

NEIL GAIMAN

SEVERSKÁ
MYTOLOGIE

ARGO

Table of Contents

[Titulní strana](#)

[Tiráž/Copyright](#)

[Věnování](#)

[Úvod](#)

[Hráči](#)

[Před počátkem a po něm](#)

[Yggdrasil a devět světů](#)

[Mímiho hlava a Ódinovo oko](#)

[Poklady bohů](#)

[Mistr stavitel](#)

[Lokiho děti](#)

[Freyjina neobvyklá svatba](#)

[Básnická medovina](#)

[Tórava cesta do země obrů](#)

[Jablka nesmrtelnosti](#)

[Příběh Gerd a Freye](#)

[Rybářská výprava Hymiho a Tóra](#)

[Baldrova smrt](#)

[Lokiho poslední dny](#)

[Ragnarök: konečný osud bohů](#)

[Slovníček](#)

Neil Gaiman

**Severská
mytologie**

Argo

NEIL GAIMAN
SEVERSKÁ MYTOLOGIE

Z anglického originálu Norse Mythology,
vydaného nakladatelstvím W. W. Norton & Company
v New Yorku roku 2017, přeložila Viola Somogyi

Přebal navrhl Neil Johnston

Grafická úprava a sazba Martin Radimecký

Odpovědný redaktor Martin Svoboda

Jazyková redaktorka Jarka Vrbová

Odborný poradce Ondřej Vaverka

Korektorka Michaela Šmejkalová

Příprava elektronických formátů Kosmas

Redakce e-knihy Oldřich Vágner

E-knihu vydalo nakladatelství Argo,

Milíčova 13, 130 00 Praha 3,

argo@argo.cz, www.argo.cz,

roku 2017 jako svou 3473. publikaci

Elektronické vydání první

ISBN 978-80-257-2311-1 (váz.)

ISBN 978-80-257-2370-8 (e-kniha)

NORSE MYTHOLOGY

All rights reserved.

Czech edition © Argo, 2017

Copyright © 2017 by Neil Gaiman

Translation © Viola Somogyi, 2017

Cover art © Neil Johnston, 2017

Naše knihy distribuuje knižní velkoobchod Kosmas, lze je pohodlně zakoupit
v internetovém knihkupectví www.kosmas.cz

Everettovi
Staré příběhy pro nového chlapce

ÚVOD

Mít oblíbené mýty je stejně těžké jako mít oblíbený styl vaření (některý večer máte chuť na thajské jídlo, jindy na suši a ještě jindy zatoužíte po obyčejném jídle, na kterém jste vyrostli). Kdybych měl říct, které mýty patří mezi moje nejoblíbenější, byly by to pravděpodobně ty severské.

K mému prvnímu setkání s Ásgardem a jeho obyvateli došlo, když jsem byl malý kluk, ani ne sedmiletý, a četl jsem dobrodružství Mocného Tóra, zachycená americkým výtvarníkem komiksů Jackem Kirbym v příbězích, jejichž zápletku vymysleli Kirby a Stan Lee a dialogy Larry Lieber, bratr Stana Leeho. Kirbyho Tór byl silný a pohledný a jeho Ásgard vysoko se tyčící fantastické město plné nádherných budov a nebezpečných konstrukcí, jeho Ódin moudrý a ušlechtilý, jeho Loki jízlivé stvoření v přilbě zdobené rohy, věčný potíživista. Zbožňoval jsem Kirbyho světlovlasého Tóra máchajícího kladivem a chtěl jsem se o něm dozvědět víc.

Vypůjčil jsem si výtisk *Mýtů Severanů* od Rogera Lancelyna Greena a četl jsem tuto knihu s velkým potěšením a zmatkem v duši stále dokola. V tomto vyprávění už Ásgard nebyl kirbyovské město budoucnosti, ale vikinská síň a shluk budov v mrazivé pustině; Otec všech, Ódin, už nebyl mírný, moudrý a popudlivý, ale geniální, nevyzpytatelný a nebezpečný; Tór byl stejně silný jako Mocný Tór z komiksu a jeho kladivo podobně ničivé, ale byl... no, upřímně řečeno, ne právě nejchytřejší z bohů; a Loki nebyl zlý, i když to rozhodně nebyla žádná síla dobra. Loki byl... složitá povaha.

Navíc jsem se dozvěděl, že severští bohové mají svůj vlastní soudný den: ragnarök, soumrak bohů, konec všeho. Bohové se utkají s mrazivými obry a všichni do jednoho zahynou.

Nastal už ragnarök? Nebo teprve přijde? V té době jsem to nevěděl. A nevím to jistě ani teď.

Právě skutečnost, že svět i příběh skončí, a způsob, jakým skončí a znovu se zrodí, učinila z bohů, mrazivých obrů a všech ostatních tragické hrdiny a tragické padouchy. Díky ragnaröku je pro mě svět severské mytologie stále živý, podivně přítomný a aktuální, zatímco u jiných, lépe zdokumentovaných náboženství jsem měl pocit, jako by patřila do dávné minulosti.

Severské mýty jsou mýty z mrazivých končin, kde panují předlouhé zimní noci a nekonečné letní dny, mýty o lidech, kteří svým bohům tak úplně nedůvěřovali a ani je vždy neměli rádi, i když si jich vážili a obávali se jich. Bohové z Ásgardu pocházejí, pokud je nám známo, z Německa – a odtud se rozšířili do Skandinávie a dál do oblastí ovládaných vikings – na Orkneje, do Skotska, Irska a na sever Anglie, kde po nájezdnících zůstala místa pojmenovaná po Tórovi a Ódinovi. V angličtině jsou dodnes po těchto

bozích pojmenovány dny v týdnu. V názvech Tuesday, Wednesday, Thursday a Friday najdete jednorukého Týa (Ódinova syna), Ódina, Tóra a královnu bohů Frigg.

Ve válkách a neshodách mezi Vany a Ásy jsou patrné stopy starších mýtů a náboženství. Vanové zřejmě byli přírodní bohové, bratři a sestry, ne tak bojovní, ale pravděpodobně neméně nebezpeční než Ásové.

Je velmi pravděpodobné, nebo je alespoň použitelná hypotéza, že existovaly kmeny vyznavačů Vanů a jiné kmeny, které vyznávaly Ásy, že vyznavači Ásů vtrhli do země vyznavačů Vanů a že docházelo ke kompromisům a urovnávání neshod. Bohové Vanů, například sourozenci Freyja a Frey, žili v Ásgardu s Ásy. Dějiny, náboženství a mýty se proplétají a my si je představujeme a dohadujeme se jako vyšetřovatelé, kteří se snaží zrekonstruovat podrobnosti dávno zapomenutého zločinu.

Tolik severských mýtů zmizelo, tolik toho nevíme. Známe jen pár příběhů, které se zachovaly v podobě lidových vyprávění, převyprávění, básní a prózy. Byly zapsány, když byla víra v severské bohy už nahrazena křesťanstvím, a některé z nich se dochovaly do našich dob, protože existovaly obavy, že nebudou-li mýty zachovány, některé *kennings* – básnické opisy, které odkazovaly na události v konkrétních mýtech – by ztratily smysl; například „Freyjiny slzy“ byl poetický opis slova „zlato“. V některých příbězích jsou severští bohové popisováni jako muži či jako dávní králové a hrdinové, aby se mýty daly vyprávět i v křesťanském světě. V dalších příbězích a básních jsou zmínky o jiných příbězích nebo se odkazuje na vyprávění, která zkrátka neznáme.

Je to zhruba stejné, jako by z příběhů o řeckých a římských bozích a polobozích přežila jen líčení skutků Thésea a Hérakla.

O tolik jsme přišli.

Existuje mnoho severských bohů. Známe jejich jména a některé z jejich atributů a schopností, ale příběhy, mýty a rituály se nezachovaly. Přál bych si, abych mohl znovu vyprávět příběh o Eir, protože byla lékařkou bohů, o konejšitelce Lofn, která byla severskou bohyní sňatků, nebo o Sjöfn, bohyni lásky. Nemluvě o Vör, bohyni moudrosti. Dokážu si vymýšlet historky, ale jejich příběhy vyprávět neumím. Jsou ztracené, pohřbené, zapomenuté.

Snažil jsem se, jak to jen šlo, tyto mýty a příběhy převyprávět co nejpřesněji a nejzajímavěji.

Občas si některé detaily v příbězích protirečí. Přesto doufám, že dokážou vykreslit obraz určitého světa a určité doby. Když jsem tato vyprávění psal, snažil jsem se představit si sám sebe v dávných dobách v zemích, kde byly tyto příběhy poprvé vyprávěny, možná za dlouhých zimních nocí ve světle polární záře nebo pozdě večer venku, za bdění v nekončícím denním světle slunovratu, mezi posluchači, kteří se chtěli dozvědět, co dalšího ještě Tór vykonal, co je duha, jak žít svůj život a kde se berou špatné básně.

Když jsem příběhy dopsal a znovu si je postupně přečetl, s překvapením jsem zjistil, že vzbuzují dojem putování od ledu a ohně, v němž se zrodil svět, k ledu a ohni, v němž svět zahyne. Cestou se potkáme s postavami, které jsou nám známé, s Lokim, Tórem a Ódinem, i s těmi, o nichž bychom se toho chtěli dozvědět o tolik víc (mojí oblíbenkyní je Angrboda, Lokiho milenka obryně, která porodí jeho nestvůrné děti a která se po Baldrově smrti zjeví jako duch).

Neodvážil jsem se vracet k vypravěčům severských mýtů, jejichž díla jsem miloval, k Rogeru Lancelynovi Greenovi a Kevinu Crossleyemu-Hollandovi, a nečetl jsem znovu jejich knihy. Místo toho jsem trávil čas nad mnoha různými překlady *Prozaické Eddy* Snorriho Sturlusona a nad verši *Poetické Eddy*, nad slovy z doby před devíti sty lety a staršími, a vybíral příběhy, které jsem chtěl převyprávět a propojovat přitom verze mýtů z prózy a z básní. (Například moje verze Tórovy návštěvy u Hymiho je hybrid; začíná podle *Poetické Eddy* a podrobnosti Tórovy rybářské výpravy jsou doplněny ze Snorriho.)

Můj ohmataný výtisk *Slovníku severské mytologie* od Rudolfa Simka, přeložený Angelou Hall, pro mě neustále byl neocenitelným, znovu a znovu zkoumaným, inspirujícím a informativním pramenem.

Velké díky patří mé dobré kamarádce Alise Kwitney, která mi pomáhala s redakcí textu. Byla to báječná partnerka do diskuse, neustále přímá a neústupná, nápomocná, citlivá a inteligentní. Přiměla mě, abych knihu dokončil, protože pořád chtěla číst další a další příběhy, a pomohla mi najít si čas, abych je napsal. Jsem jí nesmírně vděčný. Děkuji i Stephani Monteith, jejíž orlí zrak a znalost staroseverštiny zachytila několik věcí, které by mi jinak unikly. Dík patří i Amy Cherry z nakladatelství Norton, která mi před osmi lety při obědě v den mých narozenin navrhla, abych mýty převyprávěl, a když se to tak vezme, byla to ta nejtrpělivější redaktorka na světě.

Všechny chyby, ukvapené závěry a nezvyklá stanoviska obsažená v této knize jsou jen a jen moje a nepřejí si, aby byly vyčítány komukoli jinému. Doufám, že jsem mýty převyprávěl poctivě, ale že si příběhy zároveň zachovaly radost a tvořivost.

To je radost z mýtů. Zábava nastává, když je vyprávíte sami – což je něco, co vám vřele doporučuji, všem vám, kdo tyto řádky čtete. Přečtěte si příběhy obsažené v knize, přetvořte je ve vlastní a pak jednoho temného, mrazivého zimního večera nebo o letní noci, kdy slunce ne a ne zapadnout, vyprávějte svým přátelům, co se stalo, když Tórovi ukradli kladivo, nebo jak Ódin získal pro bohy básnickou medovinu...

Neil Gaiman
Lisson Grove, Londýn, květen 2016

HRÁČI

Mnoho bohů a bohyň ze severské mytologie má jména. Na dalších stránkách se s několika z nich seznámíte. Ve většině příběhů však vystupují zejména dva bohové, Ódin a jeho syn Tór, a dále pak Ódinův pokrevní bratr, syn obrů jménem Loki, který žije s Asy v Ásgardu.

Ódin

Nejvyšší a nejstarší ze všech bohů je Ódin.

Ódin zná mnohá tajemství. Aby získal moudrost, obětoval jedno své oko. A aby to nebylo málo, za znalost run a za moc se obětoval sám sobě.

Visel na stromu světa Yggdrasilu, visel na něm po devět nocí. Bok měl probodnutý hrotem oštěpu, který ho vážně zranil. Jak visel, vítr jím zmítal a cloumal. Devět dní a devět nocí nepozřel ani sousto a nevypil ani hlt. Visel tam sám v bolestech a světlo jeho života pomalu vyhasínalo.

Byla mu zima, měl smrt na jazyku, ale v posledním okamžiku jeho oběť přinesla temné ovoce: ve smrtelné křeči pohlédl k zemi a bylo mu odhaleno tajemství run. Náhle je poznal a pochopil je i jejich moc. V tu chvíli se provaz přetrhl a Ódin se s výkřikem zřítíl ze stromu.

Nyní pochopil magii. Nyní mohl vládnout celému světu.

Ódin má mnoho jmen. Je to Otec všech, Pán zabitých, Bůh šibenic. Je to i bůh nákladů a vězňů. Říká se mu také Grímmi či Ygg. V každé zemi se jmenuje jinak (protože je uctíván v různých podobách a mnoha řečech, ale uctívají ho všichni).

Cestuje z místa na místo v přestrojení, aby viděl svět tak jako lidé. Když chodí mezi námi, vypadá jako vysoký muž v plášti a klobouku.

Má dva havrany, kterým říká Hugin a Munin, což znamená „Myšlenka“ a „Paměť“. Tito ptáci poletují nad světem, zjišťují, co je nového, a přinášejí Ódinovi zprávy o všem, co se děje. Sedí mu na ramenou a šeptají mu do uší.

Když Ódin sedí na svém trůně na Hlidskjálfu, pozoruje všechno, co se kde šustne. Nic se před ním nedá utajit.

Do světa přinesl válku; bitvy započínají vržením oštěpu na nepřátelské vojsko, čímž se bitva i padlí zasvětili Ódinovi. Když bitvu přežijete, je to z Ódinovy milosti, a když zahynete, znamená to, že vás opustil.

Když hrdinně padnete v boji, valkýry, překrásné panny-bojovnice, které shromažďují duše statečných mrtvých, vás odvedou do síně známé jako

Valhalla. Tam už na vás Ódin čeká a vy tam nadále pod jeho velením budete pít, zápasit, hodovat a bojovat.

Tór

Tór, Ódinův syn, je hromovládce. Jeho otec Ódin je prohnáný a úskočný, ale Tór je přímý a dobromyslný.

Je obrovitý, má rudý plnovous a je silný, zdaleka nejsilnější ze všech bohů. Jeho síla je ještě znásobena pásem síly Megingjördem; když se jím opásá, je dvakrát silnější než jindy.

Tórovou zbraní je Mjöllni, pozoruhodné kladivo, které mu ukovali skřítkci. Jeho příběh se dozvíte později. Trollové, mraziví obři i skalní obři se třesou hrůzou, když Mjöllni spatří, protože kladivo už zahubilo tolik jejich bratrů a přátel. Tór nosí železné rukavice, s jejichž pomocí snáze sevře topůrko kladiva.

Tórova matka byla Jörd, bohyně země. Tórovi synové se jmenují Módi Zlostný a Magni Silný. Tórova dcera je mocná Trúd.

Jeho ženou je zlatovlasá Sif. Než se provdala za Tóra, měla syna jménem Ull, a Tór je jeho nevlastní otec. Ull je bůh, který loví lukem a šípy a jezdí na lyžích.

Tór je obráncem Ásgardu a Midgardu.

O Tórovi a jeho dobrodružstvích je známo mnoho příběhů. Některé z nich si tu přečtete.

Loki

Loki je velmi pohledný. Působí věrohodně, přesvědčivě a přátelsky, ale přitom je to zdaleka nejprohnanější, nejmazanější a nejlstivější ze všech obyvatel Ásgardu. Proto je škoda, že je v něm tolik temnoty: tolik zloby, tolik závisti, tolik chtíče.

Loki je syn Laufey, známé též jako Nál čili Jehla, protože byla štíhlá, půvabná a pichlavá. Jeho otcem prý byl obr Fárbauti; jeho jméno znamená „Ten, kdo uštědřuje nebezpečné údery“ a Fárbauti byl stejně nebezpečný jako jeho jméno.

Loki se pohybuje po obloze pomocí létajících střevců a dokáže měnit podobu, takže vypadá jako někdo jiný nebo se promění v nějaké zvíře, ale jeho nejmocnější zbraní je jeho mysl. Je prohnanější, mazanější a lstivější než kterýkoli jiný bůh nebo obr. Ani Ódin není tak vychytralý jako Loki.

Loki je Ódinův pokrevní bratr. Ostatní bohové nevědí, jak a kdy se Loki dostal do Ásgardu. Je Tórovým přítelem i zrádcem. Bohové ho ale u sebe

trpí, možná proto, že kdykoli se dostanou do potíží, jeho úskoky a kličky je zachrání.

Díky Lokimu je svět zajímavější, ale ne tak bezpečný. Je otcem nestvůr, původcem běd, je to lstivý bůh.

Loki si rád přihne, a když se napije, nedokáže ovládat svá slova, myšlenky ani skutky. Loki a jeho děti tu budou, až nastane ragnarök, konec všeho, a nebudou bojovat na straně bohů z Ásgardu.

PŘED POČÁTKEM A PO NĚM

I

Před počátkem nebylo nic – žádná země, žádná nebesa, žádné hvězdy, žádná obloha: jen mlhavý svět, beztvary a neohraničený, a neustále plápolající svět ohně.

Na severu ležel Niflheim, svět temnoty. Zde se mlhou plazí jedenáct jedovatých řek, které vytékají ze stejného pramene v samém středu všeho, ze řvoucího víru jménem Hvergelmi. V Niflheimu panuje nesnesitelný mráz a vznáší se nad ním těžké, temné ovzduší, které všechno zahaluje. Opar zakrývá i oblohu a nad zemí se převaluje mrazivá mlha.

Na jihu je Múspell. Múspell je oheň. Všechno tam žhne a plápolá. Niflheim je šedý, ale Múspell je proti mrazivému mlžnému světu zářící, žhavá láva. Země plála burácejícím žarem kovářské výhně; nebyla tam žádná pevnina, žádná obloha. Nic, jen jiskry a výbuchy žáru, rozpuštěné skály a žhavé uhlíky.

V Múspellu, na okraji výhně, která spaluje mlhu na světlo, tam, kde končí země, stál Surt, jenž žije mnohem déle než bohové. Stojí tam i nyní. Drží planoucí meč a bublající láva a mrazivá mlha jsou pro něj jedno a totéž.

Ríká se, že až nastane ragnarök, konec světa, teprve tehdy opustí Surt své stanoviště. Vydá se z Múspellu s planoucím mečem, sežehne svět ohněm a bohové před ním budou jeden po druhém klesat na kolena.

II

Mezi Múspellem a Niflheimem je propast, prázdná nicota bez tvaru. Řeky z mlžného světa tečou do propasti, které se říká Ginnungagap, „zející hlubina“. Během nezměrně dlouhé doby tyto jedovaté řeky v prostoru mezi ohněm a mlhou pomalu ztuhly v obrovité ledovce. Led na severní straně propasti byl pokryt zmrzlou mlhou a kousky ledu, ale na jihu, kde ledovce hraničily se zemí ohně, na něj dopadaly uhlíky a jiskry z Múspellu a teplé větry z plamenné země ohřály vzduch nad ledem, takže byl mírný a příjemný jako v jarní den.

Tam, kde se led a oheň setkaly, led roztál a ve vodách se objevil život: podoba bytosti větší než celé světy, ohromnější než jakýkoli obr, který kdy byl nebo bude stvořen. Bytost nebyla muž ani žena, ale oboje zároveň.

Tento tvor byl předkem všech obrů a říkal si Ymi.

Ymi nebyla jediná živá bytost, která během tání ledu vznikla: objevila se i bezrohá kráva, větší, než si kdo dokáže představit. Olizovala slané ledové kvádry, aby se nasýtila a napojila, a z jejích čtyř struků se jako řeky vyřinulo mléko. Tímto mlékem se Ymi živil.

Obr pil mléko a rostl.

Ymi krávu pojmenoval Audhumla.

Kráva svým růžovým jazykem vylízala z ledových kvádrů lidské postavy: první den vlasy muže, druhý den jeho hlavu, třetí den se objevilo celé mužské tělo.

Byl to Búri, předek bohů.

Ymi usnul, a zatímco spal, narodily se mu děti. Z Ymiho levého podpaží se zrodil obr a obryně a z jeho nohou šestihlavý obr. Všichni obři jsou potomky Ymiho dětí.

Búri si mezi těmito obry našel manželku a narodil se jim syn jménem Bor. Ten se oženil s obryní Bestlou a měli spolu tři syny: Ódina, Víliho a Véa.

Ódin, Víli a Vé, tři Borovi synové, dospěli v muže. Jak vyrůstali, viděli v dálce plameny Múspellu a temnotu Niflheimu, ale věděli, že na obou těchto místech by našli smrt. Bratři byli navždy uvězněni v Ginnungagapu, hluboké propasti mezi ohněm a mlhou. Bylo to stejné, jako by nebyli nikde.

Nebylo tu moře ani písek, tráva ani kameny, žádná půda, obloha ani hvězdy. Tehdy neexistoval svět, nebe ani země. Propast se nacházela v nicotě: byla to prázdnota čekající, až ji naplní život a bytí.

Nastal čas pro stvoření veškerenstva. Vé, Víli a Ódin se na sebe podívali a promluvili o tom, co je potřeba v propasti Ginnungagap všechno udělat. Hovořili o vesmíru, životě a budoucnosti.

Pak Ódin, Víli a Vé zabili obra Ymiho. Museli to udělat. Jinak by nedokázali stvořit světy. Byl to počátek všech věcí, smrt, která umožnila zrození života.

Probodli ohromného obra. Z Ymiho mrtvého těla vytrysklo nepředstavitelné množství krve; vodotrysky krve slané jako moře a šedé jako oceány vystříkly tak náhle a prudce, že ohromná potopa spláchla a zahubila všechny obry. (Jen obr Bergelmi, Ymiho vnuk, a jeho žena přežili, protože vyšplhali na dřevěný žlab, který je nesl jako člun. Všichni obři, které dnes vidáme a bojíme se jich, jsou jejich potomci.)

Ódin a jeho bratři vytvořili z Ymiho masa hlínu. Z jeho kostí navršili hory a útesy.

Kameny a oblázky, písek a šterk, jak je znáte, vznikly z Ymiho zubů a úlomků kostí, které polámali a rozdrtili Ódin, Víli a Vé, když s ním bojovali.

Moře, která obklopují světy, jsou z Ymiho krve a potu.

Podívejte se na oblohu: díváte se do nitra Ymiho lebky. Hvězdy, jež vidíte v noci, planety, komety a létavice, jsou jiskry vyletující z ohňů Múspellu.

A mraky, které vám ve dne plynou nad hlavou? Kdysi bývaly Ymiho mozkem a kdoví, o čem ještě teď přemýšlejí.

III

Svět je plochý kotouč a kolem něj se rozkládá moře. Na okrajích světa u nejhlubších moří žijí obři.

Aby si Ódin, Vili a Vé obry udrželi od těla, postavili kolem středu světa zeď z Ymiho řas. Prostor za zdmi nazvali Midgard.

Midgard byl prázdný. Krajina tu byla překrásná, ale nikdo se neprocházel po lukách, nerybařil v průzračných vodách, netoulal se skalnatými horami ani nepozoroval mraky.

Ódin, Vili a Vé věděli, že svět není světem, dokud není obydlený. Chodili po horách i nížinami, hledali lidi, ale nikoho nenašli. Až konečně na pruhu oblázků na břehu moře našli dvě polena, jež přinesly vlny. Připlula sem s přílivem a byla vržena na břeh.

První poleno bylo z dřeva jasanu. Jasan je odolný, krásný strom a jeho kořeny vrůstají hluboko do země. Jeho dřevo se snadno zpracovává, neštípe se a nepraská. Z jasanového dřeva se dá udělat topůrko nástroje nebo ratiště oštěpu.

Druhé poleno, které našli u moře vedle prvního, tak blízko, že se jej téměř dotýkalo, bylo z dřeva jilmu. Je to půvabný strom, ale dřevo má tak tvrdé, že se z něj dělají ta nejpevnější prkna a trámy; lze z něj postavit krásný dům nebo sídlo.

Bohové obě polena sebrali. Postavili je kolmo na písek, byla vysoká jako člověk. Ódin je uchopil a vdechl jim život, nejdřív prvnímu a pak druhému. Už to nebyla mrtvá polena na břehu moře: ožila.

Vili jim dal vůli: daroval jim moudrost a odhodlanost. Nyní se mohla pohybovat a něco si přát.

Vé polena vyřezal do podoby lidí. Udělal jim uši, aby slyšela, oči, aby viděla, a rty, aby mohla mluvit.

Na břehu moře nyní stála dvě polena v podobě nahých lidí. Vé jednomu vyřezal mužské přirození a druhému ženské.

Pak tři bratři ušili muži i ženě oděv, aby se mohli zakrýt a nebyla jim zima v ledových sprškách mořské vody na břehu na kraji světa.

Úplně nakonec dali dvěma lidem, které stvořili, jména: muže pojmenovali Ask a ženu Embla.

Ask a Embla se stali otcem a matkou nás všech: každá lidská bytost vděčí za svůj život svým rodičům, prarodičům a praprarodičům. Když se vrátíte na samý počátek, zjistíte, že předky nás všech byli Ask a Embla.

Embla a Ask zůstali v Midgardu, v bezpečí za zdí, kterou bohové postavili z Ymiho řas. V Midgardu si postavili dům a byli tam chráněni před obry,

nestvůrami a jinými nebezpečími, která číhala v pustině. V Midgardu mohli nerušeně vychovávat své děti.

To proto je Ódin nazýván Otcem všech. Byl totiž otcem bohů a také vdechl život prarodičům prarodičů našich prarodičů. Ať jsme bohové či smrtelníci, Ódin je otcem nás všech.

YGGDRASIL A DEVĚT SVĚTŮ

Jasan Yggdrasil je mohutný, nejdokonalejší a nejkrásnější ze všech stromů: je také největší. Roste mezi devíti světy a navzájem je propojuje. Vrcholky jeho větví se pnou až nad nebesa.

Jasan je tak velký, že jeho kořeny zasahují do tří světů, a bere si vláhu ze tří studní.

První kořen dosahuje nejhlouběji, do podsvětí, do Niflheimu, na místo, které tu bylo dříve než všechna ostatní. Uprostřed temného světa je pramen Hvergelmi, bez ustání chrlící vodu tak hlasitě, že připomíná bublající kotlík. V těchto vodách žije drak Nídhögg a kořen zespoda ohlodává.

Druhý kořen vede do říše mrazivých obrů, ke studni, která patří Míminu.

Na nejvyšších větvích stromu světa čeká orel, který toho hodně ví, a mezi očima má usazeného sokola.

V koruně stromu světa žije veverka Ratatosk. Přináší klepy a zprávy od strašlivého mrchožrouta Nídhögga orlovi a naopak. Veverka jim oběma lže a má radost, když se jí podaří je znesvářit.

Na mohutných větvích stromu světa se pasou čtyři jeleni a požívají jeho kůru a listí. U paty stromů se hemží nespočet hadů a ohlodávají kořeny.

Na strom světa se dá vyšplhat. To na něm se Ódin oběsil, aby se obětoval, takže udělal ze stromu světa šibenici a ze sebe Boha šibenic.

Bohové na strom světa nevystupují. Cestují mezi světy pomocí duhového mostu Bifröst. Po duze se mohou pohybovat jen bohové; kdyby na ni vylezli mraziví obři nebo trollové a pokusili se dostat do Ásgardu, spálila by jim chodidla.

Tohle je devět světů:

Ásgard, domov Ásů. Bydlí v něm Ódin.

Álfheim, kde žijí světlí álfové, již jsou nádherní jako slunce či hvězdy.

Pláně Nidavellir, kterým se někdy říká Svartalfheim, pod jejichž horami žijí skřítki (známí také jako temní álfové) a vytvářejí svá nádherná díla.

Midgard, svět žen a mužů, svět, v němž žijeme my.

Jötunheim, kde žijí a toulají se mraziví a skalní obři a mají tam svá sídla.

Vanaheim, ve kterém žijí Vanové. Ásové a Vanové jsou bohové, jež spojují mírové dohody. Mnozí Vanové žijí v Ásgardu s Ásy.

Niflheim, svět temné mlhy.

Múspell, svět plamenů, kde čeká Surt.

A pak ještě svět pojmenovaný po své vládkyni Hel, kam odcházejí mrtví, kteří se nevyznamenalí v boji.

Poslední kořen stromu světa sahá k prameni v příbytku bohů Ásgardu, kde žijí Ásové. Bohové se tam každý den radí a zde se shromáždí, až se přiblíží konec světa, než se vydají do poslední bitvy ragnaröku. Pramen se jmenuje Urdina studna.

Žijí u ní tři sestry – norny, moudré panny. Pečují o studnu a starají se, aby byly kořeny Yggdrasilu zakryté bahnem a zdravé. Studna patří Urd, jež je „Úděl“, „Osud“. Je vaše minulost. Druhá norna je Verdandi, jejíž jméno znamená „Ta, která je“ a jíž patří přítomnost. Třetí se jmenuje Skuld, „Ta, která se stane“, a pečuje o budoucnost.

Norny rozhodují o tom, co se stane ve vašem životě. Nejsou jen tři, je jich mnohem víc: obří norny, álfí norny, skřítčí norny a norny Vanů, dobré i zlé norny, které rozhodují, co bude naším osudem. Některé norny dávají lidem do vínku dobrý život, ale jiné nás obdaří těžkým, krátkým nebo složitým životem.

Norny u Urdiny studny utvářejí náš osud.

MÍMIHO HLAVA A ÓDINOVO OKO

V Jötunheimu, kde žijí obři, je Mímiho studna. Výbublává z hlubin země a zásobuje vodou Yggdrasil, strom světa. Moudrý Mími, strážce paměti, zná mnohé věci. Jeho studna je moudrost, a když byl svět ještě mladý, Mími pil ze studny každé ráno. Naplnil svůj roh Gjallarhorn vodou a vyprázdnil ho.

Před dávnými, dávnými lety, když byl svět ještě mladý, se Ódin zahalil do svého dlouhého pláště, nasadil si klobouk a v přestrojení za pocestného putoval zemí obrů. S nasazením života se pokoušel dostat k Mímimu, aby tam našel moudrost.

„Chci se jen jedinkrát napít z tvé studny, strýčku Mími,“ řekl Ódin. „Nic jiného nežádám.“

Mími zavrtěl hlavou. Ze studny se nesmí napít nikdo, jen on sám. Neřekl nic: ti, kdo mlčí, se jen zřídka dopouštějí chyb.

„Jsem tvůj synovec,“ pokračoval Ódin. „Moje matka Bestla byla tvoje sestra.“

„To nestačí,“ odpověděl Mími.

„Jen jediný doušek. Když se napiju z tvé studny, Mími, budu moudrý. Řekni, co za to chceš.“

„Chci za to tvoje oko,“ pravil Mími. „Hod' do studny své oko.“

Ódin se ho nezeptal, jestli to myslí vážně. Cesta zemí obrů k Mímiho studni byla dlouhá a nebezpečná. Ódin riskoval život, aby se k ní dostal. Kvůli moudrosti, kterou hledal, byl ochoten udělat ještě víc.

Ódin se zatvářil odhodlaně.

„Dej mi nůž,“ řekl jen.

Když udělal, co bylo zapotřebí, vložil své oko opatrně do studny. Zíralo na něj z vody. Ódin naplnil roh Gjallarhorn vodou z Mímiho studny a přiložil ho ke rtům. Voda byla studená. Vypil ji jedním douškem. Zaplavila ho moudrost. Zbylým okem náhle dohlédl dál a viděl zřetelněji než kdy předtím oběma.

Pak Ódin dostal ještě další jména: říkali mu Blindi, „Slepý“, Hoár, „Jednooký“, a Bileyg, „Planoucí oko“.

Ódinovo oko stále leží v Mímiho studni, uchovávané vodami napájejícími jasan světů, nevidí nic a zároveň vidí všechno.

Plynul čas. Když skončila válka mezi Ásy a Vany a oni si vyměňovali bojovníky a náčelníky, Ódin poslal Mímiho k Vanům jako rádce boha Ásu Höniho, který se měl stát novým náčelníkem Vanů.

Höni byl vysoký a pohledný, vypadal jako král. Když byl Mími s ním a radil mu, Höni také jako král mluvil a rozhodoval se moudře. Když však

Mími odešel, Höni jako by se nedokázal rozhodnout, a Vany to brzy přestalo bavit. Nepomstili se však Hönimu, ale Míminu: usekli mu hlavu a poslali ji Ódinovi.

Ódin se nerozhněval. Potřel Mímiho hlavu jistými bylinami, aby neshnila, a prozpěvoval nad ní kouzelná zaříkadla, protože nechtěl, aby byla Mímiho moudrost ztracena. Mími za chvíli otevřel oči a promluvil. Jeho rady byly dobré jako vždycky.

Ódin odnesl Mímiho hlavu zpět ke studni pod stromem světa a ponořil ji vedle svého oka do vod, jež znají budoucnost a minulost.

Ódin daroval Gjallarhorn Heimdallovi, strážci bohů. V den, kdy Heimdall na Gjallarhorn zatroubí, se bohové probudí, ať budou kdekoli a ať budou spát sebevíc tvrdě.

Jen jedinkrát zatroubí Heimdall na Gjallarhorn, až všechno skončí a nastane ragnarök.

POKLADY BOHŮ

I

Tór měl za manželku překrásnou Sif. Pocházela z rodu Ásů. Tór ji miloval jednak kvůli ní samotné a jednak protože měla modré oči, bílou pleť, rudé rty a krásný úsměv, a miloval i její předlouhé vlasy, které měly barvu pole ječmene na konci léta.

Tór se probudil a vytřeštil oči na spící Sif. Poškrábal se ve vousech. Pak manželku poplácal svou mohutnou rukou. „Co se ti stalo?“ zeptal se.

Sif otevřela oči barvy letní oblohy. „O čem to mluvíš?“ podivila se, pohnula hlavou a zatvářila se nechápavě. Prsty se dotkla své holé růžové lebky, sáhla na ni a váhavě ji začala ohmatávat. Pak zděšeně pohlédla na Tóra.

„Moje vlasy!“ To jediné ze sebe dokázala vypravit.

Tór přikývl. „Jsou pryč,“ řekl. „Připravil tě o vlasy.“

„Kdo?“ nechápala Sif.

Tór mlčel. Opásal se svým pásem síly Megingjördem, který zdvojnásobil jeho ohromnou sílu.

„Loki,“ promluvil pak. „Udělal to Loki.“

„Proč to říkáš?“ zvolala Sif a neustále si přitom ohmatávala hlavu, jako by jí třepetavý dotek jejích prstů dokázal vlasy vrátit.

„Protože,“ vysvětloval Tór, „když je něco špatně, ze všeho nejdřív mě napadne, že za to může Loki. Ušetří mi to spoustu času.“

Tór zjistil, že Lokiho dveře jsou zamčené, a tak je vylomil. Rozpadly se na kusy. Zvedl Lokiho do vzduchu a řekl jen: „Proč?“

„Proč co?“ Loki se tvářil jako ztělesněná nevinnost.

„Sifiny vlasy. Zlaté vlasy mé ženy. Byly tak nádherné. Proč jsi ji o ně připravil?“

Po Lokiho obličejí postupně přelétlo sto výrazů: prohnalost a úskočnost, svéhlavost a zmatek. Tór jím pořádně zatřásl. Loki sklopil oči a ze všech sil se snažil tvářit zahanbeně. „Udělal jsem to z legrace. Byl jsem opilý.“

Tór se zamračil. „Vlasy byly Sifinou chloubou. Teď si lidé budou myslet, že má hlavu oholenou za trest. Že udělala něco, co dělat neměla, s někým, s kým neměla.“

„To ano. To je pravda,“ odvětil Loki. „Pravděpodobně si to myslet budou. Bohužel jsem ji zbavil i vlasových kořínků, takže bude mít po zbytek života hlavu jako koleno...“

„Ne, nebude.“ Tór se zahleděl na Lokiho. Držel ho nyní vysoko nad hlavou a mračil se jako bouřkový mrak.

„Obávám se, že bude. Ale může nosit klobouk nebo šátek...“

„Nebude po zbytek života holohlavá!“ zahřměl Tór. „Loki, synu Laufey, jestli jí ty vlasy okamžitě nevrátíš na hlavu, rozlámu ti všechny kosti v těle až do poslední. Jednu po druhé. A jestli jí vlasy neporostou jako dřív, vrátím se a rozlámu ti všechny kosti v těle až do poslední znovu. A znovu. Budu to dělat každý den, a půjde mi to čím dál líp,“ pokračoval a zdálo se, že se mu maličko zlepšuje nálada.

„Ne!“ vykřikl Loki. „Já jí ty vlasy vrátit nemůžu. To takhle nejde.“

„Dneska,“ uvažoval Tór, „mi rozlámání všech kostí v tvém těle potrvá tak hodinu. Ale když získám trochu cviku, vsadím se, že se mi to podaří zkrátit na čtvrthodinku. Jsem zvědavý, jak to půjde.“ Začal Lokimu lámat první kost.

„Skřítci!“ zavřeštěl Loki.

„Cože?“

„Skřítci! Ti dokážou všechno. Jistě budou umět vyrobit Sif zlaté vlasy, které jí přilnou ke kůži a porostou jako živé, nádherné kadeře. Oni to dokážou. Přisahám, že ano.“

„V tom případě,“ prohlásil Tór, „se k nim hled' vypravit a domluv to.“ Pak Lokiho pustil a ten dopadl z výšky na podlahu.

Loki se vyškrábal na nohy a spěchal pryč, než mu Tór stihne zlámat další kosti.

Obul si své boty, s jejichž pomocí dokázal putovat po obloze, a vypravil se do země temných álfů, Svartálheimu, kde měli své dílny skřítci. Usoudil, že nejzručnější řemeslníci ze všech jsou tři skřítci známí jako Ívaldiho synové.

Loki šel do jejich podzemní kovárny. „Buďte zdraví, synové Ívaldiho. Poptával jsem se a řekli mi, že Brokk a jeho bratr Eitri jsou ti nejšikovnější řemeslníci, jací kdy mezi skřítky žili,“ pravil.

„Kdepak,“ namítl jeden z Ívaldiho synů. „To jsme my. Nejšikovnější řemeslníci mezi skřítky jsme my.“

„Brokk a Eitri určitě dokážou vytvořit stejně nádherné a důmyslné poklady, jako jsou ty vaše.“

„To jsou lži!“ vykřikl nejvyšší z Ívaldiho synů. „Těm neschopným nešikům bych neschválil ani podkování koně.“

Nejmenší a nejmoudřejší z Ívaldiho synů jen pokrčil rameny. „Cokoli udělají, my dokážeme líp.“

„Doslechl jsem se, že vás vyzvali k soutěži,“ řekl Loki. „Tři poklady. Bohové Ásů mají rozhodnout, kdo vyrobí nejkrásnější. A mimochodem, jedna ze vzácností, které vyrobíte, musí být vlasy. Stále rostoucí, nádherné zlaté vlasy.“

„To dokážeme,“ prohlásil jeden z Ívaldiho synů. I sám Loki je stěží dokázal od sebe rozeznat.

Pak se Loki vydal přes horu navštívit skřítku jménem Brokk do dílny, kterou sdílel se svým bratrem Eitrim. „Ívaldiho synové vyrábějí tři poklady, chtějí je dát darem bohům z Ásgardu,“ řekl jim. „Bohové budou vzácnosti posuzovat. Ívaldiho synové mě požádali, abych vám řekl, že si jsou jistí, že ty a tvůj bratr Eitri nedokážete vyrobit nic tak krásného jako oni. Říkají vám ‚neschopní nešikové‘.“

Brokk však nebyl žádný hlupák. „Loki, tohle mi připadá hrozně podezřelé,“ prohlásil. „Nejsou to náhodou zas nějaké tvoje čachry? Vnést nesvár mezi mě a Eitriho a Ívaldiho kluky je přesně podle tvého gusta.“

Loki se snažil tvářit tak bezelstně, jak jen uměl, takže bezelstně skutečně vypadal. „Já s tím nemám nic společného,“ pravil nevinně. „Jen mě napadlo, že byste o tom měli vědět.“

„A žádný tvůj osobní zájem v tom opravdu není?“ ujišťoval se Brokk.

„Ani v nejmenším.“

Brokk pokýval hlavou a pohlédl na Lokiho. Brokkův bratr Eitri byl nesmírně zručný řemeslník, ale Brokk byl z nich dvou chytřejší a odhodlanější. „Tak v tom případě se se syny Ívaldiho ochotně utkáme v soutěži, kdo je zručnější, a posoudí to bohové. Nemám nejmenších pochyb, že Eitri dokáže ukovat lepší a důmyslnější věci než ti Ívaldiho ubožáci. Ale chtěl bych, aby ses na tom podílel také, Loki, co ty na to?“

„Co tím myslíš?“ podivil se Loki.

„Chceme tvou hlavu,“ odpověděl Brokk. „Když soutěž vyhraje, dostaneme tvou hlavu, Loki. V té tvojí hlavě se totiž pořád něco děje a já jsem přesvědčený, že Eitri by z ní dokázal vyrobit nějaké báječné zařízení. Třeba myslící stroj. Nebo kalamář.“

Loki se navenek stále usmíval, ale uvnitř zuřil. Den začal tak slibně. V každém případě ale musí nějak zařídit, aby Eitri a Brokk soutěž prohráli; bohové stejně dostanou od skřítků šest nádherných pokladů a Sif zase bude mít své zlaté vlasy. To zvládne. Je přece Loki.

„Samozřejmě,“ přikývl. „Mou hlavu. Proč ne?“

Synové Ívaldiho na druhé straně hory vyráběli své vzácnosti. Loki si s nimi starosti nedělal. Musel se ale ujistit, že Brokk a Eitri v žádném případě nevyhrají.

Brokk a Eitri vešli do kovárny. Uvnitř byla tma osvětlovaná jen oranžovou září žhnoucího dřevěného uhlí. Eitri vzal z police prasečí kůži a vložil ji do výhně. „Tuhle kůži jsem si schovával přesně na něco takového,“ prohlásil.

Brokk jen přikývl.

„Tak dobře,“ pravil Eitri. „Brocku, ty se postav k měchům. Pořádně dmýchej. Potřebuju, aby se to důkladně rozpálilo a ani na chvíli nezchladlo, jinak se to nepodaří. Dmýchej. Dmýchej.“

Brokk začal dmýchat a vyslal do srdce výhně proud vzduchu bohatého na kyslík, takže se všechno začalo zahřívát. Už to dělal mnohokrát. Eitri

přihlížel, dokud nebyl spokojený a nebyl si jistý, že všechno proběhne podle jeho představ.

Vyšel ven a chtěl začít pracovat na svém výtvoru venku před kovárnou. Když otevřel dveře, dovnitř vlétl velký černý hmyz. Nebyl to ovád ani jiná bodavá moucha; byl mnohem větší. Uvnitř začal zlověstně poletovat po místnosti.

Brokk slyšel, jak Eitri před kovárnou buší kladivem, piluje, tepe, tvaruje a tluče.

Velká černá moucha – byla to ta největší a nejčernější moucha, jakou jste kdy viděli – usedla Brokkovi na hřbet ruky.

Brokk svíral oběma rukama držadla měchů. Nepřestal dmýchat, aby mouchu odehnal. Moucha Brokka bolestivě štípla do hřbetu ruky.

Brokk dmýchal pořád dál.

Otevřely se dveře, vešel Eitri a opatrně vytáhl hotové dílo z výhně. Vypadalo jako ohromný kanec se štetinami ze zářivého zlata.

„Dobrá práce,“ prohlásil Eitri. „Kdyby byla výheň o zlomek stupně rozpálenější nebo chladnější, celá naše snaha by přišla vniveč.“

„I ty jsi odvedl dobrou práci,“ odpověděl Brokk.

Černá moucha seděla v rohu na stropě a nadouvala se zuřivostí a vztekem.

Eitri vzal kus zlata a položil ho na kovadlinu. „Tak,“ prohlásil. „Tahle další věc na ně určitě udělá dojem. Až zavolám, začni dmýchat, a nezpomaluj, nezrychluj ani nepřestávej, ať se děje cokoli. Je to píplavá práce.“

„Rozumím,“ odpověděl Brokk.

Eitri odešel z místnosti a pustil se do práce. Brokk počkal, dokud neuslyšel jeho zavolání, a začal dmýchat.

Černá moucha zamyšleně zakroužila po místnosti a pak usedla Brokkovi na krk. Štítivě odlezla stranou, aby se vyhnula pramínku potu, protože v kovárně bylo horko a dusno. Pak Brokka vší silou štípla. Na skřítkově krku se rudá krev smísila s potem, ale Brokk dmýchal pořád dál.

Pak se vrátil Eitri. Vytáhl z výhně doběla rozžhavený pažní náramek. Vhodil ho do kamenné chladicí nádržky a prudce ho zakalil. Když náramek spadl do vody, vyvalil se z ní oblak páry. Náramek začal stydnout a jeho barva rychle přecházela z oranžové ve žhavě rudou, a když vychladl úplně, ve zlatou.

„Jmenuje se Draupni,“ řekl Eitri.

„Ten, z něhož kanou náramky? To je pro náramek opravdu zvláštní jméno,“ podivil se Brokk.

„Pro tenhle ne,“ odpověděl Eitri a vysvětlil Brokkovi, co je na tomhle náramku tak zvláštního.

„A teď,“ pravil Eitri, „je na řadě něco, co už jsem chtěl vyrobit hodně dávno. Bude to moje mistrovské dílo. Ale je to ještě složitější než ty dvě předchozí věci. Takže budeš muset...“

„Dmýchat a ani na okamžik nepřestat?“ přerušil ho Brokk.

„Přesně tak,“ přikývl Eitri. „Ještě pozorněji než předtím. Ale nesmíš zrychlit ani zpomalit, jinak všechno pokazíš.“

Eitri vzal tyč surového železa, větší, než černá moucha (byl to Loki) kdy viděla, a vhodil ji do výhně.

Pak vyšel z místnosti a zavolal na Brokka, aby začal dmýchat.

Brokk se do toho pustil, a jak Eitri železo vytahoval, tvaroval, spojoval a sceloval, jeho kladivo dunělo.

Loki v muší podobě usoudil, že už není čas na jemňůstky. Eitriho mistrovský kus docela jistě udělá na bohy dojem, a pokud ta věc na bohy udělá dojem dostatečný, Loki přijde o hlavu. Loki usedl Brokkovi mezi oči a začal skřítkou kousat do víček. Skřítek dmýchal dál, oči ho štípaly. Loki se zakousl ještě hlouběji, silněji, se zoufalým odhodláním. Skřítkovi začala z víček prýštit krev, stékala mu do očí a po obličejí a oslepila ho.

Brokk mžoural, potřásl hlavou a snažil se mouchy zbavit. Trhal hlavou ze strany na stranu. Špulil ústa a snažil se mouchu odfouknout. Ale k ničemu to nebylo. Moucha ho štípala dál a skřítek měl oči zalité krví. Hlavou mu projížděla palčivá bolest.

Brokk začal počítat, a když stlačil měchy až dolů, máchl jednou rukou a ohnal se po mouše tak rychle a s takovou silou, že Loki stěží vyvázl životem. Pak se Brokk znovu chopil měchů a dmýchal dál.

„Stačí!“ vykřikl Eitri.

Černá moucha zmateně poletovala po místnosti. Eitri otevřel dveře, takže mohla uniknout.

Eitri nespokojeně pohlédl na bratra. Brokk měl tvář zbrocenou krví a potem. „Nevím, co jsi měl za lubem tentokrát,“ pravil Eitri. „Ale stačilo málo, a všechno jsi zničil. Na konci byla teplota nerovnoměrná. Výsledek není zdaleka tak ohromující, jak jsem doufal. Uvidíme.“

Otevřenými dveřmi se vlouдал Loki ve své vlastní podobě. „Tak co, už jste připravení na soutěž?“ zeptal se.

„Do Ásgardu může jít Brokk, předloží mé dary bohům a usekne ti hlavu,“ odpověděl Eitri. „Mně je nejlíp tady v mé kovárně, když něco vyrábím.“

Brokk se na Lokiho zahleděl zpod opuchlých víček. „Už se těším, až ti useknu hlavu,“ prohlásil. „Teď už na tom mám osobní zájem.“

II

V Ásgardu seděli na trůnech tři bohové, jednoooký Ódin, Otec všech, hromovládny rudovousý Tór a krasavec Frey, bůh letní úrody. Měli rozhodovat, který předmět je nejkrásnější.

Před nimi stál Loki a vedle něj tři téměř stejně vyhlížející synové Ívaldiho.

Brokk, s černým plnovousem a zamračený, tam přišel sám, postával stranou a věci, které přinesl, byly zakryté plachtami.

„Tak,“ začal Ódin. „Co máme posoudit?“

„Vzácnosti,“ odpověděl Loki. „Synové Ívaldiho pro tebe vyrobili dary, velký Ódine, a také pro Tóra a Freye, a dary vyrobili i Eitri a Brokk. Je na vás, abyste rozhodli, která z těch šesti vzácností je nejkrásnější. Ukážu vám předměty, které vyrobili synové Ívaldiho.“

Podal Ódinovi oštěp jménem Gungni. Byla to nádherná zbraň, do níž byly vyřezané důmyslně propletené runy.

„Tenhle oštěp pronikne vším, a když jím vrhneš, vždycky trefí svůj cíl,“ pravil Loki. Koneckonců Ódin měl jen jedno oko a stávalo se, že nezamířil úplně dokonale. „Stejně důležité je také to, že přísaha pronesená nad tímto oštěpem je neporušitelná.“

Ódin oštěp potěžkal. „Je překrásný,“ řekl jen.

„A tady,“ pokračoval Loki pyšně, „je vlnící se kštice zlatých vlasů. Je vyrobená z pravého zlata. Přilne k hlavě osoby, která ji potřebuje, poroste dál a v každém ohledu se bude chovat jako pravé vlasy. Je v ní sto tisíc zlatých vláken.“

„Já ji vyzkouším,“ pravil Tór. „Pojď sem, Sif.“

Sif vstala a předstoupila, hlavu měla zakrytou. Pak si odvázala šátek. Bohové zalapali po dechu, když uviděli její holou růžovou hlavu. Potom si Sif pečlivě nasadila zlatou paruku od skřítků a potřásla kadeřemi. Bohové přihlíželi, jak jí vnitřek paruky přilnul k lebce. Sif stála před nimi a byla ještě zářivější a krásnější než předtím.

„Pozoruhodné,“ prohlásil Tór. „Skvělá práce!“

Sif potřásla zlatými vlasy a vyšla ze síně na slunce, aby ukázala své znovu získané kadeře družkám.

Poslední z neobyčejných darů Ívaldiho synů byl malý a složený jako kus látky. Loki položil látku před Freye.

„Co to je? Vypadá to jako ten nejjemnější šátek,“ řekl Frey bez zájmu.

„Opravdu,“ přikývl Loki. „Ale až ho rozložíš, zjistíš, že je to loď, jmenuje se Skidbladni. Ať vypluje kamkoli, vždy ji bude provázet příznivý vítr. Je veliká, je to ta největší loď, jakou si dokážeš představit, ale můžeš ji složit jako kus látky a strčit si ji do měšce.“

Na Freye to udělalo ohromný dojem a Lokimu se ulevilo. Byly to tři opravdu nádherné vzácnosti.

Nyní přišel na řadu Brokk. Víčka měl zarudlá a napuchlá a na krku ohromný štípanec. Loki měl dojem, že Brokk se tváří nějak moc sebevědomě, zvláště když se vezme v úvahu, jaké pozoruhodné věci vyrobili Ívaldiho synové.

Brokk vzal zlatý pažní náramek a položil ho před Ódina, který seděl na trůně. „Tenhle náramek se jmenuje Draupni,“ pravil. „Každou devátou noc z něj skane osm stejně nádherných pažních náramků. Můžeš jimi odměňovat lidi nebo si je ukládat, a tvé bohatství bude vzrůstat.“

Ódin si prohlédl pažní náramek a pak si ho natáhl na paži, vysoko, až nad loket. Náramek se nádherně třpytil. „Je překrásný,“ řekl.

Loki si vzpomněl, že Ódin prohlásil totéž o oštěpu.

Brokk přešel k Freyovi. Nadzvedl plachtu a odhalil ohromného kance porostlého zlatými štětínami.

„To je kanec, kterého můj bratr vyrobil pro tebe, aby ti tahal vůz,“ řekl.

„Uhání po obloze i po moři rychleji než ten nejrychlejší kůň. Noc není nikdy tak temná, aby ji jeho zlaté štětiny neprozářily a neposvítily ti na cestu. Nikdy se neunaví a nikdy tě nezklame. Jmenuje se Gullinbursti, Kanec se zlatými štětínami.“

Freye kanec ohromil. Ale i tak, myslel si Loki, kouzelná loď složená v kusu látky je stejně podivuhodná jako nezastavitelný kanec, který svítí ve tmě. Lokiho hlava je v bezpečí. Poslední dar, jež chtěl Brokk předložit, se už totiž Lokimu podařilo poškodit.

Brokk vytáhl zpod plachty kladivo a položil ho před Tóra.

Tór se na něj podíval a pohrdlivě odfrkl.

„Topůrko je nějak moc krátké,“ řekl.

Brokk přikývl. „Ano,“ odpověděl. „Je to moje chyba. Dmýchal jsem málo. Ale než ho zavrhneš, dovol, abych ti pověděl, proč je to kladivo jedinečné. Jmenuje se Mjöllni, Tvůrce blesků. Jednak je nezničitelné – nezáleží na tom, jak silně jím do něčeho uhoďíš, nic se mu nestane.“

Tóra to zaujalo. Za ta léta totiž už rozbil spoustu zbraní tím, že jimi do něčeho tloukl.

„Když kladivo vrhneš, nikdy nemineš cíl.“

Tohle Tóra zaujalo ještě víc. Přišel totiž o velký počet skvělých zbraní tak, že je vrhl po něčem, co ho rozčilovalo, netrefil se a pak už jen přihlížel, jak zbraně mizí v dálce a jsou nenávratně ztracené.

„Nezáleží na tom, jak prudce ani jak daleko tímhle kladivem hodíš, pokaždé se ti vrátí do ruky.“

Tór se nyní dokonce začal usmívat. A hromovládny bůh se usmíval jen málokdy.

„Můžeš také měnit velikost kladiva. Dokáže se zvětšit, nebo se naopak zmenší natolik, že ho schováš pod košilí.“

Tór samou radostí spráskl ruce a nad Ásgardem zahřmělo.

„Bohužel, jak sis všiml,“ uzavřel Brokk smutně, „kladivo má skutečně příliš krátké topůrko. Můžu za to já. Když ho můj bratr Eitri koval, špatně jsem dmýchal.“

„Krátké topůrko je nedůležitý, jen kosmetický problém,“ prohlásil Tór.

„Tohle kladivo nás ochrání před mrazivými obry. Krásnější věc jsem v životě neviděl.“

„Ochrání Ásgard. Ochrání nás všechny,“ přikývl na souhlas i Ódin.

„Kdybych byl obr, měl bych z Tóra ozbrojeného tímhle kladivem ohromný strach,“ dodal Frey.

„Ano. Je to báječné kladivo. Ale co s těmi vlasy, Tóre? S těmi krásnými novými zlatými vlasy, které dostala Sif?“ zvolal Loki. Začalo mu být úzko.

„Cože? Aha, ano. Moje žena má překrásné vlasy,“ odpověděl Tór. „Tak, Brokku, a teď mi ukaž, jak se to kladivo dá zvětšit a zmenšit.“

„Tórovo kladivo je mnohem lepší než můj nádherný oštěp a můj překrásný pažní náramek,“ přikyvoval Ódin.

„Kladivo je nádhernější a pozoruhodnější než moje loď a můj kanec,“ připustil Frey. „Díky němu budou bohové v Ásgardu v bezpečí.“

Bohové poplácali Brokka po zádech a řekli mu, že on a jeho bratr Eitri vyrobili nejkrásnější dar, který bohové kdy dostali.

„To je dobré vědět,“ odpověděl Brokk. Obrátil se k Lokimu. „A teď,“ řekl, „ti useknu hlavu, synu Laufey, a odnesu si ji s sebou. Eitri bude mít velkou radost. Vyrobíme z ní něco užitečného.“

„Chci... chci svou hlavu vykoupit,“ koktal Loki. „Dám ti poklady, které mi patří.“

„Eitri a já už máme pokladů dost,“ řekl Brokk. „My poklady vyrábíme. Ne, Loki. Chci tvou hlavu.“

Loki chvíli přemýšlel a pak prohlásil: „Tak si ji vezmi. Jestli mě chytíš.“ Pak vyskočil vysoko do vzduchu nad jejich hlavy a v příštím okamžiku jako by se po něm slehla zem.

Brokk se podíval na Tóra. „Dokážeš ho chytit?“

Tór pokrčil rameny. „Neměl bych to vlastně dělat,“ řekl. „Ale na druhou stranu bych si hrozně rád vyzkoušel to kladivo.“

Tór se vzápětí vrátil a pevně svíral Lokiho, jehož ovládala bezmocná zlost.

Skřítek Brokk vytasil nůž. „Pojď sem, Loki!“ zvolal. „Uříznu ti hlavu.“

„Samozřejmě,“ odpověděl Loki. „Hlavu mi pochopitelně uříznout můžeš. Ale – a zapřísahám tady mocného Ódina – pokud mi uřízneš jen kousíček krku, porušíš podmínky naší dohody, podle které máš dostat jen a jen mou hlavu.“

Ódin přikývl. „Loki má pravdu,“ prohlásil. „Uříznout mu krk nemáš právo.“

Brokk se rozčílil. „Jak mu mám uříznout hlavu, aniž bych řízl do krku?“ vykřikl.

Loki se zatvářil nadmíru spokojeně. „Vidíš,“ řekl, „kdyby si každý předem přesně promyslel, co říká, nesnažil by se přechytračit Lokiho, nejmoudřejšího, nejchytřejšího, nejmazanějšího, nejnadanějšího, nejkrásnějšího...“

Brokk Ódinovi něco šeptem navrhl. „To je jen spravedlivé,“ souhlasil Ódin.

Brokk vytáhl pruh kůže a nůž a kůží Lokimu omotal ústa. Pak se ji pokusil propíchnout špičkou nože.

„Nejde to,“ podivil se. „Můj nůž tě nechce říznout.“

„Je možné, že jsem si prozíravě zajistil ochranu před ostřím nožů,“ pravil Loki skromně. „Jen pro případ, že by nezabral ten nápad, že mě nesmíš říznout do krku. Bohužel mi ostří nože neublíží!“

Brokk jen zamručel a vytasil se s šídlem, špičatým bodcem, který se užívá při práci s kůží. Kůží jím probodl a udělal Lokimu do rtů několik otvorů. Pak

vzal silnou nit a Lokimu jí ústa sešil.

Potom Brokk odešel a Lokiho tam nechal se sešitými ústy, takže si syn Laufey už nemohl stěžovat.

Lokiho bolelo mnohem víc to, že nemůže mluvit, než že má rty zašité do pruhu kůže.

Takže teď už to víte: takhle bohové získali své nejvzácnější poklady. Všechno to spískal Loki. I Tór má své kladivo díky Lokimu. Takový už Loki zkrátka byl. Rozčiloval vás i ve chvíli, kdy jste mu byli nejvděčnější, a byli jste mu vděční pořád, i když jste ho nejvíc nesnášeli.

MISTR STAVITEL

Jednou se Tór vypravil na východ bojovat s trolly. V Ásgardu byl bez něj větší klid, ale ne tak bezpečno. Došlo k tomu krátce poté, co Ásové a Vanové uzavřeli příměří, bohové se pořád ještě zařizovali a Ásgard nebyl chráněný.

„Nemůžeme se pořád spoléhat na Tóra,“ prohlásil Ódin. „Potřebujeme ochranu. Přijdou obři. Přijdou trollové.“

„A co navrhuješ?“ zeptal se Heimdall, strážce bohů.

„Hradbu,“ odpověděl Ódin. „Tak vysokou, aby se přes ni nedostali mraziví obři. Tak silnou, aby ji neprorazil ani ten nejsilnější troll.“

„Výbudovat takovouhle hradbu,“ pravil Loki, „tak vysokou a silnou, nám bude trvat mnoho let.“

Ódin přikývl na souhlas. „Ale přesto,“ dodal pak, „ji potřebujeme.“

Další den přibyl do Ásgardu nový příchozí. Byl to mohutný muž oblečený jako kovář a za ním kráčel kůň – ohromný šedý hřebec se širokým hřbetem.

„Proslýchá se, že potřebujete postavit hradbu,“ pravil muž.

„Pokračuj,“ řekl Ódin.

„Můžu vám postavit hradbu,“ řekl neznámý. „Bude tak vysoká, že ji nepřeleze ani ten nejvyšší obr, a tak silná, že ji neprobourá ani ten nejsilnější troll. Výbuduji ji tak důkladně a budu klást jeden kámen na druhý tak těsně, že skulinami mezi nimi neproleze ani mraveneček. Postavím vám hradbu, která bude stát tisíce tisíců let.“

„Postavit takovou hradbu ale bude trvat velmi dlouho,“ namítl Loki.

„Kdepak,“ zavrtěl hlavou neznámý. „Postavím ji za tři roční období. Zítra je první zimní den. Bude mi to trvat celou zimu, celé léto a ještě jednu zimu.“

„A kdybys to dokázal udělat,“ promluvil Ódin, „co žádáš za odměnu?“

„Odměna za to, co vám nabízím, není nijak vysoká,“ řekl muž. „Jen tři věci. Jednak bych chtěl ruku krásné bohyně Freyji, abych se s ní mohl oženit.“

„To není žádná maličkost,“ zamračil se Ódin. „Nepřekvapilo by mě, kdyby měla Freyja na tuhle záležitost vlastní názor. A co jsou ty další dvě věci?“

Neznámý se sebevědomě ušklíbl. „Mám-li vám postavit hradbu,“ odpověděl, „chci Freyjinu ruku, pak chci slunce, které ve dne září na obloze, a potom ještě měsíc, který nám svítí v noci. Tyhle tři věci mi bohové dají, chtějí-li, abych jim postavil hradbu.“

Bohové se podívali na Freyju. Neříkala nic, ale rty měla sevřené a obličej jí zbledl hněvem. Kolem krku měla náhrdelník Brisingů, který svítil na její pokožce jako polární záře, a kadeře měla propletené zlatem, jež zářilo skoro tolik jako její vlasy.

„Jdi ven a počkej tam,“ přikázal Ódin neznámému. Muž odešel, ale nejprve se zeptal, kde najde jídlo a potravu pro svého hřebce, který se jmenoval Syadilfari, což znamená „Nešťastný poutník“.

Ódin si přejel rukou čelo. Pak se obrátil a zahleděl se na ostatní bohy.

„Tak co?“ zeptal se jich.

Bohové začali mluvit jeden přes druhého.

„Ticho!“ okřikl je Ódin. „Jeden po druhém!“

Každý z bohů a bohyň měl na věc svůj názor, všichni stejný: že Freyja, slunce a měsíc jsou příliš hodnotní a důležití, než aby si je odnesl nějaký cizinec, i když jim za to za tři roční období postavil hradbu.

Freyja vyslovila ještě další názor. Myslela si, že muže by měli za jeho nestydatost zbit a pak ho vyhodit z Ásgardu, ať si jde po svých.

„Dobrá,“ prohlásil Ódin, Otec všech, „rozhodli jsme se. Řekneme, že ne.“

Z rohu síně se ozvalo tiché zakašláání. Bylo to takové to zakašláání, jehož smyslem je upoutat pozornost, a všichni bohové se otočili a podívali se, kdo to kašle. Zjistili, že se dívají na Lokiho, který jim pohled oplatil, usmál se a zvedl prst do vzduchu, jako by jim chtěl prozradit něco důležitého.

„Myslím, že bych měl poukázat na to,“ začal, „že jste opomněli něco velice zásadního.“

„Nemám dojem, že bychom cokoli opomněli, ty příčino božích potíží,“ odsekla Freyja.

„Opomínáte skutečnost,“ namítl Loki, „že to, co nám ten neznámý nabízí, je, abych to vyjádřil prostě a jasně, naprosto nemožné. Žádný smrtelník by nedokázal postavit hradbu tak vysokou a tak silnou, jak on to popsal, a ještě k tomu za osmnáct měsíců. Nedokázal by to žádný bůh, natož smrtelný člověk. Vsadím na to svou kůži.“

Když to bohové uslyšeli, začali pokyvvovat hlavami a mručet, zaujalo je to. Všechny až na Freyju, která se rozzlobila. „Jste hlupáci,“ prohlásila. „Hlavně ty, Loki, protože si myslíš, bůhvíjak nejsi chytrý.“

Loki pokračoval: „Ten muž tvrdí, že dokáže něco, co je naprosto nemožné. Navrhuji vám tohle: přistoupíme na jeho požadavky a na jeho cenu, ale stanovíme mu přísné podmínky – třeba že hradbu postaví sám, bez cizí pomoci, a že místo za tři roční období to musí stihnout za jedno. Když bude v první den příštího léta jediný kousek hradby nedostavěný – a to určitě bude –, tak mu nedáme vůbec nic.“

„Proč by měl na něco takového přistoupit?“ podivil se Heimdall.

„A jakou výhodu bychom tím získali oproti tomu, že žádnou hradbu nemáme?“ zeptal se Frey, bratr Freyji.

Loki se usilovně snažil potlačit svou netrpělivost. *Copak jsou úplně všichni bohové padlí na hlavu?* Začal vysvětlovat, jako by před sebou měl malé děti: „Ten člověk začne stavět hradbu. Nedostaví ji. Bude po šest měsíců pracovat zadarmo na nesplnitelném úkolu. Po šesti měsících ho vyženeme – možná dokonce dostane výprask za svou opovážlivost – a pak použijeme to,

co stačil postavit, jako základy hradby, kterou dokončíme v dalších letech. Rozhodně nám nehrozí, že bychom přišli o Freyju, nebo dokonce o slunce a měsíc.“

„A proč by měl souhlasit s tím, že hradbu postaví za jediné roční období?“ zeptal se Tý, bůh války.

„Možná souhlasit nebude,“ odpověděl Loki. „Ale zdá se, že je namyšlený a sebejistý, a nevypadá jako někdo, kdo by se zalekl těžkého úkolu.“

Všichni bohové pochvalně zamručeli, začali Lokiho poplácávat po zádech, chválili ho, jak je mazaný a že je dobře, když někdo tak mazaný je na jejich straně, a že teď jim někdo postaví základy hradby zadarmo, a blahopřáli si navzájem, jak jsou chytrí a jak dokážou smlouvat.

Freyja mlčela. Dotýkala se svého zářivého náhrdelníku, daru Brísingů. Ten náhrdelník jí jednou ukradl Loki proměněný v tuleně, když se koupala, a Heimdall, rovněž proměněný v tuleně, jej vybojoval zpátky a vrátil jí ho. Nedůvěřovala Lokimu. Nelíbilo se jí, jakým směrem se rozhovor vyvíjí.

Bohové přivolali stavitele zpátky do síně.

Muž se rozhlédl kolem sebe. Bohové byli dobře naložení, šklebili se, šťouchali do sebe a smáli se. Jen Freyja se neusmívala.

„Tak co?“ zeptal se stavitel.

„Žádal jsi o tři roční období,“ řekl Loki. „Dáme ti jen jedno jediné. Zítra je první zimní den. Když nebudeš hotový v první letní den, odejdeš odsud bez odměny. Když však do té doby dokončíš hradbu, která bude tak vysoká, silná a nepropustná, jak jsme se dohodli, dostaneš všechno, oč žádáš: měsíc, slunce i půvabnou Freyju. Při stavbě zdi ti nesmí nikdo pomáhat; musíš ji postavit docela sám.“

Neznámý chvíli mlčel. Zahleděl se do dálky, jako by zvažoval Lokiho slova a podmínky. Pak pohlédl na bohy a pokrčil rameny. „Říkáte, že mi nesmí pomáhat nikdo další. Chci ale, aby můj kuň Svadilfari spolu se mnou přemístoval kameny, ze kterých budu hradbu stavět. Nemyslím si, že je to přehnaný požadavek.“

„Přehnaný není,“ přikývl Ódin, ostatní bohové začali také přikyvovat a říkali si, že s pomocí koně se těžké kameny přemístují snáz.

Pak bohové a neznámý pronesli přísahu, nejslavnější přísahu ze všech přísah, že ani jedna ze stran druhou nepodvede. Přísahali na své zbraně, přísahali na Draupni, Ódinův zlatý pažní náramek, a přísahali na Gungni, Ódinův oštěp. Přísaha stvrzená Gungnim byla neporušitelná.

Druhý den ráno, když vyšlo slunce, se bohové šli podívat, jak muž pracuje. Neznámý si plivl do dlaní a začal kopat příkop, do něhož chtěl umístit první kameny.

„Kopá hluboko,“ řekl Heimdall.

„Kopá rychle,“ pravil Frey, bratr Freyji.

„No ano, zdá se, že kopání příkopů a výkopů mu jde pěkně od ruky,“ přikývl Loki váhavě. „Ale představte si, kolik kamenů sem bude muset přivléct z hor.“

Jedna věc je vykopat příkop. Ale druhá věc je vláčet mnoho mil bez pomoci kameny a pak je naskládat na sebe do hradby vyšší než ten nejvyšší obr, a ještě k tomu tak, aby skulinou mezi nimi neprolezl ani mraveneček.“

Freyja na Lokiho znechuceně pohlédla, ale neřekla ani slovo.

Když slunce zapadlo, stavitel nasedl na koně a vyrazil do hor nabrat první kameny. Kůň za sebou vlekl prázdný kamenný člun, nízký smyk, který se táhne po měkké půdě. Bohové se dívali, jak odjíždí. Bledý měsíc zářil vysoko na obloze, byl první zimní večer.

„Vrátí se za týden,“ prohlásil Loki. „Jsem zvědavý, kolik kamenů ten kůň utáhne. Vypadá to, že je silný.“

Pak bohové odešli do hodovní síně, bavili se a smáli, jen Freyja ne.

Před úsvitem začalo sněžit, na zemi se objevil lehký poprašek sněhových vloček, předzvěst hlubokých závějí, které napadnou během zimy.

Heimdall, který viděl každého, kdo se blížil k Ásgardu, a nic mu neuniklo, probudil bohy ještě za tmy. Shromáždili se u příkopu, který neznámý vykopal předchozího dne. Ve světle rozbřesku uviděli stavitele, jak se k nim blíží vedle svého koně.

Kůň bez obtíží vlekl dvacet žulových bloků tak těžkých, že za smykem zůstávaly v černé zemi hluboké brázdy.

Když muž uviděl bohy, zamával jim a vesele jim popřál dobré ráno. Ukázal na vycházející slunce a mrkl jedním okem. Pak koně odvázal od smyku, nechal ho pást a holýma rukama začal přemísťovat první žulový kvádr do příkopu, který pro něj předtím vykopal.

„Ten kůň je opravdu silný,“ prohlásil Baldr, nejkrásnější ze všech Ásů. „Žádný obyčejný kůň by takovéhle těžké kameny neutáhl.“

„Je silnější, než jsme si mysleli,“ dodal moudrý Kvasi.

„Kdepak,“ mávl rukou Loki, „ten kůň se brzy unaví. Tohle je první den, co pracuje. Každou noc sem tolik kamenů dovléct nedokáže. A blíží se zima. Napadnou hluboké, neprostupné závěje, oslepí ho vánice a cesta do hor bude neschůdná. Nedělejte si starosti. Všechno probíhá podle plánu.“

„Já tě tak nenávidím,“ pronesla Freyja, která stála bez úsměvu vedle Lokiho. Ještě za rozbřesku se vrátila do Ásgardu a nezůstala s ostatními, kteří se dívali, jak neznámý staví základy hradby.

Stavitel s koněm a prázdným kamenným člunem každou noc odešel do hor. Ráno co ráno se vrátili a kůň vlekl dalších dvacet žulových kvádrů, každý větší než ten nejvyšší muž.

Hradba rostla každým dnem a každého večera byla vyšší a mohutnější než předtím.

Ódin k sobě zavolal bohy.

„Zed' rychle roste,“ prohlásil. „A my jsme složili neporušitelnou přísahu, přísahu na náramek a na oštěp, že dostaví-li svou zed' včas, dáme mu slunce, měsíc a ruku překrásné Freyji.“

Moudrý Kvasi řekl: „Žádný člověk nedokáže to, co tenhle stavitel. Podezírám ho, že je něco jiného než člověk.“

„Obr,“ napadlo Odina. „Možná.“

„Kdyby tu tak byl Tór,“ vzdychl Baldr.

„Tór je daleko na východě, buší tam kladivem do trollů,“ odpověděl Ódin.

„A i kdyby se vrátil, naše přísahy jsou silné a závazné.“

Loki se bohy pokoušel uklidnit. „Jsme jako stařeny, máme hlavy plné starostí kvůli nesmyslu. Stavitel hradbu nedostaví dřív, než nastane první letní den, i kdyby to byl ten nejmocnější obr široko daleko. Je to nemožné.“

„Kéž by tu byl Tór,“ pravil Heimdall. „Ten by si věděl rady.“

Sněžilo dál, ale hluboké závěje stavitele hradby ani jeho koně Svadilfariho nezastavily. Šedý hřebec tahal smyk navršený kameny navátým sněhem a sněhovými vánicemi, do strmých kopců a zase dolů, zledovatělými soutěskami.

Dny se začaly prodlužovat.

Každý den se rozednilo o trochu dřív. Sníh začal tát a zůstalo po něm mokré bahno, husté a těžké, co se přilepí k podrážce a nedovolí udělat krok.

„Kůň tímhle bahnem kvádry vláčet nedokáže,“ prohlásil Loki. „Propadnou se do bláta a on ztratí půdu pod nohama.“

Svadilfari však krácel jistě a neochvějně i v tom nejhustším a nejmazlavějším bahně a dál vláčel kvádry do Ásgardu, přestože kamenný člun byl tak těžký, že zanechával v úbočích hor hluboké rýhy. Stavitel už vytahoval kvádry stovky stop vysoko a usazoval každý na správné místo.

Bahno uschlo a vyrašily jarní květy: spousty žlutých podbělů a bílých sasanek. Hradba, která rostla kolem Ásgardu, byla skutečně nádherná a velkolepá. Až bude dokončená, bude neprostopupná. Nepronikne jí obr, troll, skřítek ani smrtelník. Stavitel budoval dál a dobrá nálada ho neopouštěla. Zdálo se, že jemu ani jeho koni nesejde na tom, jestli prší nebo sněží. Každé ráno přivlekli z hor kamenné kvádry a stavitel je každý den umístil na předchozí řadu.

Nastal poslední zimní den a hradba byla téměř hotová.

Bohové seděli na svých trůnech v Ásgardu a rokovali.

„Slunce,“ řekl Baldr. „Přijdeme o slunce.“

„Dali jsme na oblohu měsíc, abychom oddělili jednotlivé dny a týdny v roce,“ vzdychl Bragi, bůh básnictví. „A teď žádný mít nebudeme.“

„A co Freyja, co si počneme bez Freyji?“ zvolal Tý.

„Pokud je tenhle stavitel skutečně obr,“ pronesla Freyja ledovým hlasem, „pak se za něj provdám a budu ho následovat do Jötunheimu. Bude zajímavé zjistit, koho budu nenávidět víc – jestli jeho za to, že mě odvedl, nebo vás všechny za to, že jste mu mě dali.“

„No tak, nech toho,“ začal Loki, ale Freyja ho přerušila a dodala: „Jestli mě tenhle obr odvede a vezme si i slunce a měsíc, budu od ásgardských bohů žádat jen jednu věc.“

„Vyslov své přání,“ pravil Ódin, Otec všech, který až dosud mlčel.
„Než odejdu,“ odpověděla Freyja, „chtěla bych vidět umírat viníka téhle pohromy. Pokud mám odejít do země mrazivých obrů, pokud mají být slunce a měsíc strženy z oblohy a svět se má ponořit do věčné temnoty, měl by ten, kdo to všechno zavínil, přijít o život.“

„Ach,“ zvolal Loki, „je tak těžké přijmout svůj podíl viny. Pamatuje si vůbec někdo přesně, kdo co navrhl? Pokud si vzpomínám, všichni bohové nesou na téhle neblahé chybě stejnou vinu. Všichni jsme to navrhli, všichni jsme s tím souhlasili...“

„Navrhl jsi to *ty*,“ přerušila ho Freyja. „To *ty* jsi k tomu tyhle hlupáky přemluvil. Než odejdu z Ásgardu, chci být svědkem tvé smrti.“

„My všichni...“ začal Loki, ale když uviděl výrazy na tvářích bohů přítomných v síni, zmlkl.

„Loki, synu Laufey,“ pravil Ódin, „tohle je výsledek tvé špatné rady.“

„A byla stejně špatná jako tvé ostatní nápady,“ dodal Baldr. Loki si ho opovržlivě změřil.

„Musíme to zařídit tak, aby stavitel sázku prohrál,“ řekl Ódin. „Aniž bychom porušili přísahu. Nesmí hradbu dostavět.“

„Nevím, co ode mě v téhle věci očekáváte,“ začal Loki.

„Neočekáváme od tebe vůbec nic,“ odpověděl Ódin. „Ale jestli stavitel zítra večer hradbu dokončí, bude tvá smrt bolestivá, dlouhá, a ještě k tomu krutá a ostudná.“

Loki se díval z jednoho boha na druhého a v jejich tvářích viděl svůj rozsudek smrti, hněv a rozhořčení. Milosrdenství a odpuštění nenacházel nikde.

Byla by to skutečně nepříjemná smrt. Ale jaké má jiné možnosti? Co může dělat? Napadnout stavitele se neodvažoval. Ale na druhou stranu...

Loki přikývl. „Nechte to na mně.“

Odešel ze síně a žádný z bohů se ho nepokusil zadržet.

Stavitel právě umístil na hradbu poslední kvádr z dnešního nákladu. Nazítří, v první letní den, při západu slunce zeď dokončí a pak odejde se svou odměnou z Ásgardu. Zbývá mu už jen dvacet žulových kvádrů. Slezl po hrubém dřevěném lešení a zapískal na koně.

Svadilfari se pásal jako obvykle ve vysoké trávě na kraji lesa, téměř půl míle od stavby, ale na zapískání svého pána vždycky přiběhl.

Stavitel uchopil lana, která upevnil k prázdnému kamennému člunu, a chystal se jej připránínout ke svému ohromnému šedému koni. Slunce stálo nízko na obloze, ještě několik hodin nezapadne, ale na obloze se už objevil i bledý kotouč měsíce. Obě světla mu brzy budou patřit, to větší i to menší, a také paní Freyja, krásnější než slunce i měsíc. Stavitel však nechtěl počítat svou odměnu, dokud ji nebude mít v rukou. Tak těžce a dlouho pracoval, po celou zimu...

Znovu zapískal na koně. Zvláštní – ještě nikdy na něj nemusel pískat dvakrát. Viděl Svadilfariho, jak potrásá hlavou a téměř poskakuje mezi divokými květinami na jarní louce. Kůň udělal krok vpřed a pak zase krok vzad, jako by v teplém vzduchu jarního večera cítil něco lákavého, ale nedokázal rozpoznat, co to je.

„Svadilfari!“ zavolal stavitel, hřebec nastražil uši a rychlým klusem vyrazil přes louku ke svému pánovi.

Stavitel pozoroval svého koně, jak se k němu blíží, a pocítil uspokojení. Z louky se ozývalo dunění kopyt a jeho ozvěna se stále znovu odrážela od vysoké šedé žulové hradby. Stavitel si na okamžik představil, že se k němu žene celé stádo koní.

Ne, pomyslel si, je to jen jeden kůň.

Pak zavrtěl hlavou, neboť si uvědomil svůj omyl. Není to jen jeden kůň. Neozývá se dunění jedněch kopyt. *Dvojích...*

Druhý kůň byla kaštanově hnědá kobyłka. Stavitel okamžitě poznal, že je to kobyłka – ani se jí nemusel dívat mezi nohy. Každíčká její křivka, každý její coul, i ta kaštanová barva byla ženská. Svadilfari, který uháněl přes louku, zpomalil, prudce se zastavil, vzepjal se a hlasitě zařehťal.

Kaštanová kobyłka si ho nevšímalá. Zastavila se, jako by tam hřebec vůbec nebyl, sklonila hlavu a začala se pást. Svadilfari se k ní stále blížil, a když od ní byl už jen kousek, kobyłka se dala na útěk, nejdřív klusem, pak tryskem, a šedý hřebec se pustil za ní a snažil se ji dohnat. Neustále byl o délku či dvě za ní, chňapal jí zuby po zadku a ocasu, ale vždycky mu vyklouzla.

Uháněli spolu po louce ve smetanově zlatém světle na sklonku dne, šedý kůň a hnědá kobyłka, a ve slabinách se jim leskly kapky potu. Vypadalo to skoro jako tanec.

Stavitel hlasitě tleskal a pískal, volal Svadilfariho jménem, ale hřebec si ho nevšímal.

Stavitel se za nimi rozběhl, měl v úmyslu koně chytit a přivést ho zase k rozumu, ale kaštanová kobyłka jako by věděla, co má za lubem, protože zpomalila, hřívou a ušima se zboku otřela o hřebcovu hlavu a pak se dala znovu do běhu, jako by ji pronásledovali vlci, směrem k lesu. Svadilfari se hnál za ní a vzápětí oba zmizeli v přítmí pod stromy.

Stavitel zaklel, odplivl si a čekal, až se jeho kůň zase ukáže.

Stíny se začaly prodlužovat, ale Svadilfari se nevracel.

Stavitel se vrátil ke kamennému člunu. Podíval se k lesu. Pak si plivl do dlaní, sevřel lana a vlekl smyk po louce zarostlé trávou a jarními květinami k lomu v horách.

Za úsvitu se neobjevil. Když se vrátil do Ásgardu a táhl za sebou člun, slunce už stálo vysoko na obloze.

V člunu leželo deset kamenných kvádrů, víc jich neutáhl. Stavitel táhl, zastavoval a nadzvedával smyk, proklínal kameny, ale s každým krokem se zase o kousek přiblížil ke zdi.

Krásná Freyja stála v bráně a pozorovala ho.

„Přinesl jsi jen deset kvádrů,“ řekla mu. „Na to, abys hradbu dokončil, jich ale potřebuješ dvakrát tolik.“

Stavitel neodpověděl. Dál vlekl kvádry k nedokončené bráně, tvář neproniknutelnou jako masku. Neusmíval se, nepomrkával – už ne.

„Tór se vrací z východu,“ pokračovala Freyja. „Brzy už tu bude.“

Bohové vyšli ven z Ásgardu a dívali se, jak stavitel vleče kvádry k hradbě. Připojili se k Freyje a obstoupili ji, jako by ji chtěli chránit.

Nejdříve přihlíželi mlčky a pak se začali usmívat, pochechtávat a pokřikovat na stavitele.

„Hej!“ křičel Baldr. „Slunce dostaneš, jen když tu zeď dostavíš. Myslíš, že si ho odneseš s sebou domů?“

„A měsíc!“ volal Bragi. „To je ale škoda, že už nemáš koně. Mohl by sem dovléct všechny zbývající kvádry.“

Bohové se rozchechtali.

V tu chvíli stavitel pustil kamenný člun. Postavil se k bohům čelem. „Vy jste mě podvedli!“ vykřikl, obličej brunátný námahou a vztekem.

„Nepodvedli jsme tě,“ namítl Ódin. „Ne víc než ty nás. Copak si myslíš, že bychom tě nechali stavět hradbu, kdybychom věděli, že jsi z rodu obrů?“

Stavitel zvedl jednou rukou kvádr, uhodil jím o druhý a rozlomil ho vejpůl. Pak se otočil zase k bohům, v každé ruce držel polovinu kvádrů, a začal růst. Byl vysoký dvacet, třicet, padesát stop. Tvář se mu zkrivila a už nevypadal jako cizinec, který loni přišel do Ásgardu, klidný a vyrovnaný. Teď jeho obličej připomínal sráz žulového útesu, zbrázděný a rozrytý vztekem a nenávistí.

„Jsem horský obr!“ zvolal. „A vy bohové jste obyčejní podvodníci a podlí křivopřísežníci. Kdybych měl svého koně, dostavěl bych tu zeď včas. Vezmu si za odměnu překrásnou Freyju, slunce i měsíc. A vás tu zanechám ve tmě a v zimě a žádná krása už vás nerozveselí.“

„Žádnou přísahu jsme neporušili,“ namítl Ódin. „Ale žádná přísaha tě ani neochrání před námi.“

Horský obr vztekle zařval a rozběhl se k bohům, v každé ruce svíral jako kyj ohromný kus žuly.

Bohové se rozestoupili a obr až nyní uviděl, kdo stojí za nimi. Veliký svalnatý bůh se zrzavým plnovousem a v železných rukavicích se rozmáchl železným kladivem. Vrhł ho ve chvíli, kdy mířilo na obra.

Z jasné oblohy sjel blesk, ozvalo se tlumené zahřmění a kladivo vyletělo Tórovi z ruky.

Horský obr viděl, jak se kladivo řítí k němu, rychle se zvětšuje – a pak už neviděl nikdy nic.

Bohové dostavěli hradbu sami, i když jim trvalo mnoho týdnů, než v lomu vysoko v horách nalámali posledních deset kvádrů, dovlékli je celou cestu až

do Ásgardu a umístili je na vrcholek brány. Nebyly ovšem tak stejnoměrné a dokonale usazené jako kvádry vytesané a usazené mistrem stavitelem.

Někteří z bohů byli toho názoru, že měli obra nechat hradbou dostavět ještě víc, než ho Tór zabil. Tór se vyjádřil, že ho těší, že mu bohové po jeho návratu z východu připravili nějakou zábavu.

Loki si kupodivu, protože mu to vůbec nebylo podobné, nepřišel pro pochvalu za to, že odlákal hřebce Svadilfariho. Nikdo nevěděl, kam se poděl, i když někteří vyprávěli o nádherné kaštanové kobylce, která byla viděna na lukách pod Ásgardem. Loki byl pryč po většinu roku, a když se zase objevil, doprovázelo ho sivé hříbě.

Bylo nádherné, třebaže nemělo čtyři nohy jako jiní koně, ale osm, a všude za Lokim chodilo, očichávalo ho a vůbec se chovalo, jako by byl jeho matka. A tak to pochopitelně také bylo.

Z hříběte vyrostl kůň jménem Sleipni, mohutný sivý hřebec, nejrychlejší a nejsilnější kůň, jaký se kdy narodil a narodí, kůň, který dokázal předběhnout vítr.

Loki ho dal darem Ódinovi, protože to byl nejlepší kůň, jakého bohové i lidé znali.

Ódinova koně obdivovali mnozí, ale jen odvážný muž by se v Lokiho přítomnosti zmínil o jeho rodičích, a nikdo se neodvážil na to poukázat dvakrát. Loki by udělal cokoli pro to, aby vám znepríjemnil život, kdyby slyšel, jak mluvíte o tom, že odlákal Svadilfariho od jeho pána a že zachránil bohy před důsledky svého vlastního špatného nápadu. Loki na něco takového jen tak nezapomínal.

Tak to byl příběh o tom, jak bohové přišli ke své hradbě.

LOKIHO DĚTI

Loki byl hezký, a věděl to. Lidé ho chtěli mít rádi a věřit mu, ale Loki byl přinejlepším nespolehlivý a sebestředný, přinejhorším potměšilý nebo krutý. Oženil se s ženou jménem Sigyn, která byla šťastná a krásná, když se jí Loki dvořil a vzal si ji, ale nyní pořád vypadala, jako by očekávala špatné zprávy. Porodila mu syna Narfiho a krátce poté dalšího syna Váliho.

Loki občas na dlouhou dobu zmizel a nevracel se, a to pak Sigyn vypadala, jako by očekávala ty nejhorší zprávy, ale Loki se k ní nakonec vždycky vrátil, choval se vyhýbavě a provinile, ale zároveň tak, jako by na sebe byl opravdu hrdý.

Třikrát odešel a třikrát se – nakonec – vrátil.

Když se Loki vrátil do Ásgardu potřetí, zavolal si ho Ódin k sobě.

„Zdál se mi sen,“ pravil starý, moudrý jednooký bůh. „Máš děti.“

„Mám syna Narfiho. Je to hodný chlapec, i když musím přiznat, že svého otce vždycky neposlouchá. A pak mám dalšího syna Váliho, ten je poslušný a mírný.“

„Ty nemyslím. Máš tři další děti, Loki. Odkrádal ses pryč a trávil jsi dny i noci v zemi mrazivých obrů s obryní Angrboudou. A ta ti porodila tři děti. Viděl jsem je vnitřním zrakem ve spánku a moje vidění mi prozradila, že se z nich v budoucnosti stanou nejhorší nepřátelé bohů.“

Loki na to neřekl nic. Snažil se vypadat zahanbeně, ale přitom byl i nadále se sebou velice spokojený.

Ódin k sobě zavolal ostatní bohy v čele s Tým a Tórem a řekl jim, že se musí vydat na dalekou cestu do Jötunheimu, země obrů, a přivést Lokiho děti do Ásgardu.

Bohové se vydali do země obrů, překonávali mnohá nebezpečí a nakonec dorazili k obydlí Angrbody. Nečekala je, a tak si její děti právě hrály ve velké síni. Když bohové všechny tři děti Lokiho a Angrbody uviděli, zděsili se, ale neodradilo je to. Děti chytily a svázaly je. Nejstarší nesli mezi sebou přivázané k osekánému kmeni borovice, druhému dítěti dali náhubek z vrby a kolem krku mu uvázali provaz jako vodítko. Třetí dítě kráčelo vedle nich, zachmuřené a děsivé.

Kdo šel po pravici třetího dítěte, viděl krásnou mladou dívku, ale ti, kteří šli po její levici, se na ni snažili nedívat, protože viděli vedle sebe kráčet mrtvolu, shnilé maso pokryté černými skvrnami.

„Všiml sis toho taky?“ zeptal se Tór Týa, když putovali zemí mrazivých obrů už třetí den. Utábořili se na noc na malé mýtině a Tý právě škrábal svou ohromnou pravici Lokiho druhé dítě na huňatém krku.

„Čeho?“

„Obři nás nepronásledují. Nepustila se za námi dokonce ani matka těch nestvůr. Připadá mi, že *chtějí*, abychom Lokiho děti z Jötunheimu odvedli.“

„To jsou hlouposti,“ odpověděl Tý, ale když to vyslovil, zachvěl se, přestože je hřál oheň.

Putovali přes hory a doly ještě dva dny a pak došli do Ódinovy síně.

„Tohle jsou Lokiho děti,“ pravil Tý stručně.

První z Lokiho dětí bylo přivázané k borovici a už bylo delší než kmen. Jmenovalo se Jörmungand a byl to had. „Za ty dny, co jsme ho sem nesli, vyrostlo o několik stop,“ řekl Tý.

„Opatrně,“ varoval všechny Tór. „Plive palčivý černý jed. Plivl ho i na mě, ale nestrefil se. Proto jsme ho takhle přivázali ke stromu i s hlavou.“

„Je to dítě,“ prohlásil Ódin. „Pořád ještě roste. Pošleme ho někam, kde nikomu neublíží.“

Ódin vzal hada na břeh moře, které se rozkládá za všemi zeměmi, moře, které obklopuje Midgard, a když byli na břehu, Jörmunganda osvobodil. Díval se, jak se kroutí a svíjí ve vlnách a jak se jeho tělo v záhybech a smyčkách noří do vody.

Ódin hada sledoval svým jediným okem, dokud nezmizel na obzoru, a přemýšlel, jestli se rozhodl správně. Nevěděl. Udělal to, co mu přikázaly jeho sny, a sny toho vědí víc, než odhalí i tomu nejmoudřejšímu z bohů.

Had pod šedou hladinou světového moře rostl pořád dál, až obtočil celou zemi. Lidé Jörmunganda pak nazývali také Midgardsorm, Midgardský had.

Ódin se vrátil do veliké síně a poručil Lokiho dceři, aby předstoupila.

Zahleděl se na dívku: pravá polovina její tváře byla růžová a bílá, oko měla stejně zelené jako Loki a rty plné a karminové; levou část obličeje však měla skvrnitou a zjizvenou, pokrytou mrtvolnými skvrnami, slepé oko shnilé a bílé, svrasklá ústa bez rtů stěží zakrývala hnědé zuby.

„Jak ti říkají, děvče?“ zeptal se Otec všech.

„Prosím pěkně, říkají mi Hel, Otče všech,“ odpověděla.

„Jsi dobře vychované dítě,“ pravil Ódin, „to se musí nechat.“

Hel neodpověděla, jen se na něj podívala svým zeleným okem, pronikavým jak střípek ledu, i druhým, potaženým mázdrou, matným a mrtvým. Ódin viděl, že dívka nezná strach.

„Jsi živá?“ zeptal se dívky. „Nebo jsi mrtvola?“

„Jsem Hel, dcera obryně Angrbody a Lokiho,“ řekla dívka. „Mrtvé mám ze všeho nejradši. Jsou to prost'áčci a mluví se mnou s úctou. Živí na mě pohlížejí s odporem.“

Ódin o dívce chvíli přemýšlel a pak si vzpomněl na své sny. Pravil: „Tato dívka se stane vládkyní nejhlubšího ze všech temných míst a vládkyní mrtvých ze všech devíti světů. Bude královnou nešťastných duší, které sešly ze světa bezectným způsobem – nemocí, věkem, při nehodě nebo při porodu.“

Bojovníci, kteří zahynou v bitvě, však vždy přijdou sem k nám, do Valhally. Mrtví, kteří zahynuli jinými způsoby, se stanou jejím lidem a budou jí v temnotě sloužit.“

Dívka Hel se poprvé od chvíle, co ji odvedli od matky, polovinou úst usmála.

Ódin Hel odvedl do světa beze světla a ukázal jí rozlehlou síň, kde bude přijímat své poddané. Dívka začala pojmenovávat svůj majetek a Ódin přihlížel. „Svou misku pojmenuji Lačnost,“ prohlásila Hel. Pak zvedla nůž. „A tohle je Hlad. A moje lůžko se bude jmenovat Lůžko chorých.“

O dvě z dětí, které měl Loki s obryní Angrboudou, bylo tedy postaráno. Jedno bylo v moři a druhé v temnotě pod zemí. Ale co si počít s tím třetím?

Když přivedli ze země obrů třetí, nejmenší Lokiho dítě, bylo velké jako štěně. Tý mu sundal náhubek z vrbového proutí, drbal ho na krku a na hlavě a hrál si s ním. Bylo to vlčí mládě, šedé a černé, s očima barvy tmavého jantaru.

Vlček se živil syrovým masem, ale mluvil jako člověk, jazykem lidí a bohů, a byl hrdý. Šelmička se jmenovala Fenri.

I Fenri rychle rostl. Jeden den byl velký jako dospělý vlk, druhý den jako jeskynní medvěd a třetí den jako ohromný los.

Bohové z něj měli strach, všichni kromě Týa. Ten si s vlkem pořád hrál a dováděl a každý den ho krmil. Vlček toho pokaždé sežral víc než předchozí den, rostl dál a dál a byl stále divočejší a silnější.

Ódin vlčí dítě sledoval s neblahou předtuchou, protože ve svých snech viděl, že na konci všeho bude vlk, a na konci každého snu o budoucnosti uviděl topasové oči a ostré bílé zuby vlka Fenriho.

Bohové svolali sněm a usnesli se, že Fenriho svážou.

V božských kovárnách vykovali těžké řetězy a okovy a odvěkli je k Fenrimu.

„Podívej!“ zvolali, jako by ho zvali k nové hře. „Hrozně rychle jsi vyrostl, Fenri. Je načase vyzkoušet tvou sílu. Tady jsou ty nejtěžší řetězy a okovy. Jestlipak je dokážeš zpřetrhat?“

„Myslím, že ano,“ odpověděl vlček Fenri. „Spoutejte mě.“

Bohové omotali Fenriho těžkými řetězy a nasadili mu na pracky okovy. Fenri bez hnutí čekal, až budou hotovi. Když bohové obrovitého vlka spoutali, usmáli se na sebe.

„Teď!“ vykřikl Tór.

Fenri se narovnal, napjal svaly na nohou a řetězy popraskaly jako suché větvičky.

Ohromný vlček vítězně, radostně zavyl na měsíc. „Zničil jsem vaše řetězy,“ prohlásil. „Na to nezapomeňte.“

„Nezapomeneme,“ slíbili bohové.

Druhý den přinesl Tý vlkovi maso. „Zbavil jsem se pout,“ řekl Fenri. „Bylo to snadné.“

„To je pravda,“ přikývl Tý.

„Myslíš, že mě budou zkoušet znovu? Pořád rostu a jsem každým dnem silnější.“

„Budou tě znovu zkoušet,“ odpověděl Tý. „Vsadím se o svou pravou ruku.“

Vlk rostl stále dál a bohové v kovárnách kovali nový řetěz. Každý článek tohoto řetězu byl tak těžký, že ho neuzvedl dospělý muž. Kov, z něhož byl řetěz zhotovený, byl ten nejpevnější, jaký bohové dokázali opatřit: železo z nitra země smíchané s železem, které spadlo z nebe. Toto pouto pojmenovali Drómi.

Bohové dovlekli řetězy k místu, kde Fenri spal.

Vlk otevřel oči.

„Už zase?“ řekl.

„Když se dokážeš zbavit tohoto pouta,“ řekli bohové, „pak bude tvoje proslulost a síla známá ve všech světech. Staneš se nesmírně slavným. Pokud tě ten řetěz neudrží, znamená to, že jsi silnější než kterýkoli bůh či obr.“

Fenri jen přikývl a pohlédl na řetěz jménem Drómi, větší než jakýkoli jiný řetěz, pevnější než to nejpevnější pouto. „Slávu nelze získat bez nebezpečí,“ prohlásil po chvíli. „Myslím, že to pouto přetrhnout dokážu. Spoutejte mě.“

Bohové vlka spoutali.

Ohromný vlk se natahoval a napínal svaly, ale řetěz držel. Bohové se na sebe podívali, v očích se jim začal objevovat vítězoslavný pohled, ale pak se obrí vlk začal kroutit a svíjet, škubat nohama a napínat každý sval a každou šlachu. V očích se mu blýskalo, zuby se mu leskly a z pysků mu odkapávala pěna.

Vlk se zmítal a vrčel. Vší silou se snažil řetěz přetrhnout.

Bohové podvědomě o kus ucouvli, a dobře udělali, protože řetěz pukl a pak se přetrhl tak prudce, že se jeho úlomky rozletěly široko daleko. Ještě celá léta potom bohové nacházeli kusy zpřetrhaného pouta zarostlé v kmenech mohutných stromů nebo zaryté v úbočích hor.

„Ano!“ zvolal Fenri a vítězoslavně zavyl jako vlk a člověk zároveň.

Všiml si, že bohové, kteří jeho zápasu přihlíželi, z jeho úspěchu velkou radost nemají. Ani Tý. Fenriho, Lokiho dítě, to roztrpčilo.

Vlk Fenri byl každým dnem větší a hladovější.

Ódin z toho měl těžkou hlavu, uvažoval a přemýšlel. Znal veškerou moudrost Mímiho studny, patřila mu i moudrost, kterou nabyt, když visel ze stromu světa a obětoval sám sebe. Nakonec povolal Skírniho, poslíčka boha Freye, a popsal mu pouto jménem Gleipni. Skírni přecválal na svém koni po duhovém mostě do země skřítků. Nesl jim pokyny, jak vytvořit řetěz, který se nevyrovná ničemu, co až dosud vyrobili.

Skřítkové vyslechli od Skírniho pokyny o zakázce, zachvěli se a pak mu řekli svou cenu. Skírni s ní souhlasil, jak mu to přikázal Ódin, i když cena byla vysoká. Pak skřítkové shromáždili přísady, které potřebovali, aby mohli řetěz Gleipni vyrobit.

Bylo to těchto šest věcí:

Dupot kočky.

Ženské vousy.

Kořeny skály.

Medvědí šlachy.

Dech ryby.

A konečně ptačí sliny.

Všechny tyto věci byly použity na výrobu pouta Gleipni. (Říkáte, že jste ani jednu z těch věcí neviděli? Ovšemže ne. Používají je při svém řemesle jen skřítkové.)

Když skřítkové své dílo dokončili, dali Skírnimu dřevěnou truhlu. V ní bylo cosi, co vypadalo jako dlouhá tenká stuha, jemná a hebká na dotek. Byla téměř průhledná a nevážila skoro nic.

Skírní dojel s truhlou zpět do Ásgardu. Dorazil pozdě večer, po západu slunce. Ukázal bohům, co přivezl z dílen skřítků, a oni si to s úžasem prohlíželi.

Pak se bohové společně vypravili na břeh jezera Ámsvartni a zavolali Fenriho jménem. Přiběhl k nim na zavolání jako pes a bohové s úžasem pozorovali, jak je ohromný a silný.

„Co se děje?“ zeptal se vlk.

„Sehnali jsme nejpevnější pouto,“ řekli mu bohové. „To nedokážeš zpřetrhat ani ty.“

Vlk se nadmul pýchou. „Já dokážu zpřetrhat jakékoli řetězy,“ prohlásil sebevědomě.

Ódin rozevřel dlaň a ukázal mu Gleipni. Pouto se v měsíčním světle třpytilo.

„Tohle?“ podivil se vlk. „To přece nic není.“

Bohové se o pouto začali přetahovat, aby vlkovi ukázali, jak je pevné. „My ho přetrhnout nedokážeme,“ prohlásili.

Vlk zamžoural po tenounké stuze, kterou bohové drželi nataženou mezi sebou. Třpytila se jako hlemýždí cestička nebo jako odraz měsíčního světla na vlnách, a vlk se bez zájmu odvrátil.

„Kdepak,“ prohlásil. „Přineste opravdové řetězy, skutečné okovy, těžké a mohutné, a pak vám ukážu, jak jsem silný.“

„Tohle je Gleipni,“ pravil Ódin. „Je pevnější než jakékoli řetězy nebo okovy. Máš snad strach, Fenri?“

„Strach? Vůbec ne. Ale co z toho budu mít, když přetrhnu takovouhle tenoučkou stužku? Myslíš, že mi to přinese slávu a proslulost? Lidé se shromáždí a budou říkat: ‚Víte, jak silný a mocný je vlk Fenri? Je tak silný, že přetrhl jemnou stužku!‘ Když přetrhnu Gleipni, žádnou slávu mi to nepřinese.“

„Máš strach,“ nevzdával se Ódin.

Ohromná šelma zavětrila. „Čichám zradu a podvod,“ řekl vlk a jantarové oči se mu v měsíčním světle zatřpytily. „I když si myslím, že to vaše pouto je jen obyčejná stužka, nenechám se jím svázat.“

„Ty? Ty jsi přece zpřetrhal ty nejpevnější, nejsilnější řetězy, jaké kdy vznikly. A bojíš se téhle stuhy?“ řekl Tór.

„Já se nebojím ničeho,“ zavrčel vlk. „Spíš to bude tak, že vy mrňousové máte strach ze mě.“

Ódin se podrbl v plnovousu. „Nejsi hloupý, Fenri. Ale žádné pikle nekujeme. Rozumím tvému zdráhání. Jen skutečně odvážný bojovník by souhlasil s tím, že se nechá spoutat pouty, která nedokáže zpřetrhat. Já tě coby otec bohů ujišťuji, že pokud nedokážeš přetrhnout takovéhohle pouto – jak říkáš, pouhou stužku –, pak není důvodu, abychom se tě my bohové obávali, pustíme tě na svobodu a necháme tě, aby sis šel po svých.“

Vlk dlouze zavyl. „Lžeš, Otče všech. Lžeš tak snadno, jako jiní dýchají. Kdybych se od tebe nechal svázat poutem, z něhož nedokážu uniknout, nemyslím si, že bys mě pustil na svobodu. Myslím, že bys mě nechal tady. Jsem přesvědčený, že máš v úmyslu mě zradit. Nedovolím vám, abyste mě tou stužkou spoutali.“

„Krásná a statečná slova,“ pravil Ódin. „Mají zakrýt tvůj strach z toho, že vyjde najevo, že jsi zbabělec, vlku Fenri. Bojíš se, co se stane, když tě touhle tenoučkou stužkou spoutáme. Už mi nic vysvětlovat nemusíš.“

Vlk vyplázl jazyk, zasmál se a odhalil ostré zuby velikosti mužské paže. „Nezpochybňuj mou odvalu, raději mi dokaž, že nechystáš zradu. Můžete mě svázat, když mi jeden z vás předtím vloží do tlamy ruku. Jemně ji sevřu zuby, ale neskousnu. Jestli nechystáte zradu, tlamu zase otevřu, až mě rozvážete, a ruka zůstane nezraněna. Tak. Přisahám, že mě tou vaší stužkou můžete svázat, když mi předtím jeden z vás strčí do tlamy ruku. A je to. Čí ruka to bude?“

Bohové na sebe pohlédli. Baldr se podíval na Tóra, Heimdall na Ódina a Höni na Freye, ale nikdo z nich se nepohnul. Nakonec Tý, Ódinův syn, vzdychl, pokročil vpřed a pozvedl pravici.

„Já ti strčím ruku do tlamy, Fenri,“ řekl.

Fenri si lehl na bok a Tý mu strčil do tlamy pravou ruku stejně, jako když byl Fenri štěně a hráli si spolu. Fenri jemně stiskl zuby tak, aby sevřely Týovo zápěstí a neporanily ho, a zavřel oči.

Bohové vlka spoutali poutem Gleipni. Kolem ohromné šelmy se ovinula třpytivá hlemýžďí čestička, svázala jí nohy a zcela ji znehybnila.

„Tak,“ prohlásil Ódin. „A teď, vlku Fenri, zpřetrhej pouto. Ukaž nám, jak jsi silný.“

Vlk napjal tělo a začal s poutem zápolit; škulal sebou a napínal každý nerv a sval, aby přetrhl stuhu, která ho poutala. Ať se však snažil sebevíc, úkol byl stále obtížnější. Třpytivá stuha byla s každým pohybem šelmy pevnější.

Bohové se nejdřív ušklíbili. Pak se začali pochechtávat. A nakonec, když už si byli jistí, že šelma je znehybněná a že jim nehrozí nebezpečí, dali se do smíchu.

Jen Tý mlčel. Nesmál se. Cítil na zápěstí Fenriho ostré zuby a na dlani a prstech jeho horký, vlhký jazyk.

Fenri se přestal zmitat. Zůstal bez hnutí ležet. Pokud ho bohové chtějí osvobodit, udělají to teď.

Bohové se však chechtali stále hlasitěji. Tórovy ohlušující výbuchy smíchu, každý hlasitější než zahrmění, se mísily s Ódinovým suchým pochechtáváním a Baldrovým zvonivým smíchem...

Fenri pohlédl na Týa. Ten mu pohled statečně oplatil. Pak zavřel oči a přikývl. „Udělej to,“ zašeptal.

Fenri stiskl čelistmi Týovo zápěstí.

Tý ze sebe nevydal ani hlásky. Jednoduše si levicí sevřel pahýl pravé ruky a co nejsilněji ho zmáčkl, aby z něj netryskala krev tak silně.

Fenri se díval, jak bohové berou jeden konec Gleipni, provlékají ho balvanem velikým jako hora a upevňují ho pod zemí. Pak přihlížel, jak jiným kamenem zatloukají balvan do nitra země, hlouběji, než se nachází dno toho nejhlubšího moře.

„Zrádný Ódine!“ vykřikl vlk. „Kdybys mi nelhal, stal bych se přítelem bohů. Ale tvůj strach tě zradil. Zabiju tě, Otče všech. Počkám do konce všeho a pak pohltnu slunce i měsíc. Ale největší potěchu mi přinese tvoje smrt.“

Bohové si dávali pozor, aby se nepřiblížili k Fenriho čelistem, ale jak zahrabávali balvan stále hlouběji, Fenri sebou škubal a chňapal po nich. Bůh, který u něho stál nejbliž, mu duchapřítomně vrazil do horního patra meč. Jílec meče se vzpříčil o vlkovu spodní čelist, takže tlama zůstala otevřená a už nikdy ji nemohl zavřít.

Vlk nesrozumitelně vrčel, z úst mu proudily sliny a z nich vznikla řeka. Kdybyste nevěděli, že je to vlk, mohli byste si myslet, že je to menší hora, v níž v jeskyni pramení řeka.

Bohové beze slova opustili místo, odkud řeka slin vytékala do temného jezera, ale jakmile byli v bezpečné vzdálenosti, znovu se dali do smíchu, poplácávali se po zádech a usmívali se na celé kolo jako někdo, kdo si myslí, že udělal něco opravdu hodně chytrého.

Jen Tý se neusmíval ani nechechtal. Ovázal si pevně pahýl pravice kusem látky, kráčel vedle bohů do Ásgardu a myslel si své.

Tak takhle to bylo s Lokiho dětmi.

FREYJINA NEOBVYKLÁ SVATBA

Tór, bůh hromu, nejmocnější ze všech Ásů, nejsilnější, nejstatečnější a nejhrdinnější v bitvě, ještě nebyl úplně vzhůru, ale už měl pocit, že něco není v pořádku. Natáhl ruku po svém kladivu, které měl vždycky na dosah, když spal.

Se zavřenýma očima hmatal kolem sebe. Šmátral po ohmataném, důvěrně známém topůrku.

Kladivo nikde.

Tór otevřel oči. Posadil se. Vstal. Obešel místnost.

Po kladivu nikde ani stopy. Bylo pryč.

Tórovo kladivo se jmenovalo Mjöllni. Pro Tóra ho vyrobili skřítkové Brokk a Eitri. Patřilo mezi poklady bohů. Cokoli jím Tór zasáhl, bylo zničeno. Když po něčem kladivo hodil, nikdy neminulo cíl a pak vždycky přiletělo zpátky přímo do jeho ruky. Tór také dokázal kladivo zmenšit, schovat ho pod košili a pak ho zase zvětšit. Bylo to po všech stránkách dokonalé kladivo, až na jednu věc: mělo poněkud kratší topůrko, takže se Tór mohl rozpřahovat jen jednou rukou.

Tór svoje kladivo miloval. A teď bylo pryč!

Když se něco pokazilo, Tór měl ve zvyku udělat několik věcí. Ze všeho nejdřív si položil otázku, jestli za to, co se stalo, nemůže Loki. I nyní se zamyslel. Nevěřil však, že by se Loki odvážil jeho kladivo ukrást. A tak se rozhodl pro druhou věc, kterou měl ve zvyku dělat, když se něco pokazilo – šel požádat o radu Lokiho.

Loki je mazaný. Řekne mu, co má dělat.

„Nikomu to neříkej,“ svěřil se Tór Lokimu, „ale někdo ukradl kladivo bohů.“

„To je špatná zpráva,“ ušklíbl se Loki. „Uvidíme, jestli na něco přijdu.“

Pak se Loki vypravil do Freyjiny síně. Freyja byla nejkrásnější z bohyň. Zlaté vlasy se jí vlnily až na ramena a třpytily se v jitrním světle. Po místnosti obcházely dvě Freyjiny kočky, už se nemohly dočkat, až potáhnou její vůz. Freyja měla na krku zlatý náhrdelník Brísingů, stejně zářivý jako její vlasy, který pro ni vyrobili podzemní skřítkci.

„Rád bych si půjčil tvůj opeřený plášť,“ řekl Loki. „Ten, s jehož pomocí se dá létat.“

„V žádném případě,“ zavrtěla Freyja hlavou. „Ten plášť je to nejcennější, co mám. Je vzácnější nad zlato. Rozhodně nedovolím, aby sis ho oblékl a tropil v něm nějaké neplechy.“

„Tórovi někdo ukradl kladivo,“ vysvětloval Loki. „Musím ho najít.“

„V tom případě ti plášť půjčím,“ obměkčila se Freyja.

Loki si oblékl opeřený plášť a vznesl se do vzduchu v podobě sokola. Oblétl Ásgard. Pak se vydal daleko do země obrů a hledal něco neobvyklého.

Náhle pod sebou spatřil velikou pohřební mohylu. Na ní seděl ten nejohromnější a nejošklivější obr, jakého kdy viděl, a splétal obojek pro psa. Když obr uviděl Lokiho v podobě sokola, vycenil špičaté zuby v úsměvu a zamával na něj.

„Copak je s Ásy, Loki? A co je nového u álfů? A proč ses ty sám vypravil do země obrů?“

Loki se snesl vedle obra. „Z Ásgardu nesu jen špatné zprávy a od álfů taky nic dobrého.“

„Opravdu?“ uchechtl se obr, jako by byl neuvěřitelně spokojený s něčím, co udělal, a myslel si o sobě, bůhvíjak není chytrý. Loki tenhle smích dobře znal. Občas se totiž takhle smál i on sám.

„Ztratilo se Tórovo kladivo,“ řekl. „Nevíš o tom náhodou něco?“

Obr se podrbal v podpaží a znovu se uchechtl. „Možná vím,“ připustil. A pak dodal: „Jak se má Freyja? Je opravdu tak krásná, jak se o ní tvrdí?“

„Pokud se ti takové ženy líbí...“ odpověděl Loki.

„Mně se líbí,“ přitakal obr. „A *hodně*.“

Znovu se rozhostilo nepříjemné ticho. Obr odložil obojek na hromadu jiných podobných obojků a začal plést další.

„Tórovo kladivo mám já,“ řekl pak Lokimu. „Schoval jsem ho tak hluboko pod zem, že ho nikdy nikdo nedokáže najít, ani Ódin. Přinést zpátky ho dokážu jen já. A vrátím ho Tórovi, když mi přineseš to, co chce.“

„Můžu to kladivo vykoupit,“ nabízel Loki. „Přinesu ti zlato a jantar. Přinesu ti nesmírné poklady...“

„Já je nechci,“ přerušil ho obr. „Chci se oženit s Freyjou. Ode dneška za osm dní ji sem přiveď. Vrátím vám to kladivo o svatební noci jako dar nevěště.“

„Kdo jsi?“ zeptal se Loki.

Obr se ušklíbl a odhalil křivé zuby. „Loki, synu Laufey, já jsem přece král obrů Trym.“

„Nepochybují o tom, že se dohodneme, velký Tryme,“ odpověděl Loki. Znovu se zahalil do Freyjina opeřeného pláště, roztáhl paže a vznesl se k obloze.

Svět připadal Lokimu z výšky maličký: díval se na stromy a hory, droboučké jako hračky pro děti, a i božské potíže mu připadaly bezvýznamné.

Tór na něj čekal na dvoře bohů, a ještě než Loki dosedl na zem, už ho sevřely Tórovy mohutné paže. „Tak co? Něco jsi zjistil. Poznám ti to na obličejí. Pověz mi to, okamžitě. Nevěřím ti, Loki, a chci se hned dozvědět, co víš, než začneš kout pikle.“

Loki, který kul pikle stejně snadno, jako se jiní lidé nadechují a zase vydechují, se tomu, jak je Tór rozvzteklý a důvěřivý, usmál. „Tvoje kladivo ukradl Trym, král všech obrů,“ řekl. „Přesvědčil jsem ho, aby ti ho vrátil, ale nebude to zadarmo.“

„To je v pořádku,“ vyhrkl Tór. „Co chce?“

„Freyjinu ruku, chce se s ní oženit.“

„On chce jen její ruku?“ zvolal Tór, plný naděje. Koneckonců Freyja má ruce dvě, a možná by se dala bez větších hádek přesvědčit, aby se jedné vzdala. Tý to přece udělal.

„Chce ji celou,“ vysvětloval Loki. „Chce si ji vzít za ženu.“

„Aha,“ zesmutněl Tór. „To se jí líbit nebude. Můžeš jí to říct. Když nemám svoje kladivo, přesvědčování ostatních ti jde mnohem líp než mně.“

Znovu se spolu vydali na Freyjin dvůr.

„Tady je tvůj opeřený plášť,“ začal Loki.

„Děkuji ti,“ odpověděla Freyja. „Zjistil jsi, kdo ukradl Tórovi kladivo?“

„Trym, král obrů.“

„O tom jsem slyšela. Je to pěkný výlupek. Co za něj chce?“

„Tebe,“ řekl Loki. „Chce se s tebou oženit.“

Freyja přikývla.

Tór se zaradoval, že se s tím návrhem tak snadno smířila. „Nasad' si svatební korunu, Freyjo, a sbal si věci,“ nařídil jí. „Loki tě odvede do země obrů. Musíš se za Tryma provdat co nejrychleji, než si to rozmyslí. Chci zpátky svoje kladivo.“

Freyja na to neřekla ani slovo.

Tór si náhle všiml, že podlaha pod jeho nohama i stěny se otrásají. Freyjiny kočky začaly pobíhat kolem a syčet, zalezly pod truhlici s kožešinami a nechtěly vylézt ven.

Freyja pevně sevřela ruce v pěst. Náhrdelník Brísingů se přetrhl a spadl na podlahu. Nevypadalo to, že by si toho všimla. Měřila si Tóra a Lokiho, jako by to byla ta nejodpornější, nejhnusnější pakáž, jakou kdy viděla.

Tórovi se téměř ulevilo, když krásná bohyně konečně promluvila.

„Co si to o mně myslíte?“ zeptala se tiše. „Copak jsem blázen? Copak nemám žádnou cenu? Copak jsem žena, která by se vdala za obra jen proto, abyste se zbavili potíží? Jestli si vy dva myslíte, že odejdu do země obrů, nasadím si svatební korunu a závoj, stanu se hříčkou *chtiče* toho obra a nechám se od něho osahávat... že se za něj provdám... tak...“ Zmlkla. Stěny se znovu zachvěly a Tór dostal strach, že se zhroutí celé stavení.

„Zmizte,“ dodala Freyja. „Co si o mně vůbec myslíte?“

„Ale... Co moje kladivo?“ koktal Tór.

„Sklapni, Tóre!“ okřikl ho Loki.

Tór sklapnul. Vyšli ven.

„Když se takhle rozčílí, hrozně jí to sluší,“ řekl Tór. „Chápu, proč se s ní ten obr chce oženit.“

„Sklapni, Tóre!“ okřikl ho Loki znovu.

Svolali bohy do velké síně. Přišli tam všichni až na Freyju, která odmítala opustit svoje obydlí.

Celý den mluvili, rokovali a hádali se. Nebylo pochyb o tom, že musí kladivo Mjöllni získat zpátky, ale jak? Každý bůh a každá bohyně přišli s nějakým návrhem, ale Loki všechny návrhy zamítl.

Nakonec zbýval už jen jeden bůh, Heimdall, který vidí do velké dálky a střeží svět. Heimdall vidí všechno, co se kde stane, a občas jsou to i věci, které se na světě teprve mají přihodit.

„Tak co?“ promluvil Loki. „Co ty, Heimdalle? Máš nějaký nápad?“

„Mám,“ odpověděl Heimdall. „Ale nebude se vám líbit.“

Tór udeřil pěstí do stolu. „Je mi jedno, jestli se nám bude líbit nebo ne!“ vykřikl. „Jsme přece bohové! My všichni, co jsme se tu shromáždili, bychom udělali cokoli pro to, abychom získali zpět Mjöllni, kladivo bohů. Pověz nám, jaký máš nápad, a když bude dobrý, bude se nám líbit.“

„Nebude se vám líbit,“ opakoval Heimdall.

„Bude se nám líbit!“ odporoval Tór.

„No tak dobře,“ přikývl Heimdall. „Myslím, že bychom měli Tóra převléknout za nevěstu. Dát mu na krk náhrdelník Brisingů. Nasadit mu svatební korunu. Vycpat mu šaty, aby vypadal jako žena. Zahalit mu tvář závojem. K pasu mu připevnit svazek cinkajících klíčů, jak to mívají ženy, ověsit ho klenoty...“

„To se mi nelíbí!“ vybuchl Tór. „Lidé si budou myslet... no, určitě si budou myslet, že se rád oblékám jako ženská. To vůbec nepřichází v úvahu. Nelíbí se mi to. V žádném případě se nezahalím do závoje. Nikomu z nás se tenhle nápad nelíbí, že ne? Je to strašlivá, strašlivá představa. Mám plnovous. Nemůžu si ho přece oholit!“

„Sklapni, Tóre,“ přerušil ho Loki, syn Laufey. „Je to báječný nápad. Jestli nechceš, aby obři napadli Ásgard, zahalíš se do závoje a skryješ pod ním svou tvář – i svůj plnovous.“

Všemocný Ódin dodal: „Je to vskutku vynikající nápad. Výborně, Heimdalle. Tohle je nejlepší způsob, jak získat kladivo zpátky. Bohyně, připravte Tóra na svatební noc.“

Bohyně Tórovi přinesly svatební šaty pro nevěstu. Frigg a Fulla, Sif, Idunn i ostatní, i Skadi, Freyjina macecha, mu pomáhaly se připravit. Oblékly mu nejkrásnější šaty, takové, jaké by si na svou svatbu vzala nejvznešenější bohyně. Frigg se vydala za Freyjou a vrátila se s náhrdelníkem Brisingů. Pověsila ho Tórovi kolem krku.

Sif, Tórova manželka, mu upevnila k pasu svazek klíčů.

Idunn přinesla všechny své šperky a ozdobila jimi Tóra, takže se ve světle svíček leskl a třpytil, a na prsty mu navlékla sto prstenů z červeného a bílého zlata.

Tvář mu bohyně zahalily závojem, takže mu byly vidět jen oči, a Vár, bohyně sňatku, mu posadila na hlavu zářící diadém, svatební korunu, vysokou, širokou a nádhernou.

„Nějak se mi nezdají ty oči,“ pravila. „Moc žensky nevypadají.“

„To doufám,“ zahučel Tór.

Vár se podívala na Tóra. „Když ti stáhnu do očí svatební korunu, zakryje je a přitom budeš pořád vidět.“

„Udělej, jak nejlíp umíš,“ pravil Loki. A pak dodal: „Já budu tvoje služebná a do země obrů půjdu s tebou.“ Pak Loki změnil podobu a hlasem i vzhledem náhle vypadal jako krásná mladá služebná. „A je to. Jak vypadám?“

Tór jen něco zahučel pod vousy. Možná bylo dobře, že tomu nikdo nerozuměl.

Loki a Tór nastoupili do Tórova vozu a kozlové, kteří ho táhli, Tanngnjóst a Tanngrisni, vyskočili do vzduchu, jak se nemohli dočkat, až vyrazí. Když uháněli, hory pukaly vedví a na zemi pod nimi vyšlehovaly plameny.

„Mně se to nějak nezdá,“ prohlásil Tór.

„Hlavně mlč,“ nabádal ho Loki proměněný ve služebnou. „Všechno mluvení obstarám já. Koukej si to zapamatovat. Když promluvíš, může se to celé zhatit.“

Tór jen něco zamručel.

Přistáli na nádvoří obrova sídla. Stáli tam mohutní voli černí jako uhel. Každý z nich byl větší než dům, špičky rohů měli okované zlatem a celé nádvoří pronikavě páchlo jejich hnojem.

Z ohromné hlavní síně se ozval dunivý hlas: „Hněte sebou, holomci! Rozložte na lavice čistou slámu! Co to vyvádíte? Tak to seberte nebo to zasypte slámou, ať to dál nehnije. Přichází k nám Freyja, nejkrásnější živá bytost, Njördova dcera. Na něco takového se určitě dívat nechce.“

Po dvoře vedla cesta vysypaná čistou slámou. Převlečený Tór a služebná, ve skutečnosti Loki, vystoupili z vozu a pustili se po ní. Nadzvedávali si přitom sukně, aby si je neurousali.

Čekala na ně obryně. Představila se jako Trymova sestra. Sklonila se, štípla Lokiho do půvabné tvářičky a pak zaryla ostrým nehem do Tóra. „Tak tohle je nejkrásnější žena na světě? Mně tak nepřipadá. A když si vykasala sukni, všimla jsem si, že má kotníky tlusté jako kmeny stromů.“

„To je jen hra světla. Je nejkrásnější ze všech bohyň,“ promluvila úlisně služebná. „Až si sundá závoj, můžeš si být jistá, že tě její krása dočista omráčí. Kde je její podkoní? Kde je svatební hostina? Hrozně se na to těší, stěží jsem ji dokázala udržet.“

Když je odvedli do velké síně, kde se měla konat svatební hostina, slunce právě zapadalo.

„Co když bude chtít, abych seděl vedle něj?“ pošeptal Tór Lokimu.

„Sedět vedle něj musíš. To je místo nevěsty.“

„Ale co když mi zkusí položit ruku na nohu?“ špitál vyděšeně Tór.

„Tak já si sednu mezi vás,“ uklidňoval ho Loki. „Řeknu mu, že je to u nás tak zvykem.“

Trym se usadil v čele stolu, Loki se posadil vedle něj a Tór na lavici hned vedle.

Trym zatleskal a vstoupili obří sluhové. Přinesli pět celých pečených volů, aby se všichni obři dosyta najedli; přinesli také dvacet celých pečených lososů, každého velkého jako desetiletý chlapec; a také desítky podnosů s pečivem a lahůdkami pro ženy.

Za nimi vešlo dalších pět sluhů a každý nesl celý sud medoviny, sud tak velký, že se pod jeho tíhou prohýbal i obr.

„Tahle hostina je pro překrásnou Freyju!“ zvolal Trym. Možná by ještě něco dodal, ale Tór už se pustil do jídla a pití, takže by bylo neslušné, kdyby Trym mluvil a jeho nastávající už jedla.

Před Lokiho a Tóra postavili podnos s pečivem pro ženy. Loki si pečlivě vybral ten nejmenší kousek. Tór však stejně pečlivě zhltnul zbytek pečiva, všechno zmizelo pod závojem, odkud se ozývalo jen mlaskání. Ostatní ženy, které hladově pokukovaly po pečivu, se na překrásnou Freyju zklamaně mračily.

A to přitom překrásná Freyja ještě ani nezačala pořádně jíst.

Tór snědl úplně sám celého pečeného vola. Pak pozřel sedm celých lososů, zbyly jen kosti. Kdykoli mu přinesli další podnos s pečivem, okamžitě všechny lahůdky a dobroty spořádal, takže ostatní ženy byly o hladu. Loki do něj občas pod stolem kopl, ale Tór si toho nevšímal a ládoval se dál.

Trym poklepal Lokimu na rameno. „S dovolením,“ začal. „Překrásná Freyja už vyzunkla třetí sud medoviny.“

„To je pravda,“ přitakal Loki v podobě služebné.

„Neuvěřitelné. Ještě jsem nikdy neviděl, aby se žena takhle ládovala. Aby toho tolik snědla a vypila tolik medoviny.“

„Má to zcela zřejmé vysvětlení,“ pravil Loki. Zhluboka se nadechl a přitom se díval, jak Tór spolkl dalšího lososa a zpod závoje vyhazuje dočista ohlodanou kostru. Bylo to jako pozorovat kouzlo. Jenomže ještě nevěděl, jaké to zcela zřejmé vysvětlení bude.

„Teď už těch lososů snědla osm,“ řekl Trym.

„Osm dní a osm nocí!“ zvolal náhle Loki. „Nejedla osm dní a osm nocí, nemohla se dočkat, až uvidí zemi obrů a obejmě svého manžela. Teď už je s tebou, a tak může znovu jíst.“ Služebná se obrátila k Tórovi. „Jsem tak ráda, že ti zase chutná, drahoušku!“ zašveholila.

Tór se na Lokiho zpod závoje zamračil.

„Měl bych ji políbit,“ napadlo Tryma.

„To bych ti nedoporučovala. Ještě ne,“ snažil se ho zadržet Loki, ale Trym už se naklonil k nevěstě, špulil rty a mlaskal. Ohromnou rukou hmátl po závoji. Služebná, tedy Loki, se ho snažila zadržet, ale bylo pozdě. Trym už přestal špulit rty a mlaskat a zděšeně uskočil.

Pak poplácal služebnou, tedy Lokiho, po rameni. „Můžeme si promluvit?“ řekl.

„Samozřejmě.“

Vstali a začali se procházet po síni.

„Proč má Freyja... tak pichlavý pohled?“ ptal se Trym. „Připadalo mi, jako by jí v očích plál oheň. To přece nejsou oči krásné ženy!“

„Ovšemže ne,“ pronesla falešná služebná úlisně. „Ani se to nedá čekat. Osm dní a osm nocí nezamhouřila oka, mocný Tryme. Tak ji stravovala touha po tobě, že se neodvážila usnout, nemohla se dočkat, až okusí tvou lásku. Plane žádostí po tobě! To vidíš v jejích očích. Stravující touhu.“

„Aha,“ usmál se Trym. „Už chápu.“ Usmál se a olízl si rty jazykem větším než polštář. „Tak dobrá.“

Došli zpátky ke stolu. Trymova sestra seděla na Lokiho místě vedle Tóra a poklepávala ho nehty po ruce. „Jestli máš rozum, dáš mi ty svoje prsteny,“ říkala právě. „Všechny ty krásné zlaté prsteny. Na tomhle hradě jsi cizí. Potřebuješ někoho, kdo by ti pomáhal, jinak to s tebou takhle daleko od domova může špatně dopadnout. Máš tolik prstenů. Dej mi jich pár, budu mít věno. Jsou tak krásné, celé červené a zlaté...“

„Není už čas na uzavření sňatku?“ přerušil je Loki.

„Je!“ zvolal Trym. Zařval to z plných plic. „Přineste kladivo na posvěcení nevěsty! Chci vidět Mjöllni na klíně překrásné Freyji. Ať Vár, bohyně slibů mezi muži a ženami, požehná naší lásce a posvěti ji!“

Tórovo kladivo museli přinést čtyři obři. Dovlekli ho z hlubiny pod síni. Ve světle ohně se matně třpytilo. S obtížemi ho položili Tórovi na klín.

„A teď,“ prohlásil Trym, „chci slyšet tvůj nádherný hlas, má lásko, má holubičko, má krásko. Pověz mi, že mě miluješ. Pověz mi, že se staneš mou nevěstou. Pověz mi, že se mi zaslíbuješ, jako se ženy zaslíbují mužům a muži ženám od počátku věků. Co mi řekneš?“

Tór sevřel topůrko svého kladiva rukou plnou zlatých prstenů. Jakmile ho stiskl, uklidnil se. Jeho povědomý tvar mu vklouzl do dlaně. Pak se rozesmál hlubokým, burácivým smíchem.

„Řeknu ti,“ zvolal hromovým hlasem, „že jsi mi neměl krást kladivo!“

Pak Tryma uhodil kladivem, jen jednou, ale stačilo to. Obr se zhroutil na podlahu pokrytou slámou a už nevstal.

Pod Tórovým kladivem padli všichni obři i obryně, hosté na svatbě, která se nikdy nekonala. Zahynula i Trymova sestra, věnem dostala dárek, se kterým nepočítala.

Když se v síni zase rozhostilo ticho, Tór zavolal: „Loki!“

Loki vylezl zpod stolu, už ve své podobě, a rozhlédl se po těch jatkách.
„Inu,“ prohlásil, „zdá se, že jsi svůj problém vyřešil.“

Tór si už s úlevou stahoval ženské šaty. Stál v místnosti plné mrtvých obrů jen v košili.

„Nebylo to tak hrozné, jak jsem si myslel!“ zvolal vesele. „Mám zase svoje kladivo. A dobře jsem se najedl. Pojd', jedeme domů.“

BÁSNICKÁ MEDOVINA

Napadlo vás někdy, odkud se vzaly básně? Odkud pocházejí písně, které zpíváme, a příběhy, jež vyprávíme? Kladete si někdy otázku, jak je možné, že některým lidem se zdají skvělé, moudré, nádherné sny, které snící dál předávají světu v básních, jež se zpívají a znovu vyprávějí stejně dlouho, jako slunce vychází a zapadá, stejně dlouho, jako měsíc ubývá a přibývá? Napadlo vás někdy, proč někteří lidé skládají překrásné písně, básně a příběhy, a jiní to nedokážou?

Je to dlouhý příběh a nikoho nešetří a nelíčí v dobrém světle: vypráví o vraždě, podvodech, lžích a bláznovství, o svodech a pronásledování. Poslechněte si ho.

Všechno začalo nedlouho po úsvitu věků, za války mezi bohy. Ásové bojovali s Vaný. Ásové byli bojovní bohové bitev a dobývání; Vanové byli mírnější, božští bratři a božské sestry, kteří obdělávali půdu a pěstovali plodiny, ale nebyli o nic méně mocní.

Síly bohů Ásů i Vanů byly vyrovnané, takže ani jedna ze zneprátelených stran nedokázala vyhrát. A co víc, jak bojovali, uvědomili si, že se navzájem potřebují: že hrdinství v boji nepřinese radost, pokud nemáte krásná pole a statky, které vám poskytnou jídlo pro oslavnou hostinu.

Sešli se, aby uzavřeli mír, a když se dohodli, zpečetili dohodu tím, že všichni Ásové a Vanové jeden po druhém plivli do sudu. Jejich sliny se smísily a dohoda je od té chvíle vážala navždy.

Pak uspořádali hostinu. Snědli jídlo, vypili medovinu, hýřili, žertovali, mluvili, vychloubali se a smáli, dokud z ohňů nezbyly jen žhavé uhlíky a slunce nevystoupalo nad obzor. Když pak Ásové a Vanové vstali a chystali se k odchodu, zahalili se do kožešin a pláštů a vyšli ven do křupajícího sněhu a ranní mlhy, Ódin pravil: „Byla by škoda, kdybychom tu naše smíchané sliny nechali.“

Frey a Freyja, bratr a sestra, kteří stáli v čele Vanů a měli nyní podle dohody žít s Ásý v Ásgardu, přikývli. „Něco bychom z toho mohli udělat,“ řekl Frey. „Třeba člověka,“ napadlo Freyju a sáhla do sudu.

Jak se její prsty pohybovaly, sliny se začaly měnit a vzápětí se z nich vytvořila postava nahého muže.

„Jsi Kvasi,“ pravil Ódin. „Víš, kdo jsem já?“

„Jsi Ódin, největší ze všech,“ odpověděl Kvasi. „Jsi Grímmi a Třetí. Máš i jiná jména, která teď nebudu jmenovat, ale všechna je znám, a znám i básně, popěvky a kenningy, které k nim patří.“

Kvasi, jenž povstal ze spojení Asů a Vanů, byl nejmoudřejší z bohů: měl rozum i odvahu. Bohové se začali strkat, každý mu chtěl položit otázku jako další, a všechny odpovědi byly moudré. Kvasi byl dobrý pozorovatel a to, co viděl, vždy správně vyložil.

Za chvíli se Kvasi obrátil k bohům a řekl: „Teď se vydám na cesty. Uvidím devět světů i Midgard. Musím hledat odpovědi na otázky, na které se mě dosud nikdo nezeptal.“

„Ale vrátíš se k nám?“ ptali se bohové.

„Vrátím se,“ přikývl Kvasi. „Koneckonců musím jednoho dne rozplést i záhadu sítě.“

„Čeho?“ podivil se Tór. Kvasi se však jen usmál, odešel a nechal bohy, ať nad jeho slovy přemýšlejí. Oblékl si cestovní plášť, opustil Ásgard a odešel po duhovém mostě.

Kvasi putoval od osady k osadě. Setkával se s různými lidmi, choval se k nim laskavě a odpovídal na jejich otázky, a všude, kde se zastavil, se pak lidem dařilo líp.

Za těch dob žili v pevnosti u moře dva temní álfové. Čarovali tam a věnovali se alchymii. Jako všichni skřítki vyráběli ve své dílně a kovárně nádherné, pozoruhodné předměty. Věděli však, že jsou i věci, které se jim ještě nepodařilo vyrobit, a byli tím úplně posedlí. Byli to bratři a jmenovali se Fjalar a Galar.

Když se doslechli, že nedalekou osadu má navštívit Kvasi, vypravili se tam, aby se s ním setkali. Fjalar a Galar našli Kvasiho ve velké síni, kde odpovídal obyvatelům města na otázky. Lidé mu s úžasem naslouchali. Vysvětlil jim, jak pročistit vodu a jak tkát látku z kopřiv. Jedné ženě řekl, kdo přesně jí ukradl nůž a proč. Když Kvasi domluvil a lidé z osady mu dali najíst, přistoupili k němu skřítki.

„Chceme ti položit otázku, kterou ti ještě nikdy nikdo nepoložil,“ řekli. „Ale musí to být v soukromí. Půjdeš s námi?“

„Půjdu,“ přikývl Kvasi.

Vydali se k sídlu bratrů. Nad hlavou jim křičeli rackové a temně šedé mraky měly stejný odstín jako šed' mořských vln. Skřítki dovedli Kvasiho do své dílny, která byla hluboko za zdmi pevnosti.

„Co je tohle?“ zeptal se Kvasi.

„To jsou soudky. Jmenují se Són a Bodn.“

„Aha. A co je tamhleto?“

„Jak můžeš být moudrý, když tyhle věci neznáš? To je kotlík. Říkáme mu Odreri – Dárce vytržení.“

„A vidím, že tu máte i vědra medu, co jste nasbírali. Je to sladina, je tekutý.“

„To opravdu máme,“ odpověděl Fjalar.

Galar se posměšně ušklíbl. „Kdybys byl tak moudrý, jak se o tobě tvrdí, věděl bys, na co se tě chceme zeptat, ještě předtím, než otázku položíme. A věděl bys také, k čemu slouží tyhle věci.“

Kvasi odevzdaně přikývl. „Připadá mi,“ promluvil, „že pokud jste byli chytrí a zlí, možná jste se rozhodli, že svého návštěvníka zabijete a necháte ho vykrvácet do soudků Són a Bodn. Pak jeho krev opatrně zahřejete v kotlíku Ódreri. Pak do ní vmícháte sladinu a necháte směs zkvasit na medovinu – na nejjemnější medovinu, která opije každého, kdo se jí napije, ale také ho obdaří darem básnivého ducha a učenosti.“

„Chytrí jsme,“ připustil Galar. „A někteří lidé se možná domnívají, že jsme i zlí.“

Vzápětí podrízl Kvasimu hrdlo, pověsil ho s bratrovou pomocí nad soudky a nechal ho tak viset, až z něj vytekla poslední kapka krve. Krev smíchali s medem, směs zahřáli v kotlíku Ódreri a pak s ní prováděli ještě všelijaké další věci, které vymysleli. Přisypali do ní bobule a zamíchali ji klackem. Medovina bublala, po chvíli bublat přestala a oba skřítkci trochu usrkli. Oba se dali do smíchu a náhle v sobě objevili básnický dar a schopnost skládat verše, které dosud ještě nikdy nedali průchod.

Druhý den ráno je navštívili bohové. „Kde je Kvasi?“ ptali se. „Naposledy byl viděn s vámi.“

„Ano,“ odpověděli skřítkci. „Přišel sem s námi, ale když poznal, že jsme jen skřítkci, pošetilí a přihlouplí, zadusil se vlastní moudrostí. Kéž bychom mu bývali mohli položit pár otázek.“

„Takže říkáte, že zemřel?“

„Ano,“ odpověděli Fjalar a Galar a předali bohům vykrvácené tělo Kvasiho, aby ho odvezli zpět do Ásgardu, uspořádali mu pohřeb hodný boha a možná (protože bohové nejsou jako ostatní a smrt pro ně není věčná) vyčkali, až se zase vrátí mezi ně.

Tak se stalo, že skřítkové vyrobili medovinu moudrosti a básnictví, a když ji někdo chtěl ochutnat, musel je o to poníženě poprosit. Galar a Fjalar však dali medovinu ochutnat jen tomu, kdo jim byl milý. Nebyl jim ale milý nikdo, jen oni sami.

Přesto však byli tací, kterým skřítkci něco dlužili. Například obrovi Gillingovi a jeho manželce: skřítkci je pozvali na návštěvu do své pevnosti, a oni jednoho zimního dne dorazili.

„Pojď, zaveslujeme si v naší loďce,“ navrhli skřítkci Gillingovi.

Obr byl tak těžký, že loďce se málem přelila voda přes okraj, a skřítkci doveslovali ke skaliskům, která se ukrývala těsně pod hladinou. Loďka dosud vždy bez obtíží proplula nad nimi. Tentokrát však ne. Narazila na skaliska, převrátila se a obr spadl do moře.

„Doplav zpátky k loďce!“ volali skřítkci na Gillinga.

„Neumím plavat!“ křičel obr. Byla to poslední věc, kterou řekl, protože pak mu vlna zalila ústa slanou vodou, uhodil se hlavou o útes a zmizel pod hladinou.

Fjalar a Galar loďku obrátili a vrátili se domů. Tam na ně čekala Gillingova manželka.

„Kde je můj muž?“ zeptala se.

„Ten?“ řekl Galar. „Je po smrti.“

„Utopil se,“ dodal Fjalar ochotně.

V tu chvíli se obrova manželka dala do srdcervoucího nářku a lkaní. Volala svého mrtvého manžela a přísahala, že ho bude navždy milovat, plakala, úpěla a prolévala slzy.

„Mlč!“ okřikl ji Galar. „Z toho tvého nářku a úpění už mě bolí uši. Běduješ moc hlasitě. Počítám, že to bude tím, že jsi obryně.“

Obryně však začala naříkat ještě usedavěji.

„Počkej,“ řekl Fjalar. „Pomohlo by ti, kdybychom ti ukázali místo, kde tvůj manžel zahynul?“

Obryně popotáhla, přikývla a dál plakala, úpěla a truchlila pro manžela, který se k ní už nikdy nevrátí.

„Postav se tamhle a my ti to místo ukážeme,“ vybídl ji Fjalar a ukázal jí, kam přesně se má postavit, že má projít velkou bránou a stoupnout si pod zdi pevnosti. Pak kývl na bratra a ten rychle vyběhl po schodech nahoru.

Když Gillingova manželka procházela bránou, Galar jí shodil na hlavu ohromný kámen a ona se zhroutila k zemi s rozpolcenou lebkou.

„Skvělá práce,“ pochválil bratra Fjalar. „Ten příšerný nářek už mě hrozně unavoval.“

Shodili mrtvé tělo obryně ze skal do moře. Prsty šedých vln odnesly její tělo pryč a Gillingova žena se po smrti znovu setkala se svým manželem.

Skřítci jen pokrčili rameny a byli přesvědčeni, že si ve své pevnosti na břehu moře počínají nesmírně chytře.

Večer co večer se napili básnické medoviny, přednášeli si navzájem skvělé, důmyslné verše, skládali předlouhé ságy o smrti Gillinga a jeho ženy, které deklamovali na střeše svého obydlí, a pak pokaždé usnuli, spali jako zabítí a druhý den ráno se vzbudili tam, kde předchozího večera seděli nebo upadli.

Jednoho dne se probudili jako obvykle, ale zjistili, že nejsou ve své pevnosti.

Nacházeli se na dně loďky, vesloval obr, kterého neznali, a poháněl plavidlo po vlnách na širé moře. Na nebi se černaly bouřkové mraky a hladina ztemněla. Vlny byly vysoké a divoké, přes okraj loďky skřítků se přelévала slaná voda a celé je promáčela.

„Kdo jsi?“ zeptali se skřítci.

„Jmenuji se Suttung,“ odpověděl obr. „Doslechl jsem se, že se vychloubáte horem dolem, že jste zabili mého otce a mou matku.“

„Aha,“ pochopil Galar. „Proto jsme tedy svázaní?“

„Ano,“ přikývl Suttung.

„Možná nás vezeš na nějaké nádherné místo,“ pravil s nadějí Fjalar, „kde nás rozvážeš, budeme tam hodovat, pít a smát se a stanou se z nás nejlepší přátelé.“

„To si nemyslím,“ řekl Suttung.

Nastal odliv. Nad hladinou se začaly objevovat skály. Byla to stejná skaliska, u kterých se za přílivu loďka skřítků převrátila a kde se Gilling utopil. Suttung oba skřítky zvedl ze dna lodi a každého posadil na jedno skalisko.

„Tahle skaliska při přílivu zalije voda!“ vykřikl Fjalar. „Máme ruce svázané za zády. Neumíme plavat. Když nás tu necháš, určitě se utopíme.“

„Přesně to je můj úmysl,“ odpověděl Suttung. Pak se vůbec poprvé usmál. „A až se budete topit, budu sedět ve vaší loďce a přihlížet, jak si vás moře bere. Pak se vrátím domů do Jötunheimu, řeknu svému bratrovi Baugimu a své dceři Gunnlöd, jak jste zemřeli, a budeme spokojeni, že moje matka a můj otec byli spravedlivě pomstěni.“

Moře se začalo zvedat. Zalilo skřítkům nohy a po chvíli jim dosahovalo až k pupku. Za několik okamžiků už plnovousy skřítků pluly na mořské pění a oni hrůzou třesli oči.

„Slitování!“ volali.

„Stejné slitování, jaké jste měli s mou matkou a s mým otcem?“

„Vykoupíme se z toho, že jsme je zabili! Vynahradíme ti to! Zaplatíme ti.“

„Myslím si, že vy skřítkové nemáte nic, co by mi mohlo vynahradit smrt rodičů. Jsem bohatý obr. Mám ve svém horském sídle mnoho služebníků a nevídané poklady. Patří mi zlato, drahé kameny a dost železa na tisíc mečů. Ovládám i mocná kouzla. Můžete mi dát něco, co ještě nemám?“ zeptal se Suttung.

Skřítkci neodpověděli.

Vlny se zvedaly stále výš.

„Máme medovinu, básnickou medovinu!“ vyprskl Galar, protože voda mu už sahala až k ústům.

„Vyrobili jsme ji z krve Kvasiho, nejmoudřejšího z bohů!“ křičel Fjalar.

„Naplnili jsme jí dva soudky a kotlík! Něco takového nemá nikdo na celém světě, jen my!“

Suttung se poškrábal na hlavě. „To si musím rozmyslet. Musím uvažovat. Musím přemítat.“

„Nepřemýšlej moc dlouho! Když budeš dlouho přemýšlet, mezitím se utopíme!“ snažil se Fjalar překřičet řev vln.

Příliv stoupal. Voda už se skřítkům přelévala přes hlavy, lapali po dechu a oči měli vyvalené hrůzou. Pak ale obr Suttung natáhl ruku a vytáhl nejprve Fjalara a pak Galara z vln.

„Básnická medovina bude dostatečnou náhradou. Je to dobrá cena, pokud přihodíte ještě pár věcí. Jsem si jistý, že vy skřítkci máte i leccos jiného. Vaše životy ušetřím.“

Obr hodil oba bratry, stále spoutané a promočené na kůži, na dno lod'ky. Svíjeli se tam v nepohodlí jako dva vousatí humři a Suttung s nimi odvesloval zpět na břeh.

Obr si od skřítků vzal medovinu vyrobenou z Kvasiho krve. Dostal od nich i další věci a pak odešel. Když se to vezme kolem a kolem, Fjalar a Galar byli rádi, že si zachránili holý život.

Skřítkci vyprávěli lidem, kteří procházeli kolem jejich pevnosti, jak krutě s nimi Suttung naložil. Vykládali to i na trhu, když tam přišli prodávat. A mluvili o tom, i když byli poblíž havrani.

Ódin seděl v Ásgardu na svém nádherném trůnu a jeho havrani, Hugin a Munin, mu šeptali, co všechno viděli a slyšeli, zatímco létali světem. V Ódinově jediném oku se zablesklo, jakmile uslyšel příběh o Suttungově medovině.

Lidé, kteří ten příběh vyslechli, nazývali básnickou medovinu „lodí skřítků“, protože Fjalar a Galar díky ní odpluli od skalisek do bezpečí domova; také jí říkali Suttungova medovina; a nazývali ji také šťáva Ódreri, Bōdnu či Sónu.

Ódin naslouchal slovům svých havranů. Pak si poslal pro plášť a klobouk. Vzkázal pro bohy a řekl jim, aby vyrobili tři ohromné dřevěné sudy a připravili je k bráně Ásgardu. Dále bohům sdělil, že je opouští. Bude chodit po světě a nějakou dobu to bude trvat.

„Chci si s sebou vzít dvě věci,“ pokračoval Ódin. „Potřebuji brousek, abych mohl nabrousit ostří. Ten nejlepší, co tu máme. A pak mi přineste Rati.“

Rati znamená „nebozez“ a byl to ten nejlepší nebozez, jaký bohové vlastnili. Dokázal se provrtat velice hluboko a pronikl i nejtvrdější skálou.

Ódin vyhodil brousek do vzduchu, znovu ho zachytil a uložil ho spolu s nebozezem do měšce. Pak odešel.

„To by mě zajímalo, co má za lubem,“ řekl Tór.

„Kvasi by to věděl,“ vzdychla Frigg. „Ten věděl všechno.“

„Kvasi je mrtvý,“ prohlásil Loki. „Pokud jde o mě, je mi úplně ukradené, kam Otec všech jde a proč.“

„Já jdu pomáhat s těmi dřevěnými sudy, které po nás Ódin žádá,“ řekl Tór.

Suttung daroval drahocennou medovinu své dceři Gunnlöd a ta ji střežila v nitru hory jménem Hnitbjörg, jež stála uprostřed země obrů. K téhle hoře však Ódin namířeno neměl. Místo toho se pustil rovnou na pole, která patřila Suttungovu bratrovi Baugimu.

Bylo jaro a pole byla zarostlá vysokou trávou, kterou bylo třeba pokosit a usušit na seno. Baugi měl devět otroků, byli to obři jako on, a ti právě

kosili trávu ohromnými kosami, každá byla velká jako menší strom.

Ódin je chvíli pozoroval. Když slunce vystoupilo nejvýš, přestali pracovat a pustili se do jídla, které si přinesli s sebou. Ódin se přiloukal k nim a řekl: „Díval jsem se, jak pracujete. Povězte mi, proč vás váš pán nechává kosit trávu takovými tupými kosami?“

„Naše kosa nemá tupá ostří,“ řekl jeden z obrů.

„Proč si to myslíš?“ zeptal se Ódina druhý. „Vždyť už ostřejší být nemůžou.“

„Tak já vám ukážu, co dokáže dobře nabroušené ostří,“ pravil Ódin. Vytáhl z váčku brousek a začal jím přejíždět po ostří první kosa a pak po další, dokud se všechna ostří netřpytila na slunci. Obři kolem něho nechápavě postávali a pozorovali ho, jak brousí.

„Tak,“ prohlásil Ódin, „teď je vyzkoušejte.“

Obři otroci se rozmáchli kosami nad luční trávou a vyjekli úžasem. Ostří byla tak ostrá, že kosila trávu bez sebemenší námahy. Kosa přesekávaly i ty nejsilnější stonky bez náznaku odporu.

„To je nádhera!“ volali obři. „Můžeme si od tebe ten tvůj brousek koupit?“

„Koupit?“ řekl Otec všech. „To rozhodně ne! Ale uděláme něco spravedlivějšího a zábavnějšího. Pojdte všichni ke mně. Postavte se těsně vedle sebe a pevně sevřete kosa. Ještě blíž k sobě.“

„Blíž už se postavit nemůžeme,“ namítl jeden obří otrok. „Ty kosa jsou moc ostré.“

„Jsi chytrý,“ pochválil ho Ódin. Pak zvedl brousek. „Teď poslouchajte. Brousek bude patřit tomu, kdo ho chytí!“ S těmi slovy jej vyhodil do vzduchu.

Devět obrů se na brousek vrhlo, ještě když byl ve vzduchu, všichni po něm chňapli volnou rukou a zapomněli, že ve druhé drží kosa (nabroušenou Otcem všech a dokonale ostrou).

Poskakovali, natahovali se po brousku a ostří se třpytilo ve slunci.

Pak do slunečního světla vytryskla rudá sprška, těla otroků klesla k zemi, několikrát sebou škubla a zhroutila se na čerstvě posekanou trávu. Ódin překročil těla mrtvých obrů, sebral božský brousek a zase ho schoval do váčku.

Každý z devíti otroků měl podříznutý krk kosou svého souseda.

Ódin došel do sídla Baugiho, Suttungova bratra, a požádal tam o nocleh. „Jmenuji se Bölverk,“ pravil.

„Bölverk,“ opakoval Baugi. „To je neblahé jméno. Znamená ‚Zlo konající‘.“

„To se týká jen mých nepřátel,“ pravila osoba, která si říkala Bölverk.

„Moji přátelé si váží toho, co dělám. Dokážu se činit za devět, pracuji neúnavně a nestěžuji si.“

„Můžeš tu přenocovat,“ vzdychl Baugi. „Ale přišel jsi v nedobry den. Včera jsem byl boháč, měl jsem spoustu polí a devět otroků, kteří seli a sklízeli,

pracovali a budovali. Dnes večer mi sice pole i zvířata stále patří, ale všichni mí služebníci jsou mrtví. Pozabíjeli se navzájem. Nevím proč.“

„To je skutečně nedobry den,“ přitakal Bölverk, ve skutečnosti Odin.
„A jiné otroky si opatřit nemůžeš?“

„Letos ne,“ vzdychl znovu Baugi. „Už je jaro. Všechny šikovné pracovníky zaměstnal můj bratr Suttung a jinak sem zabloudí jen málo lidí. Ty jsi po mnoha letech první pocestný, který mě požádal o nocleh a přístřeší.“

„Máš opravdu štěstí, že jsem k tobě zavítal. Dokážu totiž pracovat za devět.“

„Vždyť nejsi obr,“ podivil se Baugi. „Jen takový skrček. Jak bys mohl zvládnout tolik, co jediný můj služebník, neřkuli devět?“

„Když nezvládnou pracovat stejně jako tvých devět otroků,“ řekl Bölverk, „nemusíš mi nic zaplatit. Ale pokud to dokážu...“

„Ano?“

„I do naší daleké země se donesly zvěsti o podivuhodné medovině, kterou má tvůj bratr Suttung. Každý, kdo se jí napije, je prý obdařen básnickým darem.“

„To je pravda. Když byl Suttung mladý, žádný básník to nebyl. To já jsem v naší rodině měl básnické nadání. Ale od chvíle, co se vrátil s medovinou těch skřítků, stal se z něj poeta a snílek.“

„Když pro tebe budu pracovat, sít, budovat a sklízet, jako předtím ti mrtví služebníci, chtěl bych za to ochutnat medovinu tvého bratra Suttunga.“

„Ale...“ Baugi sraštil čelo. „Ale ta medovina nepatří mně. Je Suttungova.“

„To je škoda,“ řekl Bölverk. „V tom případě ti přeji hodně štěstí při letošní sklizni úrody.“

„Počkej! Medovina mi sice nepatří, ale když skutečně splníš, co slibuješ, půjdu s tebou k mému bratrovi a udělám všechno pro to, abys medovinu mohl ochutnat.“

„Dobrá,“ usmál se Bölverk. „Jsme domluveni.“

Pracanta jako Bölverk aby pohledal. Obdělával půdu rychleji než dvacet mužů, nejen devět. Sám obstaral všechna zvířata. Sám sklídl úrodu. Staral se o pole a ta mu to tisícinásobně oplatila.

„Bölverku,“ řekl mu Baugi, když se po svahu hory začala valit první mlha zimy, „tvé jméno tě nevystihuje. Konáš jen a jen dobro.“

„Pracoval jsem za devět mužů?“

„Ano, a ještě za dalších devět.“

„Pomůžeš mi tedy, abych mohl ochutnat Suttungovu medovinu?“

„Pomůžu!“

Druhý den ráno vstali brzy a šli a šli, kvečeru opustili Baugiho pozemky a vstoupili na Suttungovy, které se rozkládaly na úpatí hor. Když se začalo stmívat, dorazili k Suttungovu mohutnému sídlu.

„Bud' zdrav, bratře Suttungu,“ pozdravil Baugi. „Tohle je Bölverk, v létě mi sloužil a je to můj přítel.“ Pak Suttungovi pověděl o své úmluvě s Bölverkem. „Jak vidíš,“ uzavřel, „musím tě požádat, abys mu dal ochutnat básnickou medovinu.“

Suttung si je změřil pohledem mrazivým jako úlomky ledu. „Ne,“ odvětil stručně.

„Ne?“ řekl Baugi.

„Ne. Z té medoviny se nevzdám ani jediné kapky. Ani jediné. Je uložena v bezpečí v soudcích Bodn a Són a v kotlíku Ódreri. Nacházejí se v hlubině hory Hnitbjörg, která se otevře jen na můj rozkaz. Střeží je moje dcera Gunnlöd. Ten tvůj služebník ochutnat nedostane. A ty taky ne.“

„Ale,“ namítl Baugi, „vždyť to je výkupné za smrt našich rodičů. Copak si nezasloužím aspoň trošičku, abych Bölverkovi dokázal, že jsem čestný obr?“

„Ne,“ odpověděl Suttung. „Nezasloužíš.“

Baugi a Bölverk tedy opustili jeho sídlo.

Baugi byl k neutěšení. Kráčel schlíple, koutky úst svěšené. Po každých několika krocích se Bölverkovi znovu začal omlouvat. „Netušil jsem, že můj bratr je tak nerozumný,“ opakoval.

„Je opravdu nerozumný,“ přikývl Bölverk, převlečený Ódin. „Ale můžeme mu společně vyvést pár kousků, aby se přestal chovat tak povýšeně. A příště aspoň svého bratra vyslechne.“

„Uděláme to,“ zaradoval se obr Baugi, narovnal se a v koutcích úst mu zahrálo cosi, co téměř připomínalo úsměv. „A jak to provedeme?“

„Nejdřív ze všeho,“ řekl Bölverk, „vystoupíme na dunící horu Hnitbjörg.“

Zlezli společně horu Hnitbjörg, obr šel jako první a Bölverk, který byl ve srovnání s ním pouhý skřítek, se za ním nikdy nezpозdil. Stoupali po stezkách vyšlapaných horskými ovce a kozami, zdolávali skály a nakonec se ocitli vysoko v horách. Na led, který od loňské zimy nestačil roztát, už napadl první sníh. Slyšeli, jak kolem hory kvílí vítr. Slyšeli křik ptáků hluboko pod sebou. A slyšeli ještě něco dalšího.

Zvuk připomínal lidský hlas. Zdálo se, jako by přicházel ze skal na hoře, ale byl vzdálený, snad jako by vycházel z nitra samotné hory.

„Co je to za hluk?“ zeptal se Bölverk.

Baugi se zamračil. „Mám dojem, že je to moje neteř Gunnlöd a zpívá.“

„Tak se tu zastavíme.“

Bölverk vytáhl ze svého koženého váčku nebozez jménem Rati. „Tumáš,“ pravil. „Jsi obr, velký a silný. Proč nevyvrtáš tímhle nebozezem do úbočí hory díru?“

Baugi si vzal nebozez. Přitlačil ho na úbočí hory a začal jím otáčet. Špička nebozezu vjela do úbočí jako vývrtka do měkké zátky. Baugi točil a točil, pořád dál a dál.

„Hotovo,“ prohlásil pak a nebozez zase vytáhl.

Bölverk se naklonil nad vyvrtný otvor a foukl do něho. Vyletěl na něho oblak úlomků kamene a prachu. „Právě jsem zjistil dvě věci,“ řekl.

„Jaké?“ zeptal se Baugi.

„Že ještě nejsme uprostřed hory,“ odpověděl Bölverk. „Musíš vrtat dál.“

„To je jen jedna věc,“ namítl Baugi. Bölverk však na úbočí vysoko v horách, kde je drásal ledový víchř a cloumal jimi, už nic dalšího neřekl. Baugi tedy zastrčil nebozez Rati zase do otvoru a znovu jím začal otáčet.

Už byla tma, když Baugi zase vytáhl nebozez z otvoru ven. „Už pronikl do nitra hory,“ řekl.

Bölverk neodpověděl, jen jemně do otvoru foukl. Tentokrát viděl, že odštěpky a prach vletěly dovnitř.

Když foukal, uvědomil si, že se k němu zezadu něco blíží. Bölverk raději změnil podobu: proměnil se v hada a vzápětí místem, kde měl předtím hlavu, projel ostrý nebozez.

„Druhá věc, kterou jsem zjistil, když jsi mi zalhal,“ zasyčel had na Baugiho, který tam vyděšeně stál a držel nebozez jako zbraň, „byla, že mě zradíš.“ Pak mrskl ocasem a zmizel v otvoru.

Baugi znovu máchl nebozezem, ale had už byl pryč, a tak obr nebozez vztekle odhodil a slyšel, jak rachotí ve skalách pod ním. Napadlo ho, že se vrátí do Suttungova sídla a poví bratrovi, že pomohl mocnému kouzelníkovi vystoupit na horu Hnitbjörg, že mu dokonce pomohl dostat se do jejího nitra. Pak si ale představil, co by na to asi Suttung řekl.

A tak Baugi schlíple a se svěšenými koutky úst z hory zase slezl a odploužil se do svého sídla, ke svému krbu. Ať se s jeho bratrem nebo s bratrovou vzácnou medovinou v budoucnu stane cokoli, on s tím nebude mít nic společného.

Bölverk se mezitím v podobě hada doplazil až do nitra hory. Pak chodba skončila a on se ocitl v rozlehlé jeskyni.

Jeskyně byla osvětlená chladným jasným krystalů. Ódin se proměnil z hada zase v muže, a ne v nějakého obyčejného, ale v mohutného, pěkně rostlého a pohledného. Pak se vydal dál za zvukem písně.

Gunnlöd, Suttungova dcera, stála v jeskyni před zavřenými dveřmi, za nimiž byly soudky jménem Són a Bodn a kotlík Ódreri. V rukou svírala ostrý meč a něco si prozpěvovala.

„Buď zdráva, statečná panno!“ pozdravil ji Ódin.

Gunnlöd na něj vytřeštila oči. „Nevím, kdo jsi,“ odpověděla. „Řekni mi své jméno, cizinče, a pak mi pověz, proč bych tě měla nechávat naživu. Jsem Gunnlöd, strážkyně tohoto místa.“

„Jsem Bölverk,“ odpověděl Ódin, „a vím, že si zasloužím smrt, protože jsem se opovážil na toto místo vkročit. Ale zadrž ještě a dovol, abych se na tebe podíval.“

Gunnlöd řekla: „Můj otec Suttung mě sem postavil na stráž, abych chránila básnickou medovinu.“

Bölverk pokrčil rameny. „Co mi záleží na básnické medovině? Přišel jsem sem jen proto, že jsem se doslechl o překrásné, statečné a ctnostné Gunnlöd, Suttungově dceři. Řekl jsem si: ‚Když mi dovolí, abych se na ni podíval, vyplatí se to. Samozřejmě pokud je tak půvabná, jak se o ní vypráví.‘ To jsem si pomyslel.“

Gunnlöd se zahleděla na pěkného obra před sebou. „A vyplatilo se to, Bölverku, jenž za chvíli zemřeš?“

„Víc než vyplatilo,“ odpověděl Bölverk. „Jsi krásnější než kterýkoli příběh, který jsem kdy slyšel, krásnější než píseň složená skaldem. Jsi nádhernější než vrcholek hory, nádhernější než ledovec, nádhernější než pláň pokrytá čerstvým sněhem za úsvitu.“

Gunnlöd sklopila oči a zarděla se.

„Můžu si sednout vedle tebe?“ zeptal se Bölverk.

Gunnlöd mlčky přikývla.

Měla v nitru hory jídlo i pití, a tak jedli a pili.

Když se najedli, něžně se ve tmě políbili.

Pak se pomilovali a Bölverk smutně řekl: „Kdybych tak mohl ochutnat jediný doušek medoviny ze soudku jménem Són. To bych pak mohl složit pravdivou píseň o tvých očích a všichni muži, kteří by chtěli zazpívat o kráse, by si ji notovali.“

„Jeden doušek?“ zeptala se Gunnlöd.

„Doušek tak maličký, že to nikdy nikdo nepozná,“ odpověděl Bölverk. „Ale nijak to nespěchá. Ty jsi pro mě mnohem důležitější. Hned ti dokážu, jak důležitá pro mě jsi.“

A přitáhl si ji k sobě.

Milovali se ve tmě. Když skončili, leželi nazí v objetí, šeptali si něžná slůvka a Bölverk truchlivě vzdychl.

„Copak je?“ zeptala se Gunnlöd.

„Přál bych si, abych dokázal zpívat o tvých rtech, o tom, jak jsou hebké, že jsou nádhernější než rty všech ostatních dívek. Myslím, že by to byla úžasná píseň.“

„To je opravdu směla,“ přikývla Gunnlöd. „Mám překrásné rty. Často si říkám, že jsou na mně to nejhezčí.“

„To je možné, ale na tobě je tolik hezkých věcí, že je velice těžké vybrat z nich jednu jedinou. Kdybych ale mohl jen maličko upít ze soudku jménem Bodn, mou duši by prostoupilo básnictví a já bych dokázal složit báseň o tvých rtech, kterou by svět zpíval, dokud vlk nepohltní slunce.“

„Tak ale opravdu jen *maličko*,“ souhlasila Gunnlöd. „Otce by hrozně rozčílilo, kdyby se dozvěděl, že rozdávám jeho medovinu všem pohledným cizincům, kteří proniknou do téhle horské pevnosti.“

Ruku v ruce procházeli jeskyněmi a občas se políbili. Gunnlöd ukázala Bölverkovi dveře a okna, které může otevřít zevnitř hory a kudy jí Suttung posílá jídlo a pití, ale Bölverka jako by to vůbec nezajímalo; vysvětlil jí, že je mu lhostejné všechno, co se netýká Gunnlöd, jejích očí, rtů, prstů či vlasů. Gunnlöd se smála a tvrdila, že ta krásná slova určitě nemyslí vážně a že už se s ní určitě nechce pomilovat.

Umlčel ji svými rty a znovu se milovali.

Když byli oba dokonale spokojeni, Bölverk se ve tmě dal do pláče.

„Copak se děje, miláčku?“ ptala se Gunnlöd.

„Zab mě,“ vzlykal Bölverk. „Musíš mě zabít! Nikdy nedokážu složit báseň o nádhře tvých vlasů a tvé pleti, o zvuku tvého hlasu, o doteku tvých prstů. Tvá krása, Gunnlöd, se nedá popsat slovy.“

„Inu,“ pravila Gunnlöd, „takovou báseň asi opravdu nebude snadné složit. Ale nemožné to jistě není.“

„Možná...“

„Ano?“

„Možná by mi maličký doušek z kotlíku Ódreri dodal básnický um, který by vykouznil obraz tvé krásy a zachoval jej i pro budoucí pokolení,“ navrhl Bölverk a přestal vzlykat.

„Možná ano. Ale musel by to být *opravdu nepatrný* doušek...“

„Ukaž mi ten kotlík a já ti předvedu, jak nepatrný doušek upiju.“

Gunnlöd odemkla dveře a vzápětí stáli s Bölverkem před kotlíkem a dvěma soudky. Vzduch byl prosycen pronikavou vůní básnické medoviny.

„Jen opravdu nepatrný doušek,“ řekla Gunnlöd. „Na tři básně o mně, jejichž ozvěna se bude nést celými věky.“

„Samozřejmě, miláčku.“ Bölverk se ve tmě ušklíbl. Kdyby mu Gunnlöd viděla do tváře, hned by poznala, že je něco v nepořádku.

Prvním douškem vyprázdnil kotlík Ódreri až do poslední kapky.

Druhým douškem vyprázdnil soudek Bodn.

Třetím douškem vyprázdnil soudek Són.

Gunnlöd však nebyla hloupá. Pochopila, že byla podvedena, a vrhla se na Bölverka. Byla silná a rychlá, ale Ódin se bojem nezdržoval. Dal se na útěk. Přibouchl dveře a zamkl obryni uvnitř.

V okamžiku se proměnil v mohutného orla, vydal skřek, zamával křídly, dveře v hoře se otevřely a on se vznesl k obloze.

Úsvit prořízly Gunnlödiny výkřiky.

Suttung se ve svém sídle probudil a vyběhl ven. Zvedl hlavu, uviděl orla a pochopil, co se stalo. Okamžitě se také proměnil v orla.

Oba orli se vznesli tak vysoko, že na obloze vypadali jen jako drobounké tečky. Letěli tak rychle, že mávání jejich křídel znělo jako řev bouře.

Tór v Ásgardu řekl: „Je čas.“

A vyvalil na nádvoří tři ohromné dřevěné sudy.

Asgardští bohové se dívali, jak se oba skřehotající orli blíží oblohou k nim. Byli těsně u sebe. Suttung Ódina rychle doháněl, a když se přiblížili k Ásgardu, zobákem se téměř dotýkal jeho ocasních per.

Když se Ódin přiblížil k sídlu bohů, ze zobáku se mu vyřinul proud medoviny přímo do sudů, plnil je jeden po druhém, jako když ptačí otec přináší potravu svým potomkům.

Od té doby je známo, že lidé, kteří umějí kouzlit slovy, dokážou skládat básně a ságy a sprádat příběhy, ochutnali básnickou medovinu. Když vyslechneme nějakou opravdu nádhernou báseň, říkáme, že básník ochutnal Ódinův dar.

A to je všechno. Tohle je příběh o básnické medovině a jak byla darována světu. Je to příběh plný podlosti a podvodů, vražd a úskoků. Ale úplný konec to přece jen není. Musím vám říct ještě něco. Ti útlocitnější ať si zacpou uši nebo to přeskočí.

Tohle je poslední věc, a přiznávám, že hodně ostudná. Když už byl Otec všech v podobě orla skoro nad sudy, Suttung letěl těsně za ním. Ódin vystříkl trochu medoviny zadem a zasáhl čvachtavým mokrým smrdutým pšoukem Suttunga přímo do obličeje. Zásah obra oslepil a srazil k zemi.

Ani tehdy ani nyní by se určitě nikdo nechtěl napít medoviny, která vystříkla Ódinovi ze zadku. Kdykoli ale slyšíte, jak špatný básník deklamuje svoje mizerné verše, plné pošetilých přirovnání a nepovedených rýmů, hned budete vědět, kterou medovinu ochutnal.

TÓROVA CESTA DO ZEMĚ OBRŮ

I

Tjálfi a jeho sestra Röskva bydleli s otcem Egilem a s matkou na statku na okraji divočiny. Za statkem žili netvoři, obři a vlci a Tjálfi se s nimi častokrát střetl a musel utéct. Uměl běhat rychleji než kdokoli nebo cokoli na světě. Život na kraji divočiny obnášel také to, že Tjálfi a Röskva byli zvyklí, že v jejich světě se dějí zázraky a prapodivné věci.

Jednoho dne však zažili, co dosud nikdy: na jejich statek dorazili dva návštěvníci z Ásgardu, Loki a Tór, ve voze taženém dvěma mohutnými kozly, kterým Tór říkal Tanngnjóst a Tanngrisni. Bohové požadovali nocleh a jídlo. Byli obrovití a mocní.

„Pro takové jako vy nemáme dost jídla,“ prohlásila Röskva omluvně. „Je tu sice zelenina, ale zima byla tvrdá a slepice už jsme všechny snědli.“

Tór jen zamručel. Pak vytáhl nůž a oba své kozly zabil. Stáhl je z kůže a hodil je do ohromného kotle, který visel nad ohništěm. Röskva a její matka nakrájely všechnu zeleninu, kterou měly na zimu, a přidaly ji k masu.

Loki si vzal Tjálfiho stranou. Chlapec z něho měl strach, bál se jeho zelených očí, zjizvených rtů a jeho úsměvu. Loki pravil: „Víš, že morek z kostí těch kozlů je pro mladého muže to nejlepší? Škoda že si ho Tór vždycky nechává všechen pro sebe. Jestli ale chceš být stejně velký a silný jako on, měl bys ten morek ochutnat.“

Když bylo jídlo hotové, Tór si vzal celého jednoho kozla a maso z druhého nechal zbylým pěti strávníkům.

Stažené kůže rozložil na podlahu, pustil se do jídla a kosti házel na kůže. „Dávejte kosti na druhou kůži,“ řekl ostatním. „A nelámejte je ani nežvýkejte. Snězte jen maso.“

Myslíte si, že umíte jíst hodně rychle? Měli byste vidět, jak hltal jídlo Loki. V jednom okamžiku stálo před ním a vzápětí bylo pryč a on si otíral rty hřbetem ruky.

Ostatní jedli pomaleji. Tjálfi stále musel myslet na to, co mu řekl Loki, a když Tór odešel od stolu, protože si musel odskočit, Tjálfi vzal svůj nůž, rozsekl stehenní kost z jednoho kozla a snědl trochu morku. Pak rozlomenou kost hodil na kozí kůži a zakryl ji jinými, nepoškozenými, aby to nikdo nepoznal.

Té noci všichni spali ve velké síni.

Ráno Tór zakryl všechny kosti kozími kůžemi. Uchopil kladivo Mjöllni a zvedl ho vysoko do vzduchu. Řekl: „Tanngnjóste, buď zas celý!“ Zablesklo

se a vzápětí se tam už protahoval Tanngnjóst, zamečel a začal se pást. Pak Tór zvolal: „Tanngrisni, buď zas celý!“ a stejná věc se opakovala i s druhým kozlem. Ten se však ke svému druhovi začal neohrabaně belhat, klopýtal a žalostně mečel, jako by ho něco bolelo.

„Tanngrisni má zlomenou zadní nohu,“ řekl Tór. „Přineste mi kus dřeva a kus látky.“

Vyrobil kozlovi dlahu a ovázal mu nohu. Když byl hotov, zahleděl se na rodinu a Tjálfi měl dojem, že ještě nikdy neviděl nic tak děsivého jako Tórovy žhnoucí rudé oči. Tór sevřel topůrko svého kladiva. „Někdo z vás tu kost zlomil,“ pronesl hromovým hlasem. „Nakrmil jsem vás, požadoval jsem po vás jedinou věc, a přesto jste mě podvedli.“

„To jsem udělal já,“ promluvil Tjálfi. „Já jsem tu kost zlomil.“

Loki se snažil tvářit vážně, ale i tak mu cukalo v koutcích úst. Nijak příjemný úsměv to nebyl.

Tór pozvedl kladivo. „Nejradši bych celý tenhle statek zničil,“ zahučel. Egil se zatvářil vyděšeně a Egilova žena se dala do pláče. Pak ale Tór řekl: „Rekněte mi jediný důvod, proč bych tohle místo neměl proměnit v trosky.“

Egil mlčel. Tjálfi se však napřímil a odpověděl: „Můj otec s tím nemá nic společného. Nevěděl, co jsem udělal. Potrestej mě, ne jeho. Podívej se na mě: dokážu hodně rychle utíkat. Můžu se leccos naučit. Ušetři moje rodiče a já se stanu tvým sluhou.“

Jeho sestra Röska se postavila vedle něj. „Beze mě neodejde,“ pravila. „Jestli si ho vezmeš, vezmi si nás oba.“

Tór to chvíli zvažoval. Pak odpověděl: „Dobře. Ty, Röska, zatím zůstaneš tady a budeš se starat o Tanngnjósta a Tanngrisniho, dokud se Tanngrisnimu nezahojí noha. Až se vrátím, všechny tři si vás vyzvednu.“ Pak se otočil k Tjálfim: „Ty půjdeš se mnou a s Lokim. Jdeme do Útgardu.“

II

Za statkem se prostírala divočina, docela jiný svět, a Tór, Loki a Tjálfi se vydali na východ, směrem k Jötunheimu, domovu obrů, a k moři.

Jak postupovali na východ, ochlazovalo se. Vály tu mrazivé větry a obíraly je o teplo. Krátce před západem slunce, když bylo ještě trochu vidět, se začali poohlížet po přístřeší na noc. Tór a Tjálfi nenašli nic, Loki byl pryč nejdéle. Když se vrátil, tvářil se zmateně. „Tamtím směrem je takový podivný dům,“ řekl.

„Jak podivný?“ nechápal Tór.

„Je to jen jediná ohromná místnost. Nemá okna a vchod je obrovský, ale nejsou v něm zasazená žádná vrata. Připomíná to obrovitou jeskyni.“

Ledový vítr je bodal do tváří a prsty měli promrzlé. Tór pravil: „Podíváme se tam.“

Prostor uvnitř domu se táhl do dálky. „Vzadu by mohla být divoká zvířata nebo nestvůry,“ řekl Tór. „Utáboříme se u vchodu.“

A tak to také udělali. Dům vypadal tak, jak ho Loki popsal – byl ohromný, byla v něm jediná veliká síň a po jedné straně podlouhlá místnost. U vchodu si rozdělali oheň a asi hodinu spali, ale pak je probudil hluk.

„Co je to?“ zeptal se Tjálfi.

„Zemětřesení?“ napadlo Tóra. Půda se jim chvěla pod nohama. Zazníval vzdálený řev. Mohla to být sopka, lavina obrovských balvanů nebo stovka rozrušených medvědů.

„Nemyslím,“ namítl Loki. „Pojďte do té postranní místnosti, tam budeme ve větším bezpečí.“

Loki a Tjálfi si tam šli lehnout, ale burácení a vzdálený řev pokračovaly až do rozbřesku. Tór se postavil ke vchodu do domu a svíral kladivo. Jak noc pokračovala, byl stále podrážděnější a chtěl jediné – zjistit, co to burácí a otřásá zemí, a zaútočit na to. Jakmile se obloha začala rozjasňovat, Tór se vypravil do lesa, aniž by vzbudil své druhy. Chtěl najít zdroj toho rámusu.

Když se k němu přiblížil, poznal, že to jsou různé zvuky, které se ozývají postupně za sebou. Nejdřív zazněl burácivý řev, po něm chrčení a pak slabší hvízdání, které bylo tak pronikavé, že Tóra vždycky rozbolela hlava i zuby, jakmile ho zaslechl.

Tór vystoupal až na vrcholek hory a zahleděl se na svět pod sebou.

V údolí pod ním se rozvalovala ta největší bytost, jakou kdy viděl. Vlasy a vousy měla černější než uhel a pokožku bílou jako zasněžená pláň. Obr měl zavřené oči a pravidelně chrápal: to bylo burácení a hvízdání, které Tór předtím slyšel. Kdykoli obr zachrápal, země se zachvěla. To byly otřesy, které cítili v noci. Obr byl tak ohromný, že Tór byl proti němu maličký jako brouček nebo mravenec.

Tór sevřel svůj pás síly Megingjörd a utáhl ho. Zdvojnásobil tak svou sílu a byl si jistý, že je dost silný na to, aby zdolal i toho největšího obra.

Tór viděl, že obr otvírá oči. Byly ledově modré a pronikavé. Obr však nepůsobil nijak hrozivě.

„Hola!“ zavolal na něj Tór.

„Dobré ráno,“ odpověděl černovlasý obr hlasem dunícím jako lavina.

„Říkají mi Skrými. Znamená to ‚Velikán‘. Můj národ je národ posměváčků, když takovému drobnému tvorečkovi jako já říkají ‚Velikán‘, ale tak to prostě je. Kde mám rukavici? Včera večer jsem měl obě, ale jednu jsem ztratil.“ Pozvedl ruce: na pravici měl ohromný kožený palčák. „Aha! Tamhle je!“

Hmátl za horu, na kterou Tór právě vystoupil, a zvedl něco, co byl očividně druhý palčák. „Zvláštní. Něco v něm je,“ podivil se obr a palčákem zatřepal. Tór poznal, že palčák je „dům“, ve kterém nocovali, protože se z něj vykutáleli Tjálfi a Loki a dopadli do závěje.

Skrými si natáhl druhý palčák a spokojeně se zahleděl na ruce. „Můžeme putovat spolu,“ řekl. „Jestli chcete.“

Tór pohlédl na Lokiho, Loki pohlédl na Tóra a pak se oba zahleděli na mladého Tjálfiho. Ten pokrčil rameny. „Já zaostávat nebudu,“ prohlásil, byl si svou rychlostí jistý.

„No tak dobře!“ prohlásil Tór.

Pak s obrem posnídali: vytáhl ze svého vaku se zásobami celé krávy a ovce a zhltnul je; jeho tři společníci pojedli skromněji. Po jídle Skrými řekl: „Ponesu vaše zásoby ve svém vaku. Nebudete toho muset tolik nést a večer, až se utáboříme, budeme jíst spolu.“ Uložil jejich zásoby do svého vaku, zavázal ho a vyrazil na východ.

Tór a Loki uháněli za obrem neúnavným, rychlým krokem bohů. Tjálfi utíkal rychleji než kterýkoli jiný člověk, ale jak ubíhaly hodiny, držel s ostatními krok stále obtížněji a občas mu připadalo, že obr je jen další hora v dálce a hlava se mu ztrácí v mracích.

Když se začalo stmívat, Skrýmiho dohnali. Našel pro ně tábořiště pod mohutným starým dubem a pohodlně se uvelebil opodál, pod hlavu si dal velký balvan. „Nemám hlad,“ řekl ostatním. „Se mnou si nedělejte starosti. Za chvíli usnu. Vaše zásoby jsou v mém vaku nahoře na stromě. Dobrou noc.“

Začal chrápat. Když se stromy začaly otřásat povědomým burácením a hvízdáním, Tjálfi vylezl pro obrův vak se zásobami. Zavolal dolů na Tóra a Lokiho: „Nemůžu rozvázat tkanice. Jsou na mě moc pevné. Jako by byly ze železa.“

„Já dokážu železo ohnout,“ prohlásil Tór, vyskočil na vrcholek vaku a začal za tkanice tahat.

„Tak co?“ ptal se Loki.

Tór funěl a tahal, tahal a funěl. Pak pokrčil rameny. „Dneska asi večeret nebudeme,“ řekl. „Tedy pokud nám ten zatracený obr ty tkanice nerozváže.“

Pohlédl na obra. Pak se podíval na kladivo Mjöllni. Slezl z vaku dolů a vyšplhal na temeno spícího Skrýmiho. Pozvedl kladivo a uhodil jím obra do čela.

Skrými ospale otevřel jedno oko. „Mám dojem, že mi spadl na čelo lísteček a probudil mě,“ řekl. „Už jste dojedli? Chystáte se k spánku? Vůbec bych se nedivil. Máme za sebou dlouhý den.“ Pak se otočil na bok, zavřel oči a znovu začal chrápat.

Lokimu a Tjálfim se navzdory rámusu podařilo usnout, ale Tór spát nemohl. Měl vztek, měl hlad a tomuhle obrovi, se kterým byli sami ve východní divočině, nevěřil. O půlnoci byl ještě hladovější a už měl dost toho chrápání. Znovu vylezl obrovi na hlavu. Postavil se mu mezi obočí.

Tór si plivl do dlaní. Urovnal si pás síly. Zvedl Mjöllni nad hlavu. Pak se vši silou rozpráhl. Byl si jistý, že mlat kladiva se zasekl do Skrýmiho čela.

Tma byla taková, že nebylo možné rozeznat barvu obrových očí, ale otevřely se. „Jejda,“ prohlásil Skrými. „Tóre? Jsi to ty? Mám dojem, že mi spadl na hlavu žalud. Kolik je hodin?“

„Je půlnoc,“ odpověděl Tór.

„Tak se uvidíme ráno.“ Země se znovu rozechvěla obrovským chrápáním a vrcholky stromů se rozkývaly.

Rozednívalo se, ale den ještě nenastal, když se Tór, ještě hladovější, vzteklejší a nevyspalejší, rozhodl, že Skrýmimu ušetří konečnou ránu, po níž chrápání utichne navždy. Tentokrát zamířil obrovi na spánek a vši silou udeřil. Takovou ránu ještě nikdy nikdo neušetřil. Tór slyšel, jak se její ozvěna odráží od vrcholků hor.

„Jen si to představ,“ promluvil Skrými. „Mám dojem, že mi právě spadl na hlavu kus ptačího hnízda, nějaké větvičky nebo něco.“ Zívá a protáhl se. Pak vstal. „Už jsem se vyspal. Je čas vyrazit. Jdete do Útgardu? Tam se o vás dobře postarají. Můžete počítat s velkou hostinou, rohy plnými piva a pak se zápasy, závody a zkouškami síly. V Úgardu se rádi baví. Leží na východě – běžte tím směrem, kde se rozednívá. Já jdu na sever.“ Zazubil se na ně vykotlanými zuby, což by působilo hloupě a bezduše, kdyby neměl tak modré oči a tak pronikavý pohled.

Pak se k nim sklonil, přiložil si ruku k ústům, jako by nechtěl, aby ho někdo zaslechl, ale nemělo to valný smysl, protože jeho šepot byl téměř ohlušující. „Slyšel jsem vás, když jste se bavili o tom, jak jsem obrovský. Asi jste to mínili jako chválu. Ale pokud někdy dojdete na sever, potkáte tam *skutečné* obry, ty opravdu hodně velké. Pak poznáte, jaký jsem ve skutečnosti střízlík.“

Skrými se znovu ušklíbl a odvalil se k severu. Země mu duněla pod nohama.

III

Putovali na východ Jötunheimem, tam, kde vychází slunce, po několik dní.

Nejprve si mysleli, že před sebou vidí hrad běžné velikosti, který není příliš daleko; pustili se k němu, přidali do kroku, ale hrad se nezvětšoval, neměnil ani nepřibližoval. Jak plynul den, uvědomili si, jak velký a vzdálený je.

„To je Útgard?“ zeptal se Tjálfi.

Loki se zatvářil téměř vážně a odpověděl: „Ano. Odtud pochází moje rodina.“

„A už jsi tam někdy byl?“

„Nebyl.“

Došli až k bráně hradu. Nikde nebyla živá duše. Zevnitř slyšeli rozjařené hlasy. Brána byla vyšší než ty nejvyšší katedrály. Zakrývaly ji kovové mříže tak silné, že udržely všechny nežádoucí obry v bezpečné vzdálenosti.

Tór zavolal, ale na jeho volání nikdo neodpovídal.

„Půjdeme dovnitř?“ zeptal se Lokiho a Tjálfiho.

Všichni tři se přikrčili a podlezli pod mřížemi v bráně. Přešli přes nádvoří a vstoupili do velké síně. Stály v ní lavice vysoké jako stromy a na nich

seděli obři. Tór se pustil dál. Tjálfi měl hrozný strach, ale držel se vedle Tóra, a Loki šel za nimi.

Uviděli krále obrů, jak sedí na stolci na konci síně. Došli až k němu a hluboce se mu uklonili.

Král měl úzký, chytrý obličej a ohnivě ryšavé vlasy. Jeho oči měly ledově modrou barvu. Pohlédl na poutníky a povytáhl jedno obočí.

„Pane jo,“ prohlásil pak, „to je celá invaze mrňousů. Ne, pletu se. Ty jsi určitě slavný Tór od Asů, což znamená, že ty jsi jistě Loki, syn Laufey. Trochu jsem znal tvoji matku. Zdravím tě, můj maličký příbuzný. Já jsem Útgardský Loki. A ty jsi kdo?“

„Tjálfi,“ odpověděl Tjálfi. „Jsem Tórův sluha.“

„Vítejte v Útgardu, všichni tři,“ pravil Útgardský Loki. „Je to nejkrásnější místo na světě, tedy aspoň pro ty, kdo jsou výjimeční. Je tu vítán každý, kdo svým důmyslem nebo vychytralostí převyšuje zbytek světa. Dokáže někdo z vás něco neobyčejného? Co ty, maličký příbuzný? Umíš něco zvláštního a jedinečného?“

„Dokážu jíst rychleji než kdokoli jiný,“ odpověděl Loki a nevychloubal se.

„To je ale zajímavé. Tohle je můj sluha. Jmenuje se podivnou shodou náhod Logi. Chceš se s ním utkat o to, kdo dokáže rychleji jíst?“

Loki pokrčil rameny, jako by mu to bylo úplně jedno.

Útgardský Loki zatleskal a přinesli dlouhý dřevěný žlab, ve kterém byla různá pečená zvířata: husy, voli, ovce, kozy, králíci i jeleni. Útgardský Loki zatleskal znovu a Loki se pustil do jídla. Začal na jednom konci žlabu a postupoval směrem do středu.

Jedl usilovně, jedl odhodlaně, jedl, jako by v životě měl jen jediný cíl: sníst všechno, co může, a co nejrychleji. Ruce i ústa mu jen kmitaly.

Logi a Loki se setkali přesně uprostřed.

Útgardský Loki se na ně podíval ze svého stolce. „Výborně,“ prohlásil, „oba jste jedli stejně rychle, to není špatné! Logi ale jedl zvířata i s kostmi a vypadá to, že spolykal i kusy toho dřevěného žlabu. Loki sice snědl všechno maso, ale kostí se ani nedotkl, a co se týče žlabu, ani nezačal. Takže tohle kolo vyhrává Logi.“

Pak Útgardský Loki pohlédl na Tjálfiho. „Teď ty, chlapče,“ řekl. „Co umíš?“

Tjálfi pokrčil rameny. Dokázal běžet rychleji než kdokoli, koho znal. Dokázal předběhnout vyděšené králíky i ptáka v letu. Odpověděl tedy: „Umím běžet.“

„V tom případě,“ prohlásil Útgardský Loki, „poběžíš.“

Vyšli ven a viděli, že je tam na rovné ploše dokonalá běžecká dráha. U dráhy už čekalo několik obrů, třeli si ruce a dýchali na ně, aby si je zahřáli.

„Tjálfi, jsi jenom chlapec,“ pravil Útgardský Loki. „Proto nechci, abys závodil s dospělým mužem. Kde je náš malý Hugi?“

Přistoupilo k nim obří dítě, tak hubené, že se skoro ztrácelo, a jen o trochu vyšší než Loki nebo Tór. Dítě pohlédlo na Útgardského Lokiho, ale neřeklo nic, jen se usmálo. Tjálfi si nebyl jistý, jestli tam ten chlapec byl už předtím, než ho zavolali. Teď se tu ale objevil.

Hugi a Tjálfi se postavili vedle sebe na startovní čáru a čekali.

„Utíkejte!“ zvolal Útgardský Loki hromovým hlasem a chlapci se dali do běhu. Tjálfi utíkal jako ještě nikdy v životě, ale viděl, jak ho Hugi předbíhá a do cíle dobíhá ve chvíli, kdy byl Tjálfi sotva v polovině dráhy.

Útgardský Loki vykřikl: „Vítězství patří Hugimu!“ Pak si dřepl k Tjálfimu. „Jestli chceš někdy Hugiho porazit, budeš muset běžet mnohem rychleji,“ řekl mu. „Ale takhle rychle jsem stejně žádného člověka běžet neviděl. Utíkej ještě rychleji, Tjálfi.“

Tjálfi se znovu postavil na startovní čáru vedle Hugiho. Prudce oddechoval a srdce mu bušilo až v uších. Věděl, že běží rychle, ale Hugi i tak dokázal utíkat rychleji a žádná únava na něm nebyla vidět. Dýchal klidně a pomalu. Obří dítě pohlédlo na Tjálfiho a znovu se usmálo. Hugi v sobě měl něco, co Tjálfimu připomínalo Útgardského Lokiho, a Tjálfiho napadlo, jestli obří chlapec není syn krále obrů.

„Utíkejte!“

Dali se do běhu. Tjálfi uháněl jako ještě nikdy v životě, hnal se tak rychle, jako by na světě byl jen on a Hugi. Ten byl však i tak po celý závod před ním a doběhl do cíle ve chvíli, kdy Tjálfimu zbývalo pět, možná deset vteřin.

Tjálfi věděl, že tentokrát má vítězství na dosah, věděl, že stačí ze sebe vydat úplně všechno.

„Poběžíme ještě jednou,“ lapal po dechu.

„Skvělé,“ usmál se Útgardský Loki. „Můžete závodit ještě jednou. Jsi rychlý, mladíku, ale nemyslím si, že můžeš vyhrát. Ale i tak o výsledku rozhodne poslední závod.“

Hugi se postavil na startovní čáru. Tjálfi si stoupl vedle něho. Připadalo mu, že Hugi snad ani nedýchá.

„Hodně štěstí,“ řekl Tjálfi.

„Tentokrát,“ pravil Hugi hlasem, který Tjálfimu zaduněl v hlavě, „uvidíš, jak umím běžet.“

„Utíkejte!“ zvolal Útgardský Loki.

Tjálfi se rozběhl tak rychle, jak ještě nikdy žádný živý člověk neběžel. Hnal se tak rychle, jako když stěhovavý sokol klesá střemhlav, hnal se jako bouřlivý víchř, hnal se jako Tjálfi, a tak rychle jako Tjálfi dosud nikdy nikdo neběžel, předtím ani potom.

Hugi se však bez obtíží držel před ním a uháněl rychleji než dosud. Než Tjálfi doběhl do poloviny dráhy, Hugi už byl v cíli a vracel se.

„Stačí!“ zvolal Útgardský Loki.

Vrátily se zpět do ohromné síně. Nálada mezi obry byla nyní uvolněnější a veselejší.

„Inu,“ prohlásil Útgardský Loki, „porážka těch dvou byla možná pochopitelná. Ale teď, teď uvidíme něco opravdu uchvacujícího. Nyní je na řadě Tór, bůh hromu, nejstatečnější ze všech hrdinů. Tór, o jehož skutcích se zpívají písně po celém světě. Bohové i smrtelníci si vyprávějí příběhy o tvých hrdinských činech. Ukážeš nám, co umíš?“

Tór se na něj zahleděl. „Pro začátek dokážu třeba pít,“ řekl. „Není nápoj, který bych nedokázal vypít až do dna.“

Útgardský Loki se nad tím zamyslel. „Ovšem,“ řekl pak. „Kde je můj stolník?“ Stolník k němu přistoupil. „Přines mi můj zvláštní roh na pití.“

Stolník přikývl, odběhl a za okamžik se vrátil s dlouhým rohem. Byl delší než jakýkoli jiný roh na pití, který Tór kdy viděl, ale bohovi hromu na tom nezáleželo. Koneckonců to byl Tór a nebylo nádoby, kterou by nedokázal vyprázdnit do dna. Po stranách rohu byly vyryté runy a obrazce a okraj byl okovaný stříbrem.

„Tohle je roh našeho hradu,“ pravil Útgardský Loki. „Svého času jsme ho všichni vyprázdnili až do dna. Ti nejsilnější a nejstatečnější ho vypili naráz; přiznávám, že ostatní na to potřebovali dva loky. S hrdostí vám můžu oznámit, že mezi námi není ani jeden slaboch a zoufalec, který by na vyprázdnění rohu potřeboval loky tři.“

Roh byl dlouhý, ale Tór byl Tór, a tak pozvedl přetékaající nádobu ke rtům a začal pít. Obří medovina byla studená a slaná, ale Tór pil a pil, dokud mu nedošel dech a už dál pít nedokázal.

Čekal, že roh bude prázdný, ale nádoba byla stejně plná, jako když začal pít, nebo jen o trochu méně.

„Z nějakého důvodu jsem si myslel, že jsi mnohem lepší piják,“ pravil Útgardský Loki suše. „Věřím ale, že roh vyprázdníš napodruhé jako my všichni.“

Tór se zhluboka nadechl, přiložil rty k rohu a napil se zhluboka a důkladně. Věděl, že tentokrát roh vyprázdnit musí, ale když ho oddálil od rtů, hladina medoviny poklesla jen o tloušťku jeho palce.

Obři se podívali na Tóra a začali se posměšně chechtat, ale když se na ně zamračil, ztichli.

„No vida,“ promluvil Útgardský Loki. „Jak je vidět, příběhy o mocném Tórovi jsou opravdu jen příběhy. Ale i tak ti dovolíme, aby ses pokusil vyprázdnit roh aspoň napotřetí. Určitě už tam toho moc není.“

Tór pozdvihl roh ke rtům a napil se, jako pije bůh, pil tak dlouho a zhluboka, že Loki a Tjálfí třeštili oči překvapením.

Když ale roh oddálil od úst, hladina medoviny klesla jen o tloušťku kloubu. „Škončil jsem,“ pravil Tór. „A medoviny tam nezbyvá nijak málo.“

Útgardský Loki poručil stolníkovi, aby roh zase odnesl. „Přišel čas změřit síly. Dokážeš uzvednout kočku?“ zeptal se Tóra.

„Co je to za otázku? Samozřejmě že dokážu zvednout kočku.“

„Inu,“ pravil Útgardský Loki, „všichni jsme viděli, že nejsi zdaleka tak silný, jak jsme si mysleli. Chlapci tady v Útgardu se cvičí tím, že zvedají moji kočku. Musím tě ale varovat, jsi z nás nejmenší a moje kočka je obří kočka, takže dokážu pochopit, když ji neuzvedneš.“

„Já tu tvoji kočku zvednu,“ odsekl Tór.

„Asi spí u ohně,“ řekl Útgardský Loki. „Půjdeme za ní.“

Kočka spala, ale když vešli, vstala a skočila doprostřed místnosti. Byla šedá a veliká jako člověk, ale Tór byl silnější než lidé, a tak objal kočku kolem břicha a zvedl ji oběma rukama: měl v úmyslu si ji zvednout nad hlavu. Na kočku to neudělalo žádný zvláštní dojem. Vyhrbila se, vstala a přiměla Tóra, aby se co nejvíc natáhl.

Tór se ale nechtěl nechat porazit při obyčejné hře na zvedání kočky. Usilovně se snažil, napínal svaly a nakonec se mu podařilo nadzvednout kočku jednu nohu.

Pak ale Tór, Tjálfí a Loki zaslechli z dálky zvuk, jako by na sebe narážely ohromné skály: bylo to rachocení hor sužovaných bolestí.

„To stačí,“ řekl Útgardský Loki. „Není tvoje vina, že nedokážeš zvednout mou kočku, Tóre. Je to velká kočka a ty jsi ve srovnání s námi obry přinejlepším vyzábělý mužíček.“ Zašklebil se.

„Vyzábělý mužíček?“ rozzlobil se Tór. „Klidně budu zápasit s kterýmkoli...“

„Potom, co jsme až dosud viděli,“ přerušil ho Útgardský Loki, „bych byl věru špatným hostitelem, kdybych ti dovolil zápasit se skutečným obrem. Mohl by sis ublížit. A obávám se, že nikdo z mých mužů by nezápasil s někým, kdo nedokázal jedním hitem vyprázdnit můj roh na pití a kdo ani neuzvedne naši domácí kočku. Povím ti ale, co uděláme. Jestli chceš zápasit, dovolím ti utkat se s mou starou chůvou.“

„S tvou starou chůvou?“ Tór nevěřil svým uším.

„Ano, je to stařena. Ale kdysi dávno mě naučila zápasit a pochybuji, že to zapoměla. Je seschlá stářím, takže není o moc vyšší než ty. A je zvyklá hrát si s dětmi.“ Když Útgardský Loki uviděl, jak se Tór tváří, dodal: „Jmenuje se Elli a viděl jsem, jak zápasila s muži silnějšími než ty a porazila je. Nebud' přehnaně sebevědomý, Tóre.“

„Radši bych zápasil s tvými muži,“ řekl Tór. „Ale klidně budu zápasit i s tvou starou chůvou.“

Poslali pro stařenu a ona přišla: byla tak křehká, prošedivělá, seschlá a vrásčitá, až se zdálo, že ji odfoukne i slabý vánek. Byla sice rodem obryně, to ano, ale jen o něco vyšší než Tór. Řídké vlasy na prastaré hlavě měla jemné jako chmýří. Tór přemýšlel, jak je asi stará. Připadala mu starší než kdokoli, s kým se až dosud setkal. Nechtěl jí ublížit.

Postavili se tvář v tvář. Vítězem se měl stát ten, kdo jako první srazí protivníka na zem. Tór do stařeny strkal a cloumal jí, snažil se s ní pohnout, povalit ji a přitlačit ji k zemi, ale ať se snažil sebevíc, jako by se snažil povalit skálu. Stařena na něj celou dobu hleděla vybledlými očima a mlčela.

Pak ale natáhla ruku a jemně se dotkla Tórovy nohy. Tór ucítil, že noha mu v tom místě zeslábla, a do stařeny vrazil, ale ona ho pevně sevřela a tlačila ho k zemi. Tór se vzpíral ze všech sil, ale bez úspěchu, a brzy klesl na jedno koleno...

„Dost!“ zvolal Útgardský Loki. „Už jsme toho viděli dost, velký Tóre. Nedokážeš porazit ani mou starou chůvu. Myslím, že žádný z mých mužů s tebou nebude chtít zápasit.“

Tór pohlédl na Lokiho a oba se podívali na Tjálfiho. Posadili se k velkému ohni a obři je pohostili – jídlo bylo dobré a víno ne tak slané jako medovina z obřího rohu, ale všichni tři mluvili méně, než měli na hostinách ve zvyku.

Všichni tři mlčeli, bylo jim trapně a cítili ponížení z porážky.

Hned za úsvitu opustili útgardský hrad a sám král Útgardský Loki je šel doprovodit.

„No tak?“ zeptal se. „Jak se vám u mě líbilo?“

Zamračeně na něj pohlédli.

„Moc ne,“ odpověděl Tór. „Vždycky jsem se pyšnil svou silou a teď si připadám jako bezvýznamná nicka.“

„Já jsem si myslel, že umím rychle utíkat,“ přidal se Tjálfi.

„A mě ještě nikdy nikdo neporazil při závodění v jídle,“ řekl Loki.

Prošli branami, které se tyčily na konci hradu Útgardského Lokiho.

„Vězte,“ rozloučil se s nimi obr, „že žádné bezvýznamné nicky nejste. Upřímně řečeno, kdybych včera večer věděl to, co nyní, nikdy bych vás k sobě nepozval, a můžete si být jisti, že znovu už vás nikdy nepozvu. Všechny jsem vás totiž ošálil přeludy, víte?“

Poutníci nechápavě pohlédli na obra, který se na ně z výšky usmíval.

„Pamatujete se na Skrýmiho?“ zeptal se.

„Na toho obra? Samozřejmě.“

„To jsem byl já. Jen ve vašich představách jsem se tak zvětšil a změnil jsem podobu. Tkanice mého vaku na zásoby byly propletené nezničitelným železným drátem a uvolnit by je dokázalo jen kouzlo. Když jsem předstíral, že spím, a ty, Tóre, jsi mě uhodil svým kladivem, věděl jsem, že i ten nejslabší úder by pro mě byla jistá smrt, a tak jsem kouzlem přesunul horu a umístil jsem ji mezi tvé kladivo a mou hlavu, aniž bys ji viděl. Podívej se tamhle.“

V dálce byla vidět hora ve tvaru sedla, do které se zakusovala tři údolí s kolmými stěnami. Poslední z nich se táhlo nejdál.

„Tamhletu horu jsem použil,“ řekl Útgardský Loki. „Ta údolí, to jsou tvoje údery.“

Tór na to neřekl nic, jen sevřel rty, chřípí se mu rozšířila a rudé vousy zježily.

Pak promluvil Loki: „Pověz mi, jak to bylo včera večer v hradě. To byla také jen představa?“

„Samozřejmě že ano. Viděl jsi někdy, jak se údolím šíří lesní požár a spaluje všechno, co mu stojí v cestě? Myslíš si, že dokážeš rychle jíst? Tak rychle jako Logi nikdy jíst nebudeš, protože Logi je ztělesněný oheň a pohltí žlab i jídlo v něm, spálil ho. Jíst tak rychle jako ty jsem ještě nikdy nikoho neviděl.“

V Lokiho zelených očích se zablesklo hněvem a obdivem, protože sice nesnášel, když ho někdo napálil, ale zároveň dokázal ocenit podařený kousek.

Útgardský Loki se obrátil k Tjálfi. „Jak rychle dokážeš myslet, chlapče?“ zeptal se ho. „Dokážeš myslet rychleji než utíkat?“

„Samozřejmě,“ přikývl Tjálfi. „Umím myslet rychleji než cokoli jiného.“

„A proto jsem tě nechal závodit s Hugim, což je myšlenka. Nezáleželo na tom, jak rychle jsi utíkal – a nikdo z nás nikdy neviděl nikoho utíkat rychleji, Tjálfi –, myšlenku stejně nikdy nepředběhneš.“

Tjálfi mlčel. Chtěl něco říct, něco namítnout nebo se ptát dál, ale vtom Tór promluvil dunivým hlasem, jako když hřmí nad vzdáleným horským vrcholkem: „A co já? Co jsem ve skutečnosti včera večer dělal já?“

Útgardský Loki už se neusmíval. „Udělal jsi zázrak,“ pravil. „Dokázal jsi nemožné. Nemohl sis toho všimnout, ale dno rohu na pití bylo v nejhlubší části moře. Vypil jsi toho tolik, že hladina moře poklesla a vznikl příliv a odliv. Způsobil jsi, Tóre, že se mořská hladina navždy bude zvedat a zase klesat. Byl jsem hrozně rád, že ses nenapil počtvrté: mohlo by se stát, že by moře vyschlo.“

A kočka, kterou ses snažil zvednout, nebyla žádná kočka. Byl to Jörmungand, Midgardský had, který obtáčí střed světa. Midgardského hada není možné zvednout, ale tobě se to přesto povedlo, a dokonce jsi tím, že jsi kočce nadzvedl jednu tlapku, uvolnil jednu jeho smyčku. Pamatuješ se na ten zvuk? To se pohnula země.“

„A co ta stařena?“ ptal se Tór dál. „Tvoje stará chuva? Kdo to byl?“ Mluvil mírně, ale pevně svíral topůrko kladiva a urovnával si ho v dlani.

„To byla Elli, stáří. Stáří nikdo překonat nedokáže, protože nakonec nad námi všemi zvítězí, stále víc nás oslabuje a nakonec nám nadobro zavře oči. Nám všem kromě tebe, Tóre. Ty jsi se stářím zápasil a všichni jsme obdivně přihlíželi, jak jsi zůstal stát, i když tě nakonec přemohlo, klesl jsi jen na jedno koleno. Něco takového jako včera večer jsme ještě nikdy neviděli, Tóre. *Nikdy.*“

A když jsme se teď přesvědčili, jak jsi mocný, poznali jsme, jaká hloupost byla vpustit tě do Útgardu. Do budoucna ho budu lépe bránit a nejlepší způsob obrany bude zařít, aby ho nikdo z vás už nikdy nenašel ani nespátril, a ujistit se, že ať se v nadcházejících dnech stane cokoli, ani jeden z vás se už nikdy nevrátí.“

Tór pozvedl kladivo vysoko nad hlavu, ale než mohl udeřit, Útgardský Loki zmizel.

„Podívejte se,“ vydechl Tjálfi.

Hrad byl pryč. Po sídle Útgardského Lokiho ani jeho okolí nebylo ani památky. Tři poutníci stáli na pusté pláni, na které nebyly sebemenší známky života.

„Pojďme domů,“ řekl Loki. A pak dodal: „To se mu opravdu povedlo. Skvěle vytvořené představy. Myslím, že jsme se dnes všichni něčemu přiučili.“

„Řeknu sestře, že jsem závodil s myšlenkou,“ vyhrkl Tjálfi. „Řeknu Röskvě, jak jsem rychle běžel.“

Jen Tór mlčel. Myslel na předchozí večer, na to, jak zápasil se stářím a jak málem vypil moře. Myslel na Midgardského hada.

JABLKA NESMRTELNOSTI

I

I tentokrát objevovali pusté hory na okraji Jötunheimu, domova obrů, tři poutníci: Tór, Loki a Höni. (Höni byl starý bůh, který daroval lidem rozum.)

V těch horách se jídlo shánělo jen těžko a tři bohové měli stále větší hlad.

Uslyšeli zvuk – bučení vzdáleného dobytka –, pohlédli na sebe a zazubili se jako vyhladovělí muži, kteří vědí, že se večer najedí. Sešli do zeleného údolí, na místo plné života, kde kolem luk a potůčků rostly mohutné duby a vysoké borovice, a tam uviděli stádo dobytka, tučného a velkého z pastvy v údolí.

Vykopali jámu, nanosili do ní dřevo a rozdělali oheň. Pak zabili vola, zahrabali ho do rozžhavených uhlíků a čekali, až se upeče.

Když však jámu otevřeli, maso bylo stále krvavé a syrové.

Znovu tedy rozdělali oheň. Znovu čekali. Ale oheň maso ani tentokrát téměř neohřál.

„Neslyšeli jste něco?“ zeptal se Tór.

„A co?“ podivil se Höni. „Já neslyšel nic.“

„Já ano,“ promluvil Loki. „Jen poslouchejte.“

Zaposlouchali se a nebylo pochyb. Někdo se jim někde hlasitě smál na celé kolo.

Tři bohové se rozhlíželi kolem sebe, ale v údolí nikdo jiný nebyl, jen oni a dobytek.

Pak Loki zvedl hlavu.

Na nejvyšší větvi nejvyššího stromu seděl orel. Byl to ten největší orel, jakého kdy viděli, orlí velikán, a vysmíval se jim.

„Ty víš, proč se naše večere nechce upéct?“ zeptal se ho Tór.

„Možná vím,“ odpověděl orel. „Vy ale vypadáte hladově! Proč to maso nesníte syrové? Orli to tak dělají. Trháme ho zobáky. Vy ale zobáky nemáte, co?“

„Máme hlad,“ řekl Höni. „Pomůžeš nám upéct večeri?“

„Podle mého názoru,“ pravil orel, „je ten váš oheň nějaký začarovaný, takže ztratil žár a sílu. Když mi slíbíte, že mi dáte kus masa, vrátím ohni jeho sílu.“

„Slibujeme,“ řekl Loki. „Dostaneš svůj díl, jakmile bude pečeného masa dost pro nás pro všechny.“

Orel jednou zakroužil nad loukou a mával přitom křídly tak mocně, že uhlíky v jámě začaly žhnout a bohové se museli navzájem přidržovat, aby nespadli na zem. Pak se orel vrátil na nejvyšší větev na stromě.

Bohové tentokrát zahrabali maso do jámy s nadějí, že se upeče, a čekali. Bylo léto, kdy v zemích na severu slunce téměř nezapadá a den nikdy nekončí, takže bylo pozdě v noci, ale když jámu otevřeli, stále bylo světlo jako ve dne. Vyvalila se z ní nádherná vůně doměkka upečeného hovězího, které čekalo na jejich nože a zuby.

Když byla jáma otevřená, orel sletěl dolů, sevřel do pařátů obě volské zadní nohy a jedno rameno a začal maso hladově trhat zobákem. Loki se rozzuřil, když viděl, jak orel spolykal velkou část jeho večere, a napadl obrovského ptáka oštěpem. Doufal, že ukradené maso upustí.

Orel mocně zamával křídly a zvedl se tak silný vítr, že bohové málem popadali na zem. Pak maso upustil. Loki však neměl čas radovat se ze svého vítězství, protože zjistil, že oštěp uvízl obrovitému ptákovi v boku. Když se orel vznesl do vzduchu, odnesl s sebou i Lokiho.

Loki chtěl oštěp pustit, ale nemohl z ratiště odtrhnout ruce, jako by tam byly přilepené.

Pták letěl nízko, takže Loki si odíral nohy o kameny a štěrk, o svahy hor a vrcholky stromů. Působilo tu kouzlo, kouzlo mocnější než jaké kdy dokázal Loki.

„Prosím!“ volal Loki. „Přestaň! Vytrheš mi paže z kloubů! Mám už úplně zničené boty! Zabiješ mě!“

Orel se vznesl podél úbočí do vzduchu a pomalu zakroužil, mezi nimi a zemí byl jen vzduch. „Možná tě zabiju,“ řekl Lokimu.

„Udělám cokoli, jen mě postav na zem,“ žadonil Loki. „Dám ti, co chceš. Prosím.“

Orel pravil: „Chci Idunn. A chci její jablka. Jablka nesmrtelnosti.“

Loki pořád visel ve vzduchu. Dolů to bylo daleko.

Idunn byla provdaná za Bragiho, boha básnictví, a byla půvabná, něžná a laskavá. Nosila u sebe truhličku z jasanového dřeva, v níž přechovávala zlatá jablka. Když začali bohové mít dojem, že je přemáhá stáří, šedivější jim vlasy a bolí je klouby, vypravili se k Idunn. Ta pokaždé otevřela truhličku a dovolila bohovi nebo bohyni, aby snědli jedno jablko. Jakmile ho snědli, vrátilo se jim mládí i síla. Bez Idunniných jablek by bohové byli bohy jen stěží...

„Nic neříkáš,“ promluvil orel. „Asi tě budu ještě chvíli vláčet přes skály a vrcholky hor. Možná tě tentokrát ještě vykoupu v hlubokých řekách.“

„Já ti ta jablka seženu!“ vykřikl Loki. „Přisahám. Jen mě postav na zem.“

Orel neodpověděl, mávl křídlem a začal se snášet na zelenou louku, odkud stoupal kouř. Zakroužil nad místem, kde stáli s otevřenými ústy Tór a Höni a hleděli na něj. Když orel přelétal nad jámou se žhavými uhlíky, Loki ucítil,

že padá, přestože stále svíral oštěp, a vzápětí se skutálel do trávy. Orel vydal skřek, zamával křídly, vznesl se nad ně a za okamžik z něj zůstala jen sotva viditelná tečka na obloze.

„Rád bych věděl, co to mělo být,“ řekl Tór.

„Kdoví?“ odpověděl Loki.

„Nechali jsme ti jídlo,“ ukázal mu Höni.

Loki však úplně ztratil chuť, což jeho přátelé připisovali výletu vzduchem.

Po cestě domů se jim už nepříhodilo nic zajímavého ani neobvyklého.

II

Druhý den Idunn procházela Ásgardem, zdravila bohy a dívala se jim do tváří, jestli se na nich neobjevují známky stáří. Prošla i kolem Lokiho. Ten si jí obvykle nevšimal, ale tentokrát se na ni usmál a pozdravil ji.

„Idunn, tak rád tě vidím! Doléhá na mě stáří,“ řekl jí. „Potřebuji ochutnat jedno tvoje jablko.“

„Žádné známky stáří na tobě nevidím,“ namítla Idunn.

„Snažím se to zastírat,“ vysvětloval Loki. „Au! To mě ale bolí záda! Stáří je hrozná věc, Idunn.“

Idunn otevřela truhličku z jasanového dřeva a dala Lokimu zlaté jablko.

Loki ho s chutí snědl, spolykal ho i s jádřincem. Pak se zašklebil.

„No tedy,“ vysoukal ze sebe, „myslel jsem si, že ta tvoje jablka chutnají líp.“

„Říkáš opravdu podivnou věc,“ odpověděla Idunn. Její jablka se až dosud s takovým přijetím nikdy nesetkala. Bohové vždycky jen chválili jejich dokonalou chuť a jak je krásné být zase mladý. „Loki, to jsou jablka bohů. Jablka nesmrtelnosti.“

Lokiho to však nepřesvědčilo. „To je možné,“ přikývl. „Ale v lese jsem viděl růst jablka, která byla po všech stránkách lepší než ta tvoje. Líp vypadala, líp voněla a líp i chutnala. Podle mě to také musela být jablka nesmrtelnosti. Možná nějaké lepší nesmrtelnosti, než je ta tvoje.“

Díval se, jak se Idunn střídají na tváři různé výrazy – nevíra, zmatek a obavy.

„Tohle jsou jediná jablka svého druhu,“ řekla nakonec.

Loki pokrčil rameny. „Říkám ti jen, co jsem viděl,“ odpověděl.

Idunn kráčela vedle něj. „Kde rostou ta jablka?“ zeptala se.

„Tamhle. Asi ti nedokážu vysvětlit, jak se tam dostaneš, ale můžu jít do lesa s tebou. Není to daleko.“

Idunn přikývla.

„Ale až tu jabloň najdeme,“ dodal Loki, „jak budeš moct porovnat jablka na ní s těmi, co máš v jasanové truhličce v Ásgardu? Myslím to tak, že já třeba tvrdím, že jsou lepší než ta tvoje, ale až je uvidíš, řekneš mi: ‚Nesmysl, Loki,

tohle jsou ve srovnání s mými jablky jen svrasklá pláňata,‘ ale jak to poznáme?“

„To je hloupost,“ řekla Idunn. „Vezmu jablka s sebou. Porovnáme je.“

„Aha!“ zvolal Loki. „To je chytrý nápad. No tak dobrá. Vyrazíme.“

Odvedl Idunn do lesa. Idunn pevně svírala jasanovou truhličku s jablky nesmrtelnosti.

Když už šli půl hodiny, Idunn řekla: „Loki, začínám mít pocit, že žádná jiná jablka ani jabloň nikde nerostou.“

„To je od tebe nelaskavé a urážlivé,“ zamračil se Loki. „Jabloň roste tamhle, na vrcholku toho kopce.“

Došli až nahoru. „Žádná jabloň tady není!“ vykřikla Idunn. „Jen ta vysoká borovice, co na ní sedí orel.“

„To že je orel?“ divil se Loki. „Takový velký!“

Orel, jako by je slyšel, roztáhl křídla a snesl se z borovice na zem.

„Nejsem žádný orel,“ pravil, „ale obr Tjazi v orlí podobě. Přišel jsem si pro překrásnou Idunn. Budeš dělat společnici mojí dceři Skadi. A možná se naučíš mě milovat. Ať se ale stane cokoli, bohům z Ásgardu právě skončil čas nesmrtelnosti. Tak pravím já! Tak praví Tjazi!“

Uchopil Idunn do jednoho pařátu, truhličku z jasanového dřeva do druhého, vznesl se na oblohu nad Ásgardem a zmizel.

„Takže to byl obr,“ řekl si Loki. „Věděl jsem, že to není jen tak nějaký obyčejný orel.“ Pak se vydal na cestu k domovu a doufal, že si nikdo nevšimne, že Idunn i její jablka jsou pryč, a že pokud to někdo pozná, bude to až dlouho poté, než si kdokoli spojí Idunnino zmizení s tím, že se vypravila s Lokim do lesa.

III

„Ty jsi ji viděl naposled,“ prohlásil Tór a mnul si přitom klouby na pravé ruce.

„Ne, já ne,“ bránil se Loki. „Proč to vůbec říkáš?“

„*Nezestárl* jsi jako my všichni ostatní,“ pokračoval Tór.

„Jsem také starý, ale mám štěstí,“ namítl Loki. „Není to na mně tak vidět.“

Tór jen zamručel, vůbec ho to nepřesvědčilo. Jeho rudý plnovous byl nyní sněhobílý, zbývalo v něm jen pár světle ryšavých vousů, jako když se kdysi pyšně plápolající oheň změnil v bílý popel.

„Vraž mu ještě jednu,“ naléhala Freyja. Dlouhé vlasy jí zešedivěly a tvář rozrývaly hluboké ustarané vrásky. Byla pořád krásná, ale byla to krása stařeny, nikoli zlatovlasé dívky. „On ví, kde Idunn je. A také ví, kde jsou jablka.“ Na krku jí stále visel náhrdelník Brisingů, ale byl matný, zašlý a nezářil.

Ódin, otec bohů, svíral svou hůl uzlovitými, nateklými prsty, žilnatými a zkroucenými. Jeho hlas, dříve dunivý a panovačný, byl nyní drsný a sípavý. „Nebij ho, Tóre,“ zachraptěl.

„Vidíte? Věděl jsem, že aspoň ty budeš mít rozum, Otče všech,“ zaradoval se Loki. „Já s tím nemám nic společného! Proč by se mnou Idunn někam chodila? Vždyť mě ani neměla ráda!“

„Nebij ho,“ opakoval Ódin a zahleděl se na Lokiho svým jediným okem, nyní potaženým šedou mázdrou. „Chci, aby byl celý a nepolámaný, až bude mučen. Už rozdmýchávají ohně, brousí ostří a sbírají kameny. Možná jsme staří, ale mučit a zabíjet dokážeme stejně dobře, jako když jsme byli v nejlepších letech a Idunnina jablka nám uchovávala věčné mládí.“

Lokimu vnikl do chřípí pach žhavého uhlí.

„Jestli...“ začal. „Jestli se mi podaří zjistit, co se stalo s Idunn, a jestli se mi nějak podaří přivést ji i s jablky zpátky do Ásgardu, můžeme na všechno to mučení a smrt zapomenout?“

„Je to tvoje jediná naděje na přežití,“ odpověděl Ódin hlasem tak stařeckým a sípavým, že Loki nedokázal rozeznat, jestli je to hlas starého muže nebo staré ženy. „Přiveď Idunn zpět do Ásgardu. A přines i jablka nesmrtelnosti.“

Loki přikývl. „Uvolněte ty řetězy,“ řekl bohům. „Udělám to. Potřebuji ale Freyjin opeřený plášť ze sokolího peří.“

„Můj plášť?“ zamračila se Freyja.

„Bohužel ano.“

Freyja se odbelhala a vrátila se s pláštěm ze sokolího peří. Loki byl zbaven pout a sáhl po plášti.

„Nemysli si, že si jen tak odletíš a už se nevrátíš,“ varoval ho Tór a významně si pohladil bílou bradu. „Možná jsem teď starý,“ pokračoval, „ale pokud se nevrátíš, budu tě pronásledovat, přestože jsem stařec, najdu tě, ať se schováš kamkoli, a zabiju tě kladivem. Pořád jsem ještě Tór! A pořád mám ještě sílu!“

„A pořád jsi ještě naprosto nesnesitelný,“ dodal Loki. „Šetři dechem a sílu použij na hromadu třísek podél hradby Ásgardu. Na ohromnou hromadu dřevěných třísek. Budeš muset pokácet spoustu stromů a naštipat je na tenké třísky. Budu potřebovat dlouhou a vysokou hromadu podél celé délky zdi, takže začni raději hned.“

Pak se Loki zahalil do pláště ze sokolího peří, proměnil se v sokola, zamával křídly, vznesl se do vzduchu rychleji než orel a zmizel na severu, směrem k zemi mrazivých obrů.

IV

Loki v sokolí podobě letěl dál a dál, dokud se nedostal hluboko do země mrazivých obrů, k hradu obra Tjaziho. Usadil se vysoko na střeše a odtamtud

pozoroval, co se děje dole.

Uviděl, jak Tjazi v podobě obra vychází ze svého sídla a přechází po kamenitém břehu moře k veslici větší než ta největší velryba. Tjazi dovlekl veslici po písčitém břehu do studených vod severního moře a mohutnými záběry vyplul na vlny. Brzy Lokimu zmizel z dohledu.

Loki, stále v sokolí podobě, kroužil nad hradem a nahlížel do všech oken. V nejzazší místnosti uviděl za zamřížovaným oknem plačící Idunn. Usedl za mříže.

„Přestaň plakat,“ řekl. „To jsem já, Loki, a přiletěl jsem tě zachránit!“

Idunn na něj pohlédla očima červenýma od pláče a zamračila se. „To ty jsi způsobil moje neštěstí,“ prohlásila.

„To je možné, ale už je to hrozně dávno,“ chlácholil ji Loki. „To byl včerejší Loki. Dnešní Loki ti přišel na pomoc a odvede tě domů.“

„A jak to uděláš?“ zeptala se Idunn.

„Máš u sebe jablka?“

„Jsem bohyně Ásů,“ odvětila Idunn. „Tam, kde jsem já, jsou i jablka.“ Ukázala mu truhličku.

„Tím je všechno jednodušší,“ zaradoval se Loki. „Zavři oči.“

Idunn zavřela oči a Loki ji proměnil v lískový oříšek ve skořápce, na které stále ještě lpěl zelený obal. Loki oříšek sevřel pařáty, vyskočil na okno, proletěl mřížemi ven a vydal se k domovu.

Tjazi toho dne neměl na lovu štěstí. Ryby nebraly. Rozhodl se, že čas využije líp, když se vrátí do hradu a bude se dvořit Idunn. Bude si ji dobírat vyprávěním, jak jsou všichni bohové poté, co zmizela i se svými jablky, staří a sešlí, jak se z nich stali uslintaní, rozřesení a chromí hromotluci, kterým to nemyslí a ochrnuli na duchu i na těle. Dovesloval do svého hradu a běžel rovnou do místnosti, kde věznil Idunn.

Ta však byla prázdná.

Tjazi uviděl na podlaze ležet sokolí pero a okamžitě poznal, kde Idunn je a kdo ji odnesl.

Vznesl se na oblohu v podobě orla ještě ohromnějšího a mocnějšího než ten, ve kterého se proměnil předtím, zamával křídly a stále rychleji se hnál k Ásgardu.

Svět pod ním ubíhal. Kolem něj fičel vítr. Tjazi se rozletěl ještě rychleji, tak rychle, že i vzduch duněl máváním jeho křídel.

Tjazi letěl dál. Opustil zemi obrů a vletěl do země bohů. Když před sebou zahlédl sokola, vztekle zaskřehotal a ještě zrychlil.

Bohové v Ásgardu jeho zaskřehotání a dunění křídel uslyšeli, a tak vystoupili na vysoké zdi, aby se podívali, co se děje. Uviděli, jak se k nim blíží maličký sokol a těsně za ním se žene obří orel. Sokol už byl velice blízko...

„Teď?“ zeptal se Tór.

„Ted’!“ vykřikla Freyja.

Tór zapálil dřevěné třísky. Chvilíčku trvalo, než vzplály – právě tak dlouho, aby nad nimi sokol přeletěl a snesl se do hradu. Pak to zaburácelo a třísky se vznaly. Připomínalo to výbuch s plameny vyššími než Ásgard, byly děsivé a nepředstavitelně horké.

Tjazi v podobě orla nestihl zastavit ani zpomalit, nedokázal ani změnit směr. Vletěl přímo do plamenů. Peří mu vzplálo, špičky křídel začaly hořet, a když mu všechno peří ohořelo, zřítíl se s hlasitou ránou na zem, až se sídlo bohů celé zachvělo.

S holým orlem, ohořelým, oslepeným a omráčeným, si snadno poradili i postarší bohové. Než se Tjazi stačil změnit v obra, byl už zraněný, a když konečně začal měnit podobu, úder Tórova kladiva mu vzal život nadobro.

V

Idunn byla ráda, že je zase u svého manžela. Bohové pojedli jablka nesmrtelnosti a vrátilo se jim mládí. Loki doufal, že tím je celá věc vyřešená.

Ale nebyla. Tjaziho dcera Skadi si oblékla brnění, ozbrojila se a přišla do Ásgardu pomstít svého otce.

„Můj otec pro mě byl vším!“ volala. „Vy jste ho zabili. Po jeho smrti je můj život plný slz a zoufalství. Už se z ničeho nedokážu radovat. Přišla jsem se pomstít, nebo mi to musíte nějak vynahradit.“

Ásové začali se Skadi vyjednávat o pokutě. Dohadovali se dlouho. V těch dobách měl každý život jistou cenu a cena za Tjaziho život byla vysoká. Když se bohové se Skadi nakonec dohodli, domluvili se, že vynahradí obryni smrt jejího otce třemi způsoby.

Jednak dostane manžela, který zaujme místo jejího zemřelého otce. (Všem bohům i bohyním bylo jasné, že Skadi se zamilovala do Baldra, nejkrásnějšího ze všech bohů. Pořád na něho pomrkávala a civěla, až se Baldr červenal a stydlivě klopil oči.)

Jednak ji bohové museli znovu rozesmát, protože Skadi se od chvíle, kdy byl její otec zabit, přestala usmívat i smát.

A bohové také museli zařídit, aby její otec nikdy nebyl zapomenut.

Bohové Skadi dovolili, aby si vybrala manžela z jejich středu, ovšem pod jednou podmínkou: nesmí si ho vybrat podle tváře. Bohové se postaví za závěs a budou jim vidět jen nohy po kotníky. Skadi si manžela bude muset vybrat pouze podle nohou.

Bohové jeden po druhém procházeli za závěsem a Skadi se jim dívala na nohy. „Ošklivé,“ řekla, kdykoli kolem ní prošly další.

Pak se ale zarazila a radostně vykřikla: „Tohle jsou nohy mého budoucího manžela! To jsou ty nejkrásnější nohy! Určitě patří Baldrovi – na něm nic ošklivého být nemůže!“

Baldr byl sice opravdu krasavec, ale když odhrnuli závěs, Skadi zjistila, že si vybrala nohy patřící Njördovi, bohu vozů, otci Freye a Freyji.

Na místě se za něho provdala. Když začala svatební hostina, měla nejsmutnější tvář, jakou kdy Ásové viděli.

Tór šťouchl do Lokiho. „No tak,“ řekl. „Rozesměj ji. Stejně za to všechno můžeš ty.“

Loki vzdychl. „Opravdu?“

Tór přikývl a významně sevřel topůrko svého kladiva.

Loki potřásl hlavou. Pak vyšel ven, k chlévům, kde chovali zvířata, a vrátil se do hodovní síně s mohutným rozrušeným kozlem. Loki ho rozdráždil ještě víc, protože mu kolem brady pevně uvázal tlustý provaz.

Pak si Loki ovázal druhý konec provazu kolem přirození.

Potom rukou za provaz zatahal. Kozel zamečel, protože ho tahání za bradu bolelo, a uskočil. Provaz Lokiho silně zatahal za přirození. Loki zaječel, znovu uchopil provaz a škul s ním.

Bohové se rozesmáli. Rozesmát bohy nevyžadovalo žádné větší úsilí, ale něco tak povedeného už dlouho neviděli. Začali se sázet, co se utrhne dřív, jestli kozlí brada, nebo Lokiho mužská chlouba. Utahovali si z Lokiho, že křičí bolestí: „Jako když v noci vyje liška!“ volal Baldr a dusil se smíchy. „Loki pláče jako nemluvně!“ chechtal se Baldrův bratr Höd, který byl sice slepý, ale stejně se zasmál, kdykoli Loki zaječel.

Skadi se nesmála, i když jí v koutcích úst začal pohrávat úsměv. Kdykoli ale kozel znovu zamečel nebo Loki vykřikl bolestí, usmála se trochu víc.

Loki tahal. Kozel tahal. Loki křičel a škubal provazem. Kozel ryčel a škubal provazem ještě silněji.

Pak se provaz přetrhl.

Loki vyletěl do vzduchu, svíral si přitom slabiny a pak prudce dopadl celý potlučený a s nárkem Skadi přímo do klína.

Skadi se rozchechtala, jako když se horskou krajinou valí lavina. Smála se tak nahlas, jako když se telí ledovec. Smála se tak dlouho a hlasitě, až se jí v očích zatřpytily slzy smíchu, a jak se smála, poprvé vzala za ruku svého manžela Njörda a stiskla ji.

Loki jí slezl z klína a odbelhal se, oběma rukama si přitom svíral ohanbí a ublíženě se mračil na všechny bohy a bohyně, jež to rozesmálo ještě víc.

„Takže jsme vyrovnáni,“ řekl Ódin, Otec všech, obryni Skadi, když svatební hostina skončila. „Nebo skoro.“

Pokynul Skadi, aby jej následovala do noci. Vyšli s Ódinem ven, Skadi doprovázena manželem. Vedle pohřební hranice, kterou bohové navršili pro obrovy pozůstatky, ležely dvě ohromné koule plné světla.

„Tyhle koule,“ řekl Ódin Skadi, „bývaly oči tvého otce.“

Otec všech obě koule vzal a vyhodil je na noční oblohu. Zůstaly tam viset a třpytily se vedle sebe.

Podívejte se uprostřed zimy na nebe. Uvidíte je tam, hvězdy-dvojčata, jak se třpytí. Ty dvě hvězdy jsou Tjaziho oči. Zářící na obloze dodnes.

PŘÍBĚH GERD A FREYE

I

Frey, bratr bohyně Freyji, byl nejmocnější z Vanů. Byl hezký a ušlechtilý, válečník i milovník, ale něco mu v životě chybělo a on nevěděl, co by to mohlo být.

Smrtelníci z Midgardu Freye uctívali. Tvrdili, že stvořil roční období. Díky Freyovi byla pole úrodná a z neživé půdy se rodil život. Lidé Freye uctívali a milovali ho, ale prázdné místo v něm jejich láska zaplnit nedokázala.

Frey se zamyslel nad tím, co všechno vlastní:

Měl meč tak mocný a pozoruhodný, že bojoval sám od sebe. To ale Freyovi nestačilo.

Měl kance se zlatými štětinami jménem Gullinbursti, kterého stvořili skřítek Brokk a jeho bratr Eitri. Gullinbursti táhl Freyův vůz. Dokázal se hnát vzduchem i vodou rychleji než kterýkoli kůň, dokonce i tou nejtemnější nocí, protože jeho zlaté štětiny jasně zářily. Ani Gullinbursti však Freyovi nestačil.

Měl i kouzelnou loď Skídbladni, kterou pro něj vyrobili tři skřítkci známí jako synové Ívaldiho. Nebyla to největší loď, jakou kdo kdy postavil (tou byla Naglfar, loď mrtvých, vyrobená z nehtů zemřelých), ale na její palubu se vešli všichni Ásové. Když loď Skídbladni zvedla plachty, vždy zavál příznivý vítr a ona vás odvezla, kam jste potřebovali. I když to byla druhá největší loď a bylo na ní místo pro všechny Ásy, Frey dokázal Skídbladni složit jako šátek a schovat ji do měšce. Byla to nejlepší loď ze všech lodí. Ani Skídbladni však Freyovi nestačila.

Patřilo mu nejkrásnější sídlo hned po Ásgardu. Byl to Álfheim, domov světlých álfů, kde byl vždy vítán a uznáván jako svrchovaný pán. Álfheim byl skutečně překrásný, ale ani ten Freyovi nestačil.

Freyův sluha Skírnir byl světlý álf. Byl to nejvěrnější ze všech služebníků, moudře radil a měl krásnou tvář.

Frey poručil Skírni, aby zapřáhl Gullinburstiho, a společně vyrazili do Ásgardu.

Když tam dojeli, vydali se k Valhalle, k velké síni padlých v boji. V Ódinově Valhalle žijí einherjové, „Ti, kdo bojují sami“ – všichni muži, kteří od počátku času hrdinně padli v boji. Jejich duše z bojiště odvádějí valkýry, bojovnice pověřené Ódinem, aby přivedly duše mrtvých hrdinů padlých v bitvě, k jejich konečné odměně.

„Musí jich být hodně,“ prohlásil Skírnir, který Valhallu ještě neviděl.

„To ano,“ přikývl Frey. „Ale bude jich ještě víc. A ještě mnohem víc jich bude potřeba, až budeme bojovat s vlkem.“

Když se přiblížili k pláním u Valhally, uslyšeli hluk bitvy; řinčení kovu o kov a údery kovu do masa.

Jak přihlíželi, uviděli mocné bojovníky všeho věku a původu, rovné si v boji, oděné ve válečné zbroji. Všichni bojovali ze všech sil. Za chvíli už polovina bojovníků ležela mrtvá v trávě.

„Dost!“ zvolal nějaký hlas. „Bitva pro dnešek skončila!“

V tu chvíli ti, kdo ještě stáli na nohou, pomohli zabitým vstát. Frey a Skírni s úžasem viděli, jak se jejich rány hojí a jak muži nasedají na koně. Všichni válečníci, kteří se toho dne účastnili bitvy, ať zvítězili či prohráli, odjeli domů do Valhally, síně mrtvých hrdinů.

Valhalla byla skutečně obrovská síň. Měla pět set čtyřicet bran a každou bránou mohlo projít osm set válečníků vedle sebe. Uvnitř bylo místo k sezení pro víc lidí, než si kdo dokáže představit.

Válečníci v síni zajásali, protože začala hostina. Pojídali kančí maso, které si nabírali z ohromného kotle. Bylo to maso kance Sæhrímniho: každý večer jedli jeho maso a každé ráno strašlivý netvor znovu ožil, později byl poražen a věnoval tak svůj život i své maso padlým bojovníkům. Nezáleželo na tom, kolik jich na hostině bylo, masa bylo stále dost.

K pití přinesli medovinu.

„Tolik medoviny pro tolik válečníků,“ podivil se Skírni. „Odkud se bere?“

„Pochází od kozy jménem Heidrún,“ řekl Frey. „Koza stojí na střeše Valhally a žere listy stromu jménem Lærad, což je jedna větev Yggdrasilu, stromu světa. Z koziho vemene proudí ta nejjemnější medovina. Bude jí vždycky dost pro všechny válečníky.“

Došli k vyvýšenému stolci, kde seděl Ódin. Měl před sebou misku s masem, ale nejedl ho. Občas kousek nabodl na špičku nože, hodil maso na zem a tam ho sežral jeden z jeho dvou vlků. Jmenovali se Geri a Freki.

Ódinovi seděli na ramenou dva havrani a těm také dával kousky masa. Havrani mu stále šeptali do uší zprávy o tom, co se děje ve světě.

„On nejí,“ zašeptal Skírni.

„On jíst nepotřebuje,“ vysvětloval Frey. „Jen pije. Stačí mu víno, nic jiného. Pojd'. Už tu nemáme co na práci.“

„Proč jsme sem vůbec chodili?“ zeptal se Skírni, když vycházeli jednou z pěti set čtyřiceti bran Valhally ven.

„Protože jsem se chtěl ujistit, že Ódin je tady ve Valhalle s válečníky, a ne ve své síni na trůnu Hlidskjálf.“

Vešli do Ódinovy síně. „Počkej tady,“ řekl Frey.

Sám se vydal Ódinovou síní dál a vystoupil na Hlidskjálf, trůn, ze kterého Ódin viděl, co se děje ve všech devíti světech.

Frey se rozhlédl po všech končinách. Díval se na jih, na východ i na západ, ale pořád neviděl to, co hledal.

Pak se ale podíval na sever a konečně spatřil, co ve svém životě postrádal. Skírni čekal u brány. Když se jeho pán vrátil ze síně, uviděl na jeho tváři výraz, který dosud neznal. Skírni dostal strach. Mlčky odešli.

II

Frey dojel ve voze taženém Gullinburstim zpět do sídla svého otce. Když tam dorazil, s nikým nepromluvil, ani se svým otcem Njördem, který je pánem všech, kdo se plaví po moři, ani se svou macechou Skadi, paní hor. Zamířil s tváří temnou jako půlnoc do své komnaty a zavřel se tam.

Třetí den poslal Njörd pro Skírniho.

„Frey už tady je tři dny a tři noci,“ pravil. „A ještě nic nesnědl ani nevypil.“

„To je pravda,“ přikývl Skírni.

„Čeho jsme se dopustili, že jsme ho tak rozhněvali?“ zeptal se Njörd. „Můj syn, vždycky tak mírný a laskavě promlouvající, nyní mlčí a jen si nás zuřivě měří. Co jsme udělali, že jsme ho tak popudili?“

„Já nevím,“ odpověděl Skírni.

„Potom,“ poručil mu Njörd, „musíš jít za ním a zeptat se ho, co se děje. Zjistí, proč se tak hněvá, že s nikým z nás nechce mluvit.“

„Moc se mi do toho nechce,“ vzpěchoval se Skírni. „Ale nemůžu tě neposlechnout, můj pane. Má podivnou temnou náladu, bojím se, co udělá, když se ho zeptám.“

„Jen se ho zeptej,“ pobízel ho Njörd. „A udělej pro něj všechno, co je v tvých silách. Je to tvůj pán.“

Skírni, světlý álf, šel tedy za Freyem, který stál u okna a hleděl na moře. Byl zachmuřený a ustaraný a Skírni se k němu váhavě přiblížil.

„Freyi?“ řekl.

Frey neodpověděl.

„Freyi? Co se stalo? Zlobíš se. Nebo si zoufáš. Něco se stalo. Musíš mi povědět, co se s tebou děje.“

„Byl jsem potrestán,“ odpověděl Frey dutým, nepřítomným hlasem.

„Posadil jsem se na posvátný trůn Otce všech a rozhlížel jsem se po světě. Za to, že jsem zpupně věřil, že na tuhle pozorovatelnu smím usednout, jsem byl navždy zbaven štěstí. Zaplatil jsem za svůj zločin a stále ještě za něj platím.“

„Můj pane,“ vydechl Skírni, „co jsi viděl?“

Frey neodpověděl a Skírni si pomyslel, že znovu propadl zoufalému mlčení. Po chvíli však jeho pán promluvil: „Podíval jsem se na sever. Uviděl jsem tam dvorec, nádherný dům. K domu přicházela dívka. Žádnou takovou jsem ještě neviděl. Žádnou, která by se jí podobala. Žádnou, která by se pohybovala jako ona. Když pozvedla paže, aby odsunula petlici, odrazilo se

jí na nich světlo a náhle jako by se rozzářil vzduch a osvětlilo moře. Svět se stal jasnějším a krásnějším místem jen proto, že v něm žije ona. Pak jsem otočil hlavu, ztratila se mi z dohledu a v mém životě se rozhostila temnota, beznaděj a prázdnota.“

„Kdo je to?“ zeptal se Skírni.

„Obryně. Její otec je zemní obr Gými a její matka horská obryně Aurboda.“

„A má to nádherné stvoření nějaké jméno?“

„Jmenuje se Gerd.“ Frey znovu zmlkl.

Skírni pravil: „Tvůj otec si o tebe dělá starosti. Všichni si děláme starosti. Můžu pro tebe něco udělat?“

„Dal bych všechno za to, kdyby ses za ní vypravil a požádal ji mým jménem o ruku. Nemůžu bez ní žít. Přiveď ji ke mně, ať se stane mou ženou, i kdyby za to její otec požadoval cokoli. Bohatě se ti odměním.“

„Chceš po mně hodně, můj pane,“ pravil Skírni.

„Dám za to cokoli,“ opakoval Frey vášnivě a zachvěl se.

Skírni přikývl. „Udělám to, pane.“ Zaváhal. „Můžu se podívat na tvůj meč?“ Frey vytáhl meč a podal ho Skírnimu, aby si ho prohlédl. „Druhý takový meč nikde nenajdeš. Bojuje sám od sebe, nemusí ho svírat žádná ruka. Bude tě neustále chránit. Jeho obranou nepronikne žádný jiný meč, ať je sebemocnější. Tvrdí se, že tenhle meč se dokáže ubránit i planoucímu meči ohnivého démona Surta.“

Skírni pokrčil rameny. „Je to překrásný meč. Jestli chceš, abych ti přivedl Gerd, chci ho za odměnu.“

Frey přikývl na souhlas. Dal Skírnimu svůj meč a koně.

Skírni ujížděl na sever, až přijel ke Gýmiho dvorci. Vešel jako host a vysvětlil, kdo je a kdo ho poslal. Vyprávěl krásné Gerd o svém pánu Freyovi. „Je nejskvělejší ze všech bohů,“ řekl. „Vládne nad deštěm, počasím i slunečním svitem a dává lidem v Midgardu bohatou sklizeň i klidné dny a noci. Střeží blahobyt a hojnost lidstva. Všichni lidé ho milují a uctívají.“

Pověděl Gerd i o Freyově kráse a o jeho moci. Pověděl jí o jeho moudrosti. A nakonec jí pověděl o lásce, kterou k ní Frey chová, jak ho zasáhl její obraz a jak teď nespí a nejí, nepije ani nemluví a nezačne, dokud se Gerd nestane jeho nevěstou.

Gerd se usmála a oči se jí rozzářily radostí. „Pověz mu, že souhlasím,“ pravila. „Sejdu se s ním na ostrově Bárri a budeme mít svatbu ode dneška za devět dní. Běž a řekni mu to.“

Skírni se vrátil do Njördova sídla.

Ještě ani neseskočil z koně a už u něho stál Frey, ještě bledší a zničenější, než když Skírni odjížděl. „Co je nového?“ ptal se. „Mám se radovat, nebo si mám zoufat?“

„Vezme si tě za muže ode dneška za devět dní na ostrově Bárri,“ odpověděl Skírni.

Frey na svého služebníka neradostně pohlédl. „Noci života bez ní jsou nekonečné,“ řekl. „Jedna noc je velice dlouhá. Dvě noci jsou ještě delší. Jak jen zvládnou tři noci? Čtyři dny mi připadají jako celý měsíc a ty chceš, abych čekal celých devět?“

Skírnir na svého pána soucitně pohlédl.

Za devět dní se Frey a Gerd poprvé setkali na ostrově Bárru a měli svatbu v poli vlnícího se ječmene. Gerd byla stejně krásná, jak ji Frey spatřil ve své vidině, její doteky byly tak jemné a polibky tak sladké, jak doufal. Jejich svazek byl požehnaný a říká se, že jejich syn Fjölni se stal prvním králem Švédska. (Jednou pozdě v noci se utopil v sudu medoviny, když potmě hledal místo, kam by se vymočil.)

Skírnir si ponechal meč, který si vysloužil, Freyův meč, jenž bojoval sám od sebe, a vrátil se s ním do Álfheimu.

Krásná Gerd zaplnila prázdné místo ve Freyově životě a poušť v jeho srdci. Freyovi jeho meč nechyběl a nenahradil ho žádným jiným. Když bojoval s obrem Belim, zabil ho jelením parohem. Frey byl tak silný, že by obra dokázal zabít holýma rukama.

Ale přesto se svého meče neměl zbavovat.

Přijde ragnarök. Až pukne nebe a temné síly Múspellu vyrazí na válečné tažení, Frey si bude přát, aby svůj meč pořád měl.

RYBÁŘSKÁ VÝPRAVA HYMIHO A TÓRA

Bohové dorazili do rozlehlého sídla obra Ægiho pod mořem. „Jsme tady!“ zavolal Tór, který skupinu vedl. „Připrav nám hostinu!“

Ægi byl největší z mořských obrů. Jeho žena Rán chytala do svých sítí ty, kdo utonou v moři. Jeho devět dcer byly mořské vlny.

Ægi neměl chuť bohy krmit, ale nechtěl s nimi ani bojovat. Podíval se Tórovi do očí a pravil: „Uspořádám tu nejbohatší hostinu, jaké jste se kdy účastnili. Můj služebník Fimafeng vás všechny bude pilně obsluhovat, přinese vám tolik jídla, kolik vaše břicha pojmu, a tolik piva, kolik vypijete. Mám však jednu podmínku: uspořádám hostinu, ale nejdřív mi musíte přinést kotel tak velký, aby se v něm dalo uvařit dost piva pro vás pro všechny. Je vás moc a hodně toho sníte a vypijete.“

Ægi dobře věděl, že bohové žádný takový kotel nemají. A bez kotle nebude muset žádnou hostinu pořádat.

Tór požádal ostatní bohy o radu, ale všichni byli toho názoru, že podobný kotel neexistuje. Nakonec se zeptal Týa, boha bitvy a války. Tý se poškrábal na bradě levou rukou, druhou neměl. „Na břehu světového moře,“ řekl, „žije král obrů Hymi. Vlastní kotel, který je hluboký tři míle. Je to největší kotel, jaký kdy kdo viděl.“

„Víš to určitě?“ zeptal se Tór.

Tý přikývl. „Hymi je můj otčím. Je to manžel mojí matky,“ dodal. „Matka je obryně. Viděl jsem ten ohromný kotel na vlastní oči. A jako syn své matky budu v Hymiho sídle vítaný.“

Tý a Tór nastoupili do Tórova vozu, který táhnou kozli Tanngnjóst a Tanngrišni, a rychle vyrazili do ohromného opevněného sídla obra Hymiho. Tam Tór uvázal kozly ke stromu a oba bohové vešli dovnitř.

V kuchyni stála obryně a krájela cibule velké jako balvany a hlávky zelí velikosti člunů. Tór si nemohl pomoci a vytřeštil na ni oči: stařena měla devět set hlav, z nichž každá byla ohavnější a děsivější než ta předchozí. O krok ucouvl. Pokud Týa něco vyděsilo, nedal to najevo. Jen zavolal: „Zdravím tě, babičko! Přišli jsme se zeptat, jestli si můžeme půjčit Hymiho kotel na vaření piva.“

„Takoví mrňouskové! Myslela jsem, že jste myši!“ odpověděla Týova babička. Když promluvila, znělo to, jako by hulákal celý dav lidí. „Mě se neptej, vnoučku. Promluv si se svou matkou.“

Zavolala: „Máme návštěvu! Je tu tvůj syn s kamarádem!“ a za chvíli přišla další obryně. Byla to Hymiho žena, Týova matka. Měla na sobě zlaté šaty a byla stejně krásná, jako byla její tchyně děšivá. Přinesla dva nejmenší obří náprstky a nalila do nich pivo. Tór a Tý uchopili náprstky velké jako vědra a s chutí se napili.

Pivo bylo výborné.

Obryně se Tóra zeptala, jak se jmenuje. Tór jí to chtěl říct, ale než stihl otevřít ústa, Tý řekl: „Jmenuje se Véor, matko. Je to můj přítel. A nepřítel nepřátel Hymiho a obrů.“

Náhle se v dálce ozvalo dunění, jako když hřmí nad vrcholky hor, jako když se drolí hory nebo se na břehu tříští ohromné vlny, a při každém zadunění se otřásla země.

„Můj muž se vrací domů,“ řekla obryně. „Už slyším z dálky jeho opatrné našlapování.“

Dunění stále sílilo a rychle se přibližovalo.

„Můj muž bývá často po návratu domů protivný, je hněvivý a špatně naložený,“ varovala je obryně. „Raději se schovejte pod tamten kotel a zůstaňte tam, dokud nebude veselý myslí a připravený vás spatřit.“

Pak je schovala pod kotel na podlaze kuchyně. Byla pod ním tma.

Země se otřásla, bouchly dveře a Tór a Tý poznali, že Hymi je doma. Slyšeli, jak obryně říká manželovi, že mají hosty, jejího syna s přítelem, a že se Hymi musí chovat slušně jako pravý hostitel a nesmí je zabít.

„Proč?“ Obr měl hlasitý, nevrlý hlas.

„Ten menší je náš syn Tý. Určitě se na něj pamatuješ. Ten velký se jmenuje Véor. Buď na něj hodný.“

„Tór? Tór, náš nepřítel? Tór, který zabil víc obrů než kdokoli jiný, včetně jiných obrů? Přísahal jsem, že ho zabiju, jestli mi někdy přijde do cesty? Tór, který...“

„Véor,“ uklidňovala ho jeho žena. „Ne Tór. Véor. Je to přítel našeho syna a nepřítel tvých nepřátel, takže se k němu musíš chovat slušně.“

„Jsem pohněvaný a špatně naložený a nechce se mi k nikomu chovat slušně,“ ozval se dunivý hlas obra. „Kde se schovávají?“

„Tamhle za tím trámem,“ odpověděla jeho žena.

Tór a Tý uslyšeli ránu, jak trám, na který obryně ukázala, pukl a přelomil se. Pak se ozvalo několik dalších ran, jak obr postupně srazil ze stropu kuchyně všechny kotlíky a zničil je.

„Už přestaneš rozbíjet věci?“ zeptala se Týova matka.

„Así jo,“ ozval se Hymiho nakvašený hlas.

„Tak se podívej pod tamhleten kotel,“ řekla obryně. „Pod ten na zemi, který jsi ještě nerozbil.“

Kotel, pod kterým se schovávali Tór a Tý, se zvedl a oni se ocitli tváří v tvář ohromnému obličejí, jehož rysy byly zkřivené do nerudného šklebu. Tór věděl, že je to Hymi, král obrů. Vousy měl jako les ojíňených stromů

uprostřed zimy, obočí jako pole zarostlé bodláky a dech kyselý a zapáchající jako hnojiště.

„Bud' zdrav, Tý,“ pravil Hymi bez nadšení v hlase.

„Bud' zdrav, otče,“ odpověděl Tý s ještě menším nadšením, pokud to vůbec bylo možné.

„Budete našimi hosty u večeře,“ prohlásil Hymi. Pak tleskl rukama.

Dveře síně se otevřely a dovnitř přivedli obrovského vola s lesklou srstí, zářivýma očima a špičatými rohy. Za ním šel další, ještě krásnější, a pak poslední, který byl ještě nádhernější než dva předchozí.

„Tohle jsou ti nejnádhernější volí na celém světě. Jsou mnohem větší a vykrmenější než zvířata v Midgardu nebo v Ásgardu. Jsem na svoje stáda nesmírně pyšný,“ svěřoval se Hymi. „Je to můj poklad, radost mých očí. Zacházím s nimi jako s vlastními dětmi.“ Úšklebek na jeho tváři se na krátký okamžik rozjasnil.

Babička s devíti sty hlavami všechny tři voly zabila, stáhla je a hodila do ohromného kotle. Začalo to v něm vřít a bublat, oheň syčel a prskal a obří babička maso míchala vařečkou větší než vzrostlý dub. Při vaření si tiše prozpěvovala a její hlas zněl, jako by tisíc stařen najednou hlasitě zpívalo.

Jídlo bylo brzy hotové.

„Jste našimi hosty. Nezdržujte se obřadnostmi. Naberte si z kotle tolik, kolik sníte,“ vyzval je Hymi přátelsky. Cizinci byli koneckonců malí – kolik toho můžou sníst? A volí byli přece obrovští.

Tór prohlásil, že se nedá pobízet, a sám spolykal dva voly, jednoho po druhém. Zůstaly po nich jen dočista ohlodané kosti. Pak spokojeně říhl.

„To je spousta jídla, Véore,“ zamračil se Hymi. „Mělo být pro nás pro všechny na několik dní. Ještě nikdy jsem neviděl obra, který by najednou snědl hned dva moje voly.“

„Měl jsem hlad,“ omlouval se Tór. „A trochu jsem se nechal unést. Víš co, vypravíme se zítra na ryby. Slyšel jsem, že jsi nesmírně zdatný rybář.“

Hymi byl na své rybářské umění velmi pyšný. „Jsem skvělý rybář,“ vychloubal se. „Zítra nalovíme jídlo na večeři.“

„Já jsem také šikovný rybář,“ řekl Tór. Ještě sice nikdy ryby nechytal, ale určitě to nebude nic těžkého.

„Tak se tedy sejdem zítra ráno za úsvitu u mola,“ řekl Hymi.

Když té noci spali v ohromné ložnici, Tý řekl Tórovi: „Doufám, že víš, co děláš.“

„Ovšemže vím,“ odpověděl Tór. Ale nevěděl. Dělal jen to, na co měl právě náladu. To se Tórovi dařilo nejlíp.

Tór se s Hymim sešel v šedavém světle před úsvitem u přístavního mola.

„Měl bych tě varovat, maličký Véore,“ řekl obr, „poplujeme daleko do ledových vod. Veslují obvykle dál do mrazu a zůstávají tam déle, než takový

mrňous jako ty dokáže přežít. Na vousech a na vlasech se ti udělají rampouchy a zmodráš zimou. Pravděpodobně zahyneš.“

„Já strach nemám,“ odpověděl Tór. „Mám zimu rád. Posiluje mě. Co použijeme jako návnadu?“

„Já už jsem si návnadu přinesl,“ řekl Hymi. „Musíš si najít vlastní. Podívej se po ní na louce, kde se pasou volí. V hnoji se dají najít pěkné tučné larvy. Přines si odtamtud, co chceš.“

Tór se podíval na Hymiho. Uvažoval o tom, že ho uhodí kladivem, ale to by se pak nikdy nedostal ke kotli, rozhodně ne bez boje. Vydal se tedy po pobřeží k louce.

Na louce se páslo Hymiho stádo nádherných volů. Na zemi ležely ohromné kravince provrtané tlustými svíjejícími se larvami, ale Tór se jim vyhýbal. Místo toho došel k tomu největšímu, nejmajestátnějšímu a nejtučnějšímu volovi, pozvedl pěst, uhodil ho mezi oči a na místě ho zabil.

Pak mu utrhl hlavu, schoval ji do svého vaku a odnesl ji k moři.

Hymi už byl ve veslici. Vyzrazil a začal veslovat od pobřeží.

Tór skočil do ledové vody, začal plavat za ním a svůj vak vlekl za sebou. Zmrzlými prsty sevřel zád' lodi a vyhoupl se na palubu. Kapala z něj mořská voda a rudý plnovous měl obalený ledem.

„Báječné,“ pravil Tór. „To jsem si to užil! Když je ráno studené, nic tě neprobere líp, než když si zaplaveš.“

Hymi na to neřekl nic. Tór si vzal druhý pár vesel a začali společně veslovat. Země za chvíli zmizela a oni se ocitli sami na vodách severního moře. Voda byla šedá, vlny prudké a vysoké, kvílel vítr a rackové křičeli.

Hymi přestal veslovat. „Budeme lovit tady,“ prohlásil.

„Tady?“ podivil se Tór. „Vždyť jsme sotva vyjeli na širé moře.“ Pak sevřel vesla a začal sám veslovat na větší hloubku.

Veslice letěla po vlnách jako střela.

„Stůj!“ zařval Hymi. „Tyhle vody jsou nebezpečné. Žije tu Jörmungand, Midgardský had.“

Tór přestal veslovat.

Hymi zvedl ze dna veslice dvě velké ryby. Vykuchal je ostrým rybářským nožem, vnitřnosti hodil do vody a ryby napíchl na háčky svého vlasce.

Pak vlasec hodil do vody. Čekal, dokud se v jeho ruce nezačne kroutit a škulbat, a pak ho vytáhl: visely na něm dvě nestvůrné velryby, největší, jaké kdy Tór viděl. Hymi se pyšně usmál.

„To není špatné,“ řekl Tór.

Vytáhl ze svého vaku hlavu mrtvého vola. Když Hymi uviděl skelné oči svého nejoblíbenějšího zvířete, ztuhl.

„Našel jsem si návnadu,“ vysvětloval Tór. „Na louce, kde se pásli volí. Jak jsi mi poradil.“ Na Hymiho obrovské tváři se střídal výraz ohromení, hrůzy a vzteku, neřekl však nic.

Tór si vzal Hymiho vlasec, nabodl na háček volskou hlavu a hodil vlasec i s návnadou do moře. Cítil, jak klesá ke dnu.

Čekal.

„Rybolov,“ řekl Hymimu, „je podle mě lekce trpělivosti. Je to trochu nuda, co? Zajímalo by mě, kdy už konečně chytím tu večeri.“

V tu chvíli moře jako by vybuchlo. Jörmungand, Midgardský had, se zahryzl do ohromné volské hlavy a háček se mu zabodl hluboko do patra. Had se svíjel ve vodě a snažil se osvobodit.

Tór pevně sevřel vlasec.

„Stáhne nás pod hladinu!“ zařval v hrůze Hymi. „Pust’ ten vlasec!“

Tór jen zavrtěl hlavou. Odhodlaně svíral vlasec ještě pevněji.

Bůh hromu prorazil chodidly dno veslice, zapřel se o mořské dno a začal vytahovat Jörmunganda na palubu.

Had po nich plivl chuchvalec černých jedovatých slin. Tór uhnul a jedovatá slina ho nezasáhla. Tahal dál.

„To je Midgardský had, ty blázne!“ ječel Hymi. „Pust’ vlasec! Jinak oba zahyneme!“

Tór neodpověděl, jen postupně přitahoval kousek po kousku vlasec a zrak měl upřený na svého protivníka. „Zabiju tě,“ pošeptal hadovi přes řev vln, vytí větru, zmítání a vřeštění netvora. „Nebo zabiješ ty mě. To přísahám.“

Řekl to sice potichu, ale věděl, že ho Midgardský had slyšel. Upřel na boha hromu oči a další chuchvalec jedovatých slin proletěl kolem Tóra tak blízko, že ve vzduchu ucítil jeho chuť. Jed mu ošklivě popálil rameno.

Tór se ale jen zasmál a tahal dál.

Připadalo mu, že Hymi kdesi v dálce brblá, mručí a vykřikuje něco o nestvůrném hadovi a o tom, že do veslice vniká otvory ve dně voda, že tu oba zahynou v mrazivém moři, daleko od pevniny. Tórovi ale na ničem z toho nezáleželo. Bojoval s hadem, pohrával si s ním a čekal, až se útoky a šhubáním vyčerpá.

Pak Tór začal přitahovat vlasec zpátky do lodi.

Hlava Midgardského hada už byla tak blízko, že by se dala zasáhnout. Tór zašmátral v lodi, aniž odvrátil zrak, a jeho prsty sevřely topůrko kladiva. Věděl přesně, kam musí mlat uhodit, aby hada zabil. Naposledy zatáhl za vlasec a...

Vtom se zableskl Hymiho nůž a vlasec přeřízl. Had Jörmungand se vztyčil vysoko nad veslicí a pak se ponořil pod hladinu.

Tór po něm vrhl kladivo, ale netvor už byl pryč, zmizel v chladných šedých vodách. Kladivo se vrátilo a Tór ho zachytil. Teprve pak se začal zabývat potápějící se veslicí. Hymi zoufale vyléval vědrem vodu ze dna.

Hymi vyléval vodu a Tór dovesloval s lodí zpět ke břehu. Dvě velryby, které Hymi ulovil předtím, jim veslování hodně ztěžovaly.

„Tahle je břeh,“ lapal Hymi po dechu. „Ale moje sídlo je vzdálené ještě mnoho mil.“

„Můžeme přistát tady,“ navrhl Tór.

„Jen když budeš ochoten donést mě, veslici a ty dvě velryby, co jsem chytil, až do mého sídla,“ prohlásil vyčerpaný Hymi.

„Hm. Tak dobře.“

Tór přeskočil přes bok veslice. Za několik okamžiků Hymi ucítil, že se loď zvedá ze země. Tór kráčel po oblázky pokrytém břehu moře a nesl všechno na zádech: veslici, vesla, Hymiho i velryby.

Když dorazili k Hymiho sídlu, Tór položil veslici na zem.

„Tak,“ prohlásil. „Donesl jsem tě domů, jak jsi požadoval. Ted' od tebe na oplátku chci laskavost.“

„Jakou?“ zeptal se Hymi.

„Tvůj kotel. Ten velký, co v něm vaříš pivo. Chci si ho vypůjčit.“

Hymi prohlásil: „Jsi báječný rybář a vesluješ jako nikdo jiný. Požaduješ po mně však ten nejlepší kotel na vaření piva, jaký existuje. Kouzelné pivo, které se v něm vaří, je to nejlepší ze všech piv. Půjčím kotel jen tomu, kdo dokáže rozbít pohár, ze kterého piji.“

„To mi nepřipadá nijak těžké,“ odpověděl Tór.

Toho večera pojedli pečené velrybí maso v síni plné obrů s mnoha hlavami. Všichni hulákali, radovali se a většina jich byla opilá. Když se najedli, Hymi dopil zbytek piva ze svého poháru a požádal o ticho. Pak podal pohár Tórovi.

„Rozbij ho,“ vyzval ho. „Rozbij tenhle pohár, a kotel, ve kterém vařím pivo, ti dám darem. Když pohár nerozbiješ, zemřeš.“

Tór přikývl.

Obři přestali vtipkovat a prozpěvovat a bedlivě ho pozorovali.

Hymiho sídlo bylo postavené z kamene. Tór vzal pohár, zvedl ho oběma rukama a pak ho vši silou hodil na jeden z žulových sloupů, které podpíraly strop hodovní síně. Ozvala se ohlušující rána a zvedl se oslepující oblak prachu.

Když se prach usadil, Hymi vstal a přešel ke zbytkům žulového sloupu. Pohár proletěl nejdřív jedním sloupem a pak dalším a rozdrtil je na prášek. V suti, v níž se proměnil třetí sloup, ležel pohár, trochu zaprášený, ale zcela nepoškozený.

Hymi zvedl svůj pohár nad hlavu, obři začali jásat, smát se a dělat neslušné posunky a jejich hlavy se na Tóra výsměšně šklebily.

Hymi znovu usedl za stůl. „Vidíš?“ řekl Tórovi. „Věděl jsem, že nejsi tak silný, abys dokázal můj pohár rozbít.“ Zvedl pohár a jeho žena mu do něj nalila pivo. Hymi piva usrkl. „Je to to nejlepší pivo, jaké kdy ochutnáš,“ pravil. „Ženo, nalij pivo i svému synovi a jeho příteli Véorovi. Ať ochutnají nejlepší pivo, jaké kdy kdo uvařil, a truchlí, že si neodnesou domů můj kotel a už nikdy tak dobré pivo neochutnají. Budou také prolévat slzy nad tím, že ted' budu muset zabít Véora, protože nedokázal rozbít můj pohár.“

Tór, jenž seděl u stolu vedle Týa, sebral kus připáleného velrybího masa a začal ho smutně přežvykovat. Obři se hlasitě, hrubě bavili a přestali si ho všímat.

Týova matka se naklonila k Tórovi a dolila mu do poháru pivo. „Víš,“ zašeptala, „můj muž je hrozně tvrdohlavý. Nedá si říct a má opravdu tvrdou hlavu.“

„O mně se říká totéž,“ odpověděl Tór.

„Kdepak,“ namítla obryně, jako by mluvila s malým dítětem. „Je *opravdu hodně* tvrdohlavý. Má tak tvrdou hlavu, že se o ni rozbije i ten nejpevnější pohár.“

Tór dopil pivo. Bylo to opravdu nejlepší pivo, jaké kdy ochutnal. Vstal a došel k Hymimu.

„Můžu to zkusit ještě jednou?“ zeptal se.

Obři v síni se rozchechtali, když to uslyšeli, a nejhlasitěji ze všech se chechtal Hymi.

„Samozřejmě že můžeš,“ přikývl pak.

Tór znovu uchopil pohár. Postavil se proti kamenné zdi, potěžkal pohár v ruce, jednou, dvakrát, pak se rychle otočil na patě a udeřil pohárem Hymiho do čela.

Střepy poháru dopadly jeden po druhém Hymimu do klína.

V síni se rozhostilo ticho a pak ho narušil podivný zvuk, jako když někdo zvrací. Tór se rozhlédl, aby zjistil, co to je, poté se zase obrátil a viděl, jak se Hymimu třesou ramena. Obr plakal a vydával ze sebe hlasité dávivé vzlyky.

„Můj největší poklad už mi nepatří,“ naříkal Hymi. „Vždycky jsem mu jen řekl, aby mi uvařil pivo, a kouzelný kotel mi ho sám od sebe navařil. Už nikdy neřeknu: Uvař mi pivo, můj kotlíku!“

Tór mlčel.

Hymi pohlédl na Týa a řekl hořce: „Jestli ho chceš, nevlastní synu, vezmi si ho. Je ohromný a těžký. Na jeho uzvednutí je potřeba tucet obrů. Myslíš, že jsi dostatečně silný?“

Tý přistoupil ke kotli. Zkusil ho zvednout, jednou, dvakrát, ale byl příliš těžký i na něho. Podíval se na Tóra. Ten pokrčil rameny, chytil kotel za okraj a obrátil ho dnem vzhůru, takže on sám byl uvnitř a držadla mu cinkala vedle chodidel.

Pak se kotel dal do pohybu s Tórem uvnitř. Zamířil ke dveřím a mnohohlaví obři v celé síni na to jen zírali s otevřenou pusou.

Hymi už neplakal. Tý na něj pohlédl. „Děkuji ti za kotel,“ řekl. A pak vycouval ze síně tak, aby měl pohybující se kotel stále mezi sebou a Hymim.

Tór a Tý odešli z hradu společně, odvázáli Tórovy kozly a nastoupili do vozu. Tór stále nesl na zádech kotel. Kozlové uháněli ze všech sil, Tanngnjóst běžel křepce a rychle, i když musel táhnout těžký obří kotel, ale

Tanngrisni kulhal a klopýtal. Kdysi mu jistý mladík zlomil nohu a snědl z ní morek. Tór mu ji sice vyléčil, ale kozel už nikdy nedokázal běhat jako dřív.

Ted' Tanngrisni při běhu mečel bolesti.

„Nemůžeme jet rychleji?“ zeptal se Tý.

„Můžeme to zkusit,“ odpověděl Tór a pobídl kozly bičem, aby běželi rychleji.

Tý se ohlédl. „Už se blíží!“ vykřikl. „Obři se blíží!“

Obři se skutečně blížili, jako poslední se hnal Hymi a poháněl je: byli to všichni obři z té části světa, strašlivá mnohohlavá tlupa, obři z pustin, nestvůrní a smrtící. Celá armáda obrů, která měla v úmyslu získat zpátky kotel.

„Běžte rychleji!“ křičel Tór.

V tu chvíli kozel Tanngrisni zakopl, upadl a bohové vypadli z vozu ven.

Tór se namáhavě postavil. Pak shodil kotel na zem a dal se do smíchu.

„Co je tu k smíchu?“ podivil se Tý. „Jsou jich celé stovky.“

Tór pozvedl Mjöllni, své kladivo. „Hada se mi chytit a zabít nepodařilo,“ prohlásil. „*Tentokrát* ne. Ale sto obrů se mu téměř vyrovná.“

A pak začal Tór s chutí postupně zabíjet obry z pustiny, jednoho po druhém, dokud země nezčernala a nezrudla jejich krví. Tý bojoval jednou rukou, ale počínal si statečně a i on pobil toho dne svůj díl obrů.

Když skončili a všichni obři byli mrtví, Tór se sklonil ke Tanngrisnimu, svému raněnému kozlovi, a pomohl mu vstát. Kozel při chůzi kulhal a Tór proklínal Lokiho, který způsobil, že kozel je chromý. Hymi mezi pobitými obry nebyl a Týovi se ulevilo, protože nechtěl matce působit ještě další starosti.

Tór odnesl kotel do Ásgardu na sněm bohů.

Pak vzali kotel k Ægimu. „Tady je,“ prohlásil Tór. „Kotel na vaření piva, který je dost velký pro nás pro všechny.“

Mořský obr vzdychl. „Je to opravdu kotel, který jsem požadoval,“ řekl.

„Tak dobře. Uspořádám ve svém sídle podzimní hostinu pro všechny bohy.“

Skutečně svoje slovo dodržel a od té doby bohové každý rok na podzim v době sklizně popíjejí v sídle mořského obra to nejlepší pivo, jaké kdy kdo na světě uvařil nebo uvaří.

BALDROVA SMRT

I

Na světě není nic ani nikdo, kdo by neměl rád slunce. Dává nám teplo a život, rozpouští mrazivý sníh a led zimy, díky němu rostou rostliny a kvetou květiny. Přináší nám dlouhé letní večery, za nichž se nikdy nesetmí.

Zachraňuje nás před krutými dny uprostřed zimy, kdy se temnota rozjasní jen na několik hodin a slunce je chladné a vzdálené jako bledé oko mrtvoly.

Baldrova tvář zářila jako slunce: byl tak krásný, že se všude, kam vkročil, rozlil jas. Baldr byl Ódinův druhý syn a jeho otec i všichni ostatní ho milovali. Byl nejmoudřejší, nejmírnější a nejmýlnější ze všech Ásů. Vynášel rozsudky a všichni byli ohromeni jeho moudrostí a smyslem pro spravedlnost. Jeho obydlí, sídlo Breidablik, bylo plné radosti, hudby a vědění.

Baldrova žena se jmenovala Nanna a Baldr miloval jen a jen ji. Jejich syn Forseti vyrůstal v muže stejně moudrého a spravedlivého, jako byl jeho otec. Baldrův život ani jeho svět neměly jedinou chybu, až na jednu výjimku.

Baldrovi se zdály zlé sny.

Sny o koncích světů, o tom, že slunce i měsíc budou pohlceny vlkem. Sny o bolesti a smrti bez konce. Sny o temnotě, o uvěznění. V jeho snech se bratři vraždili navzájem a nikdo už nikomu nemohl důvěřovat. V jeho snech nastal na světě nový věk, bouřlivá a vražedná doba. Baldr se z takových snů budíval se slzami v očích, nevýslovně rozrušený.

Vypravil se za bohy a o svých děsivých snech jim vyprávěl. Žádný z nich ale nevěděl, jak je vyložit, a všichni do posledního si také začali dělat starosti.

Když ale Baldr o těch strašných snech slyšel vyprávět Loki, usmál se.

Ódin se vydal na cestu, aby zjistil příčinu synových zlých snů. Zahalil se do šedého pláště, nasadil si široký klobouk, a když se ho lidé ptali, jak se jmenuje, řekl, že je Poutník, syn Válečníka. Na jeho otázky mu však nikdo nedokázal odpovědět. Pověděli mu o vědmě, moudré ženě, která rozuměla všem snům. Tvrdili, že ta by mu dokázala pomoci, ale že už je dávno po smrti.

Hrob téhle moudré ženy byl na konci světa. Za ním směrem na východ se rozkládala říše mrtvých, kteří nezemřeli v bitvě, a tam vládla Hel, dcera Lokiho a obryně Angrbody.

Ódin putoval na východ, a když došel k hrobu, zastavil se.

Otec všech byl nejmoudřejší z Ásů a obětoval vlastní oko, aby byl ještě moudřejší.

Stál u hrobu na konci světa a na tomto místě vzýval nejtemnější runy a přivolával staré, dávno zapomenuté síly. Pálil věci, pronášel zaklínadla, čaroval a žádal. Tvář mu bičoval bouřlivý vítr, ale pak se náhle utišil a proti němu se za plameny objevila žena, tvář zahalenou stínem.

„Cesta zpátky z říše mrtvých byla těžká,“ řekla mu. „Už jsem tu pochovaná velice dlouho. Padaly na mě deště i sněhy. Neznám tě, muži, jenž jsi mě vzkřísil. Jak ti říkají?“

„Říkají mi Poutník,“ odpověděl Ódin. „Můj otec se jmenoval Válečník. Pověz mi, co je nového v říši Hel.“

Mrtvá vědma se na něho zahleděla. „Přijde k nám Baldr,“ řekla. „Už pro něj vaříme medovinu. Ve světě nad námi zavládne zoufalství, ale ve světě mrtvých nás čeká jen radost.“

Ódin se jí zeptal, kdo zabije Baldra, a její odpověď ho vyděsila. Zeptal se, kdo pomstí Baldrovu smrt, a z její odpovědi nebyl moudrý. Zeptal se jí, kdo bude za Baldra truchlit, a ona na něj pohlédla přes vlastní hrob, jako by ho viděla poprvé.

„Ty nejsi Poutník,“ promluvila pak. V mrtvých očích se jí zablesklo a rysy jí ožily. „Jsi Ódin, který se před dávnými dobami obětoval sám sobě.“

„Ani ty nejsi žádná vědma. Za života jsi byla Angrboda, Lokiho milenka, matka Hel, Jörmunganda, Midgardského hada, a vlka Fenriho,“ odpověděl Ódin.

Mrtvá obryně se usmála. „Vrať se domů, maličký Ódine,“ pravila. „Uteč, schovej se ve svém sídle. Už za mnou nikdo nepřijde, dokud můj milovaný Loki neunikne ze svých pout a nevrátí se ke mně a dokud nenadejde ragnarök, zkáza bohů, a všechno nebude zničeno.“

A pak už tam nestál nikdo, po ženě zbyly jen stíny.

Ódin se s těžkým srdcem vydal na zpáteční cestu, měl o čem přemýšlet. Ani bohové nedokážou změnit osud, a pokud má zachránit Baldra, musí si počínat chytře a potřebuje pomoc. A ještě jedna věc, kterou mu mrtvá obryně prozradila, mu nedoprávala klidu.

Proč mluvila o tom, že Loki unikne ze svých pout? uvažoval Ódin. Loki přece není spoutaný. Ale pak si pomyslel: Zatím.

II

Ódin si nechal pro sebe, co se dozvěděl, ale řekl své ženě Frigg, matce bohů, že Baldrovy sny jsou pravdivé a že někdo usiluje o život jejich nejmilovanějšího syna.

Frigg se zamyslela. Protože byla velice věčná, pravila: „Já tomu nevěřím. A nikdy tomu věřit nebudu. Nikdo přece nepohrdá sluncem, jeho teplem a životem, který dává zemi, a z toho důvodu také nikdo nemůže nenávidět mého syna, krásného Baldra.“ Pak se vydala na cestu, aby se ujistila, že tomu tak je.

Chodila po zemi a od každého, koho potkala, požadovala přísahu, že krásnému Baldrovi nikdy neublíží. Mluvila s ohněm a ten jí slíbil, že ho nepopálí; voda přísahala, že Baldra nikdy neutopí; železo ani žádný jiný kov ho neporaní. Kameny slíbily, že nikdy nepoškodí jeho kůži. Frigg mluvila se stromy, zvířaty, ptáky i všemi tvory, kteří se plazí, létají a lezou, a všichni tito tvorové jí slíbili, že žádný z nich nikdy Baldrovi nezkriví ani vlásek. Stromy, každý druh zvláště, duby i jasany, borovice i buky, břízy a smrky, přislíbily, že jejich dřevo nikdy nebude použito na to, aby ublížilo Baldrovi. Frigg vyvolala duchy nemocí a promluvila s nimi, a nemoci i neduhy, které dokážou někomu ublížit, slíbily, že se Baldra nikdy ani nedotknou.

Frigg považovala všechny a všechno za stejně důležité, a tak nechala přísahat každého až na jmelí, rostlinu, která se přiživuje na stromech. Připadalo jí příliš malé, mladé a bezvýznamné, a tak ho minula.

A když úplně všechno přísahalo Frigg, že jejímu synovi neublíží, vrátila se do Ásgardu. „Baldr je v bezpečí,“ řekla Ásům. „Nikdo a nic mu neublíží.“

O jejích slovech však všichni pochybovali, i Baldr. Frigg tedy zvedla kámen a hodila jím po synovi. Kámen se mu vyhnul a proletěl kolem něho.

Baldr se radostně zasmál, a v tu chvíli jako by vyšlo slunce. I bohové se rozesmáli. A pak začali jeden po druhém po Baldrovi vrhat své zbraně a všichni tím byli užaslí a ohromení. Meče se ho odmítaly dotknout, oštěpy se nechtěly zabodnout do jeho těla.

Všem bohům se ulevilo a zaradovali se. Jen dvě tváře v Ásgardu nezářily štěstím.

Loki se neusmíval ani nesmál. Díval se, jak bohové sekají po Baldrovi sekerami a meči, jak na něj shazují ohromné balvany nebo se ho snaží zasáhnout velikými dřevěnými kyji a jak se smějí, když se kyje, meče, balvany a sekery Baldrovi vyhnou nebo se ho dotknou jemně jako peříčko. Loki se zachmuřil a ukryl se do stínu.

Druhá osoba, která se neusmívala, byl Baldrův bratr Höd, který byl slepý.

„Co se děje?“ ptal se slepec. „Řekne už mi někdo prosím, co se děje?“ S Hödem se ale nikdo nebavil. Sám naslouchal jásání a radostnému volání a přál si, aby se ho také mohl účastnit.

„Musíš být na svého syna velice pyšná,“ oslovila Frigg nějaká laskavá žena. Frigg ji nepoznala, ale žena na Baldra s úsměvem hleděla, a Frigg na svého syna pyšná opravdu byla. Koneckonců, milovali ho všichni. „Ale neublíží mu, chudáčkovi? Pořád na něj házejí nějaké věci! Kdybych byla jeho matka, měla bych o něj strach.“

„Neublíží mu nic,“ odpověděla Frigg. „Baldrovi nemůže žádná zbraň ublížit. Ani žádná nemoc. Žádný kámen. Žádný strom. Nechala jsem si to odpřisáhnout od všech věcí, které dokážou nějak uškodit.“

„To je dobře,“ odpověděla ta laskavá žena. „To mě těší. Jsi si jistá, že jsi na nic nezapomněla?“

„Vůbec na nic,“ řekla Frigg. „Mluvila jsem se všemi stromy. Jen s jednou rostlinou jsem neztrácela čas – se jmelím. Plazí se po dubech západně od Valhally. Ale je moc mladé a malé, to nikomu uškodit nedokáže. Ze jmelí se přece kyj udělat nedá.“

„Ale, ale,“ pokývala hlavou ta laskavá žena. „Takže jmelí? Upřímně řečeno, já bych se jím také nezabývala. Je to skoro plevel.“

Laskavá žena začala Frigg někoho připomínat, ale než na to bohyně stihla přijít, Tý zvedl zdravou levicí ohromný balvan, podržel ho nad hlavou a pak ho hodil Baldrovi přímo na hrud'. Balvan se rozpadl na prach ještě předtím, než se zářivého boha dotkl.

Když se Frigg zase otočila a chtěla se dál bavit s laskavou ženou, ta už tam nebyla a Frigg o celé věci dál nepřemýšlela. Tehdy ještě ne.

Loki, už zase ve své původní podobě, mezitím mířil na západ od Valhally. Zastavil se pod ohromným dubem. Tu a tam se na něm pohupovaly keřiky zeleného jmelí a bělavých bobulí. Vedle nádhery dubu působily ještě bezvýznamněji. Jmelí vyrůstalo přímo z kůry dubu. Loki si prohlédl bobule, stonky i listy. Nejdřív ho napadlo, že Baldra bobulemi jmelí otráví, ale to mu připadalo moc jednoduché a přímočaré.

Pokud má Baldrovi uškodit, ať to ublíží i co největšímu počtu ostatních.

III

Slepec Höd stál stranou, poslouchal zvuky radovánek a radostné či překvapené výkřiky, které přicházely z prostranství před ním, a vzdychal. Höd byl silný, přestože neviděl, byl to jeden z nejsilnějších bohů, a Baldr se obvykle staral o to, aby se na něj nezapomnělo. Tentokrát však na něj zapomněl i Baldr.

„Jsi nějaký smutný,“ ozval se známý hlas. Patřil Lokimu.

„Je to těžké, Loki. Všichni se tak dobře baví. Slyším, jak se smějí. A hlas Baldra, mého milovaného bratra, zní tak šťastně. Kéž bych se toho také mohl účastnit.“

„Napravíme to, není nic jednoduššího,“ prohlásil Loki. Höd neviděl výraz na jeho tváři, ale Loki mluvil vstřícně a přátelsky. A všichni bozi věděli, jak je chytrý. „Natáhni ruku.“

Höd ho poslechl. Loki mu něco položil do dlaně a stiskl mu prsty.

„To je malá dřevěná šipka, kterou jsem vyrobil. Přivedu tě blízko k Baldrovi, namířím na něj tvou ruku a ty na něj šipku vši silou hodíš. Co

nejprudčeji dokážeš. Pak se všichni bohové dají do smíchu a Baldr bude vědět, že i jeho slepý bratr se účastnil oslavy jeho vítězství.“

Loki provedl Höda davem k místu, kde byl největší halas. „Tak,“ řekl slepci. „Sem se postav, to je dobré místo. Až ti řeknu, hod' tou šipkou.“

„Je to jen maličká šipka,“ pravil Höd toužebně. „Kdybych tak mohl vrhnout oštěp nebo balvan.“

„Šipka stačí,“ uklidňoval ho Loki. „Špičku má ostrou ažaž. Tak, a teď ji hod', jak jsem ti říkal.“

Ozvalo se hlasité zajásání a smích: to se Tór právě ohnal po Baldrově obličejí sukovitým hlohovým kyjem pobitým ostrými železnými hřeby. Kyj poskočil a v poslední chvíli se přehoupl Baldrovi přes hlavu, takže Tór vypadal, jako by tančil. Vypadalo to neuvěřitelně směšně.

„Teď!“ zašeptal Loki. „Teď, dokud se všichni smějí!“

Höd hodil šipkou ze jmelí přesně tak, jak mu Loki řekl. Čekal, že uslyší jáсот a smích. Nikdo se však nesmál ani nejásal. Rozhostilo se ticho. Höd slyšel jen vyjeknutí a tiché mumlání.

„Proč nikdo nejásá?“ divil se slepec. „Hodil jsem šipkou. Nebyla velká ani těžká, ale museli jste ji vidět. Baldře, můj bratře, proč se nesměješ?“

Pak uslyšel záupění, vysoké, pronikavé a děsivé, a ten hlas poznal. To úpěla jeho matka.

„Baldře, můj synu! Ach Baldře, můj synu!“ naříkala.

V tu chvíli Höd pochopil, že jeho šipka zasáhla cíl.

„To je strašné! To je smutné. Zabil jsi svého bratra,“ řekl Loki. Neznělo to však nijak smutně. Nevypadalo to, že by byl byť jen trochu smutný.

IV

Baldr ležel mrtvý na zemi, probodený šipkou ze jmelí. Bohové se shromáždili kolem, plakali a rvali si šaty. Ódin řekl jen: „Hödovi se nikdo mstit nebude. Ještě ne. Ne teď. Ne v tuto chvíli. Jsme na místě posvátného klidu.“

Frigg prohlásila: „Kdo z vás si chce získat mou přízeň a vypravit se za Hel? Třeba Baldrovi dovolí, aby se vrátil na svět. Ani Hel nemůže být tak krutá, aby ho uvěznila...“ Na chvíli se zamyslela. Hel byla koneckonců Lokiho dcera. „A nabídneme jí výkupné, když nám Baldra vrátí. Chce se někdo z vás vypravit do království Hel? Může se ale stát, že se už nikdy nevrátíte.“

Bohové na sebe pohlédli. Pak jeden z nich zvedl ruku. Byl to Hermód zvaný Smělý, Ódinův posel, nejrychlejší a nejodvážnější z mladých bohů.

„Vydám se za Hel,“ prohlásil, „a přivedu krásného Baldra zpět.“

Osedlali Sleipniho, Ódinova hřebce, osminohého koně. Hermód na něj nasedl a vyrazil dolů do hlubin, aby pozdravil Hel v jejím velikém sídle, kam smí vstoupit jen mrtví.

Zatímco Hermód ujížděl temnotou, bohové připravovali Baldrův pohřeb. Vzali jeho tělo a položili ho do Hringhorni, Baldrovy lodi. Chtěli ji spustit na vodu a zapálit, ale nedokázali ji sesunout z břehu. Všichni do ní usilovně strkali a nadzvedávali ji, i Tór, ale loď stále ležela na břehu a nehýbala se. Loď totiž dokázal stáhnout na vodu jen Baldr, a ten už nežil.

Bohové tedy poslali pro obryni Hyrrokkin. Přijela na obrovském vlku, místo uzdy měla hady. Postavila se k přídi Baldrovy lodi a zabrala ze všech sil: podařilo se jí loď sice spustit na vodu, ale takovou silou, že kmemy, na kterých loď spočívala, vzplály, země se zachvěla a zvedly se strašlivé vlny.

„Měl bych ji zabít,“ prohlásil Tór, kterého stále ještě mrzelo, že loď nedokázal spustit na vodu sám, a sevřel topůrko kladiva Mjöllni. „Nechová se k nám dost uctivě.“

„Nic takového neuděláš,“ okřikli ho ostatní bohové.

„Celá ta záležitost se mi vůbec nelíbí,“ pokračoval Tór. „Brzy někoho zabiju, jen abych se trochu uklidnil. Však uvidíte.“

Čtyři bohové přinesli Baldrovo tělo na oblázky pokrytý břeh. Osm nohou ho proneslo shromážděným davem. Ódin stál v čele truchlících, na každém rameni mu seděl jeden havran, a za ním stáli Ásové a valkýry. Baldrova pohřbu se účastnili mraziví obři i skalní obři; byli tu i skřítkci, vychytralí řemeslníci z podzemí, protože Baldrovy smrti litoval celý svět.

Baldrova žena Nanna viděla, jak kolem ní nesou tělo jejího manžela. Zaúpěla, srdce jí puklo v hrudi a i ona klesla mrtvá k zemi. Odnegli ji k pohřební hranici a položili její tělo vedle Baldrova. Ódin z úcty položil na hranici svůj pažní náramek Draupni. Byl zázračný a vyrobili ho pro něj skřítkci Brokk a Eitri. Každý devátý den z něj skanulo osm dalších náramků, stejně nádherných a dokonalých. Pak Ódin zašeptal mrtvému Baldrovi do ucha tajemství. Co mu zašeptal, se však nikdo nikdy nedozví, znají ho jen on a Baldr.

Pak zapálili hranici. Plameny pohltily těla Baldra a Nanny, Baldrova koně i majetek.

Baldrovo tělo plálo jako slunce.

Tór stál před pohřební hranicí a ve zvednuté ruce svíral Mjöllni. „Posvěcuji tuto pohřební hranici,“ prohlásil a vrhal přitom temné pohledy na obryni Hyrrokkin, která podle jeho názoru stále neprojevovala patřičnou úctu.

Lit, jeden ze skřítků, se postavil před Tóra, aby na hranici lépe viděl, a Tór ho vztekle odkopl přímo doprostřed ohně. Tórovi se tím poněkud ulevilo, zato všichni skřítkci se začali cítit mnohem hůř.

„Vůbec se mi to nelíbí,“ opakoval Tór podrážděně. „Ani trochu se mi to celé nelíbí. Doufám, že to Hermód Smělý s Hel nějak dojedná. Čím dřív Baldr zase ožije, tím líp pro nás pro všechny.“

V

Hermód Smělý ujížděl bez zastavení po devět dní a devět nocí. Jel stále hlouběji a projížděl houstnoucí tmou: od temnoty ke svítání, do noci a černočerné bezhvězdné tmy. Viděl jen, jak se v dálce před ním něco zlatě třpytí.

Stále se k tomu přibližoval a světlo bylo pořád jasnější. Byl to most přes řeku Gjöll, s doškovou střechou a vydlážděný zlatem, po němž musejí přejít všichni mrtví.

Hermód přitáhl Sleipnimu uzdu a vkročili na most, který se pod nimi prohýbal a otřásal.

„Jak se jmenuješ?“ zeptal se ho nějaký hlas. „Z jakého jsi rodu? Co pohledáváš v zemi mrtvých?“

Hermód neodpověděl.

Dojel až na druhý konec mostu, kde stála nějaká dívka. Byla bledá a překrásná a pohlédla na něj, jako by někoho takového ještě nikdy neviděla. Jmenovala se Módgud a byla to strážkyně mostu.

„Včera přešlo přes tenhle most tolik mrtvých mužů, že by zaplnili pět království, ale pod tebou se třese víc než pod všemi dohromady, i když těch mužů na koních bylo nespočet. Vidím pod tvou kůží rudou krev. Nemáš barvu mrtvých – ti jsou šedí, zelení, bílí nebo modří. Pod tvou kůží je život. Kdo jsi? Proč přicházíš za Hel?“

„Jsem Hermód,“ odpověděl jí. „Jsem Ódinův syn a přijíždím za Hel na Ódinově koni, abych našel Baldra. Neviděla jsi ho?“

„Nikdo, kdo ho viděl, na to nikdy nezapomene,“ odpověděla Módgud.

„Krásný Baldr přešel po tomto mostě před devíti dny. Mířil do sídla Hel.“

„Děkuji ti,“ pravil Hermód. „Tam musím dojet i já.“

„Jed' dolů a pak na sever,“ řekla mu dívka. „Jed' pořád dolů a neodchyluj se od severního směru. Tak dorazíš k branám Helu.“

Hermód jel dál. Vydal se na sever a ujížděl po svažující se stezce, dokud před sebou neviděl závratně vysokou mříž a brány Helu, které byly vyšší než ten nejvyšší strom. Pak sestoupil z koně a utáhl mu podbřišník. Znovu na Sleipniho nasedl, pevně svíral nohama sedlo a pobízel koně ke stále větší rychlosti. Pak se Sleipni odrazil a skočil tak, jak to ještě nikdy žádný kůň nedokázal ani nedokáže, přeskočil brány Helu a bezpečně dopadl na druhou stranu, do říše Hel, kam nikdo živý nesmí vstoupit.

Hermód dojel k ohromnému sídlu, seskočil z koně a vešel dovnitř. Jeho bratr Baldr seděl v čele stolu, na čestném místě. Baldr byl bledý; jeho pokožka měla barvu světa za pochmurného dne, kdy nesvítí slunce. Seděl tam, popíjel medovinu, kterou mu nalila Hel, a jedl její jídlo. Když uviděl Hermóda, řekl mu, aby se posadil vedle něj a strávil večer s nimi u stolu. Z druhé strany seděla vedle Baldra jeho žena Nanna a vedle ní skřítek Lit, který se tvářil velmi nerudně.

V Helu nikdy nevychází slunce a den nemůže nikdy začít.

Hermód se rozhlédl kolem sebe a na protějším konci síně spatřil neobyčejně krásnou ženu. Pravá strana jejího těla byla pokryta svěží růžovou pokožkou, ale levá byla černá a shnilá, připomínala týden starou mrtvolu, kterou někdo našel viset v lese na stromě nebo zamrzlou ve sněhu, a Hermód poznal, že je to Hel, Lokiho dcera, kterou Ódin ustanovil vládkyní říše mrtvých.

„Přišel jsem pro Baldra,“ řekl Hermód Hel. „Poslal mě sám Ódin. Kvůli Baldrově smrti truchlí celý svět. Musíš nám ho vrátit.“

Hel neodpověděla. Změřila si Hermóda jedním zeleným okem a jedním propadlým, mrtvým. „Jsem Hel,“ řekla jen. „Mrtví přicházejí ke mně a nahoru už se nikdy nevracejí. Proč bych měla Baldra propustit?“

„Truchlí po něm celý svět. Zoufalství nad jeho smrtí nás všechny spojuje, bohy i mrazivé obry, skřítky i álfy. Pláčou kvůli němu zvířata i stromy. Slzy prolévají i kovy. Kameny sní o tom, že se statečný Baldr vrátí a zalije zemi slunečními paprsky. Nech ho jít.“

Hel mlčela. Prohlížela si Baldra svým různookým pohledem. Pak povzdechla: „Je to ten nejkrásnější bůh, a vůbec to nejkrásnější, co kdy přišlo do mé říše. Pokud je skutečně pravda to, co říkáš, pokud kvůli němu všechno truchlí, pokud ho všechno miluje, vrátím ti ho.“

Hermód se jí vrhl k nohám. „To je od tebe opravdu ušlechtilé. Děkuji ti! Děkuji ti, velká královno!“

Hel na něj pohlédla. „Vstaň,“ vybídla ho. „Neřekla jsem, že ho vrátím hned. To je tvůj úkol, Hermóde. Jdi a zeptej se jich. Všech bohů a obrů, všech kamenů a rostlin. Zeptej se všeho. Jestli kvůli němu skutečně všechno na světě pláče a přeje si, aby se vrátil, vrátím Ásům a dennímu světlu Baldra. Pokud ale jen jeden jediný tvor nebude truchlit či si přát jeho návrat, zůstane u mě navždy.“

Hermód vstal. Baldr ho vyvedl ven a dal mu Ódinův pažní náramek Draupni, aby ho vrátil Ódinovi a podal tím důkaz, že skutečně byl v Helu. Nanna mu dala plátěné roucho pro Frigg a zlatý prsten pro Fullu, služebnou Frigg. Lit se jen ušklíbl a udělal neslušný posunek.

Hermód zase nasedl na Sleipniho. Tentokrát se před ním brány Helu otevřely a on se pustil zpátky stejnou cestou, kterou přijel. Přejel po mostě a nakonec znovu uviděl denní světlo.

Když dorazil do Ásgardu, vrátil Draupni Ódinovi, Otcí všech, a vyprávěl mu, co viděl a co se stalo.

Zatímco byl Hermód v podsvětí, Ódin si pořídil syna, který by nahradil Baldra; jmenoval se Váli a byl synem Ódina a bohyně Rind. Dítě ještě nebylo ani den staré, a už našlo Höda a zabilo ho. Takže Baldrova smrt byla pomstěna.

VI

Ásové rozeslali posly po celém světě. Poslové Ásů uháněli s větrem o závod a všech a všeho se ptali, zda truchlí pro Baldra, aby mohl být propuštěn z podsvětí. Truchlili muži, ženy, děti i zvířata. Pro Baldra plakali ptáci v povětrí, země, stromy i kameny – dokonce i kovy, s nimiž se poslové setkali, pro Baldra plakaly, jako pláče studený železný meč, když ho vytáhnete z mrazivého chladu a položíte na teplé sluneční světlo.

Pro Baldra truchlilo úplně všechno.

Poslové se vraceli ze své cesty, plni nadšení a radosti. Baldr bude už brzy zpátky mezi Ásy.

Zastavili se na hoře, na výběžku vedle jeskyně, jedli a popíjeli medovinu, vtipkovali a smáli se.

„Kdo je to?“ zavolal hlas z jeskyně a ven vylezla postarší obryně. Bylo na ní něco povědomého, ale žádný z poslů nedokázal říct, co přesně to je. „Jsem Tökk,“ pravila obryně, jejíž jméno znamená „Vděk“. „Proč jste tady?“

„Ptali jsme se všech a všeho, jestli truchlí pro mrtvého Baldra. Krásného Baldra totiž jeho slepý bratr zabil. Všichni postrádáme Baldra stejně, jako bychom postrádali slunce na obloze, kdyby už nám nikdy nemělo zasvítit. A všichni pro něj truchlíme.“

Obryně se poškrábala na nose, odkašlala si a odplivla si na skálu.

„Stará Tökk pro Baldra netruchlí,“ prohlásila pak stručně. „Ať živý nebo mrtvý, tenhle ten Ódinův synáček mi působil jen nesnáze a potíže. Jsem ráda, že je po něm. Takový mizera si to zaslouží. Jen ať si ho Hel nechá.“

Pak zalezla zase zpátky do temné jeskyně a už se neukázala.

Poslové se vrátili do Asgardu a řekli bohům, co viděli, že jejich posláni nebylo úspěšné, protože jedna bytost pro Baldra netruchlí a nechce, aby se vrátil: je to stará obryně v horské jeskyni.

A v tu chvíli si uvědomili, koho jim stará Tökk připomínala: pohybovala se a mluvila jako Loki, syn Laufey.

„Počítám, že to byl opravdu převlečený Loki,“ pravil Tór. „Samozřejmě že to byl Loki. Vždycky je to Loki.“

Tór sevřel v ruce své kladivo Mjöllni a shromáždil skupinu bohů, která se vydala hledat Lokiho, aby se mu pomstila, ale po vychytralém a úskočném Lokim jako by se slehla zem. Schovával se daleko od Asgardu, vyhříval se na výsluní své vlastní chytrosti a čekal, až poprask utichne.

LOKIHO POSLEDNÍ DNY

I

Baldr byl mrtvý a bohové stále oplakávali jeho ztrátu. Byli smutní, venku neustále padal šedý déšť a na světě chyběla radost.

Když se Loki vrátil z cesty do dalekých končin, ničeho nelitoval.

Nastal čas podzimní slavnosti v Ægiho sídle, při níž se bohové a álfové shromáždili, aby u mořského obra popili čerstvě navařené pivo z kouzelného kotle, který Tór kdysi dávno přinesl ze země obrů.

Byl tam i Loki. Vypil příliš mnoho Ægiho piva, už nevtipkoval, nesmál se a nevyváděl, ale byl nevrlý a zachmuřený. Když uslyšel, že bohové chválí Ægiho sluhu Fimafenga, jak je pohotový a pracovitý, vyskočil od stolu, bodl Fimafenga nožem a na místě ho zabil.

Zděšení bohové odtáhli Lokiho z hodovní síně ven do tmy.

Ubíhal čas. Hostina pokračovala, ale zábava vážla.

U dveří nastal ruch, a když se bohové a bohyně obrátili, aby zjistili, co se děje, uviděli, že Loki se vrátil. Stál ve dveřích a hleděl na ně s jízlivým úsměvem na tváři.

„Nejsi tu vítán,“ řekli mu bohové.

Loki si jich nevšímal. Došel k místu, kde seděl Ódin. „Otče všech. Před dávnými dobami jsme smísili svou krev, ty a já, je to tak?“

Ódin přikývl. „Je to tak.“

Loki roztáhl ústa do ještě širšího úsměvu. „A nepřísahal jsi tenkrát, velký Ódine, že budeš na hostině pít jen tehdy, pokud Loki, tvůj přísežný pokrevní bratr, bude pít s tebou?“

Ódinovo zdravé šedé oko se zahledělo do Lokiho zelených očí a pak Ódin odvrátil zrak.

„Ať otec vlka hoduje s námi,“ řekl nakonec Ódin nevrle a přikázal svému synu Vídarovi, ať se posune, aby si Loki mohl sednout vedle něho.

Lokimu se na tváři objevil potěšený zlomyslný úšklebek. Požádal o další Ægiho pivo a vyprázdnil pohár.

Té noci Loki urážel bohy i bohyně jednoho po druhém. Říkal bohům, že jsou zbabělci, a bohyním, že jsou přihlouplé a necudné. Každá urážka obsahovala právě tolik pravdy, aby ublížila. Loki bohům vyčítal, že jsou hlupáci, a připomínal jim věci, o kterých se domnívali, že už jsou dávno bezpečně zapomenuté. Ušklíbal se, posmíval se jim, vytahoval staré hříchy a trápil všechny tak dlouho, dokud na hostinu nedorazil Tór.

Tór rozhovor ukončil velice jednoduše: pohrozil Lokimu, že mu nadobro ucpe tu jeho bezectnou hubu Mjöllnim a pošle ho do Helu, rovnou do říše mrtvých.

Pak Loki z hostiny odešel, ale než se vypoťácel ven, otočil se k Ægimu: „Uvařil jsi dobré pivo,“ řekl mořskému obrovi. „Ale žádná další podzimní hostina se už u tebe konat nebude. Tvoje sídlo pohltí plameny; oheň ti spálí kůži na zádech. Přijdeš o všechno, co miluješ. To ti přísahám.“

Pak opustil ásgardské bohy a odešel do tmy.

II

Druhý den ráno Loki vystřízlivěl a zamyslel se nad tím, co udělal předchozí den. Nestyděl se, protože stud Loki neznal, ale věděl, že tentokrát přestřelil.

Loki měl obydlí na hoře poblíž moře a rozhodl se, že tam vyčká, dokud na něj bohové nezapomenou. Jeho dům měl čtvery dveře, z každé strany jedny, takže mohl včas zahlédnout nebezpečí, ať se k němu blížilo z kterékoli strany.

Přes den se Loki vždy změnil v lososa a ukryl se v jezírku pod Fránangským vodopádem, který se valil z výšky po úbočí hory. Jezírko bylo propojené potůčkem s řekou, která tekla přímo do moře.

Loki rád snoval všelijaké plány. Věděl, že v podobě lososa mu žádné větší nebezpečí nehrozí. Ani sami bohové nedokážou chytit lososa ve vodě.

Pak ale začal pochybovat. Napadlo ho, *jestli se ryba v hlubokém jezírku pod vodopády přece jen nějakým způsobem nedá chytit.*

Co když on, nejmazanější a nejšikovnější ze všech bohů, lososa chytit dokáže?

Loki si pořídil klubko kopřivového provazu a začal z něj vázat rybářskou síť. Byla to první taková síť, která byla vyrobena. *Ano, pomyslel si. Pomocí téhle sítě bych lososa chytit dokázal.*

A teď, řekl si, vymyslím protiplán: co bych udělal, kdyby bohové také upletli takovouhle síť? Prohlédl si síť, kterou vyrobil, a zamyslel se. *Lososi umějí skákat, řekl si. Dokážou plavat proti proudu, dokonce překonat i vodopád. Mohl bych síť přeskočit.*

Pak něco upoutalo jeho pozornost. Vyhlédl nejdřív jedněmi a pak dalšími dveřmi ven. Vyděsil se: po úbočí hory stoupali bohové a už byli skoro u jeho domu.

Loki hodil síť do ohně a spokojeně pozoroval, jak hoří. Pak vstoupil do Fránangského vodopádu a proměnil se ve stříbrného lososa. Vodopád ho strhl s sebou a Loki zmizel v hlubinách jezírka na úpatí hory.

Ásové došli k Lokiho obydlí na hoře. Postavili se ke všem dveřím, aby Lokimu odřízli únikovou cestu, pokud je stále uvnitř.

Kvasi, nejmoudřejší z bohů, vešel prvními dveřmi. Kdysi zemřel a z jeho krve uvařili medovinu, ale teď byl zase živý. Podle ohně a nedopitého

poháru vína vedle něj poznal, že Loki byl ještě před několika okamžiky v domě.

Kvasi neměl ani tušení, kam Loki zmizel. Rozhlédl se po obloze. Pak pohlédl na podlahu a na ohniště.

„Ta prohnaná mrňavá lasička je pryč,“ vyhrkl Tór, který vešel dovnitř dalšími dveřmi. „Mohl se proměnit v cokoli. Nikdy ho nenajdeme.“

„Nebud' tak ukvapený,“ řekl mu Kvasi. „Podívej se.“

„To je jen popel,“ ušklíbl se Tór.

„Ale podívej se na ten vzor,“ namítl Kvasi. Sklonil se, dotkl se popela na podlaze vedle ohniště, očichal ho a pak se ho dotkl jazykem. „Je to popel z provazu, který někdo hodil do ohně a spálil. Stejného kopřivového provazu, jako je to klubko na vázání sítí v rohu.“

Tór obrátil oči v sloup. „Nemyslím si, že popel ze spáleného provazu nám řekne, kde je Loki.“

„Myslíš, že ne? Ale podívej se na ten vzor – je to síť kosočtverců, úplně pravidelná.“

„Kvasi, marníme tu jen čas obdivováním vzorů v popelu. Všechno je to nesmysl. Každou chvíli, kterou promarníme civěním na ten popel, se od nás Loki vzdaluje.“

„Možná máš pravdu, Tóre. Ale aby byly ty kosočtverce z provazu tak pravidelné, potřebuješ nějaký nástroj na jejich úpravu, třeba tamhleten kousek dřeva na podlaze, co ti leží u nohy. Když provaz vyvazuješ, musíš jeden jeho konec na něco uvázat – na něco, jako je ta hůlka, co tamhle trčí z podlahy. Pak bys na provaze udělal uzel, provlékl ho tak, aby vzniklo oko... Hm. Zajímalo by mě, jak tomu říkal Loki. Já tomu budu říkat *sít'*.“

„O čem to pořád žvaníš?“ zlobil se Tór. „Proč civíš na popel, hůlky a kousky dřeva, když máme pronásledovat Lokiho? Kvasi! Přemíláš tady v hlavě nesmysly, a on nám mezitím utíká!“

„Myslím, že takováhle síť se nejspíš používá na chytání ryb,“ pravil Kvasi.

„Už mám tebe i toho tvého bláznění dost!“ vykřikl Tór. „Takže ta síť je na chytání ryb? To se ti povedlo! Loki měl jistě hlad, a tak si chtěl nachytat ryby. Loki vymýšlí různé věci. Vždycky to tak dělal. Odjakživa byl chytrý. Proto jsme ho měli po ruce.“

„Máš pravdu. Ale polož si otázku, proč bys, kdybys byl Loki, vyráběl síť na chytání ryb a pak bys ji hodil do ohně, protože bys viděl, že se blížíme?“

„Protože...“ začal Tór, zamračil se a začal uvažovat tak důkladně, že v dálce nad vrcholky hor zahřmělo. „Ehm...“

„Přesně tak. Protože bys nechtěl, abychom ji našli, až přijdeme. A jediný důvod, proč bys nechtěl, abychom ji našli, je zabránit nám, bohům z Ásgardu, abychom tě s její pomocí chytali.“

Tór pomalu přikývl. „Chápu,“ řekl. A pak dodal: „Ano, bude to tak.“
A nakonec: „Takže Loki...“

„... se schovává v hlubokém jezírku pod vodopádem v podobě ryby. Ano, přesně tak! Věděl jsem, že na to nakonec přijdeš, Tóre.“

Tór nadšeně přikyvoval. Nebyl si tak úplně jistý, jak došel k tomuhle závěru jen na základě toho, že uviděl popel, ale byl rád, že ví, kde se Loki skrývá.

„Půjdu dolů k jezírku s kladivem,“ prohlásil. „A tam ho... tam ho...“

„Budeme muset sejít dolů se sítí,“ pravil Kvasi, moudrý bůh.

Vzal zbytek provazu a hůlku. Konec provazu uvázal na dřívko a pak kolem něho provaz začal omotávat a protahovat ho smyčkami dovnitř, kolem a skrz naskrz. Ukázal, jak se to dělá, i ostatním bohům a za chvíli už všichni vázali a uzlovali. Pak spojili menší sítě dohromady, až vznikla síť dlouhá a široká jako jezírko, a sestoupili podél vodopádu k úpatí hory.

V místě, kde jezírko přetékal, z něj vytékal potok. Vlával se do řeky a ta ústila do moře.

Když bohové došli pod Fránangský vodopád, rozvinuli síť. Byla ohromná a těžká a dosahovala z jednoho konce jezírka na druhý. Všichni válečníci Ásů uchopili jeden konec a Tór sám se chopil druhého.

Bohové vstoupili do vody na jedné straně jezírka, začali hned pod vodopádem a přebrodili se na druhou stranu. Nechytili ale nic.

„V tom jezírku určitě něco žije,“ prohlásil Tór. „Cítil jsem, jak to cloumá sítí. Ale schovalo se to ještě hlouběji, do bahna, a síť to minulo.“

Kvasi se zamyšleně poškrábal na bradě. „To nevadí. Uděláme to znovu, ale tentokrát nejdřív spodek sítě zatížíme,“ řekl. „Takže už pod ní nic neproklouzne.“

Bohové nasbírali těžké kameny s otvory a přivázali je ke spodku sítě jako závaží.

Pak se začali znovu brodit jezírkem.

Když bohové vstoupili do vody poprvé, Loki byl sám se sebou spokojený. Jednoduše vplul do bahna na dně jezírka, vklouzl mezi dva ploché kameny a čekal, až bohové síť protáhnou nad ním.

Ted' ale dostal strach. Přemýšlel o tom na dně jezírka, v chladné temnotě.

Nemůže se proměnit v něco jiného, dokud nebude z vody venku, a i kdyby to udělal, bohové by ho začali pronásledovat. Ne, bude jistější zůstat v podobě lososa. Ale jako losos byl v pasti. Bude muset udělat něco, co bohové nečekají. Počítají s tím, že zamíří na volné moře – kdyby se dostal do moře, byl by v bezpečí, ale předtím, v řece, která ústila do mořského zálivu, by byl snadnou kořistí.

Bohové jistě nečekají, že poplave zpátky stejnou cestou, kterou připlaval. Vodopádem.

Bohové vlekli síť dál po dně jezírka.

Bedlivě pozorovali, co se děje v hloubce, a tak je překvapilo, když ohromná stříbrná ryba, větší než jakýkoli losos, kterého dosud viděli, mrskla ocasem, přeskočila síť a pustila se proti proudu. Obrovský losos plaval

vodopádem vzhůru, vyskakoval do vzduchu a překonával zemskou přitažlivost, jako by ho někdo vyhodil do výšky.

Kvasi volal na Ásy, aby se rozdělili do dvou skupin a jedna se postavila k jednomu konci sítě a druhá k druhému.

„Nezůstane ve vodopádu dlouho. Je moc na očích. Má jedinou šanci – dostat se do moře. Takže obě skupiny půjdou vedle sebe a povlečou síť mezi sebou. Ty, Tóre,“ rozkazoval moudrý Kvasi, „se mezitím budeš brodit uprostřed, a až se Loki znovu pokusí přeskochit síť, chytíš ho ve vzduchu, jako chytají lososy medvědi. Nesmí ti uniknout. Je hrozně úskočný.“

Tór prohlásil: „Vím, jak medvědi chytají lososy vyskakující do vzduchu. Jsem stejně silný a rychlý jako medvěd. Udržím ho.“

Bohové začali vléct síť proti proudu, směrem k místu, kde čekal velký stříbrný losos. Loki mezitím kul pikle.

Když se síť přiblížila, Loki poznal, že nastal rozhodující okamžik. Musí přeskochit síť jako předtím, a tentokrát se pozene směrem k moři. Napjal se jako tětíva a vystřelil do vzduchu.

Tór byl rychlý. Zahlédl, jak se stříbrný losos zatřpytil na slunci, a sevřel ho ohromnými rukama, jako když hladový medvěd loví lososa ze vzduchu. Lososi jsou kluzcí a Loki byl ze všech lososů ten nejkluzčí; kroutil se a snažil se proklouznout Tórovi mezi prsty, ale ten ho sevřel ještě pevněji a vši silou mu stiskl ocas.

Říká se, že od té doby jsou lososi nad ocasem užší.

Bohové přinesli síť, rybu do ní pevně zamotali a nesli ji mezi sebou. Losos se začal dusit, otvíral tlamu, mrskal se a svíjel a najednou se v síti objevil poloudšený Loki.

„Co to děláte?“ vykřikl. „Kam mě to nesete?“

Tór jen zavrtěl hlavou, něco zamručel a neodpověděl. Loki se začal ptát ostatních bohů, ale žádný z nich mu neřekl, co se děje, a žádný se mu ani nepodíval do očí.

III

Bohové vešli do jeskyně, Lokiho stále nesli mezi sebou, a sestoupili do hlubin země. Ze stropu jeskyně visely krápníky a kolem poletovali netopýři. Sestoupili ještě níž. Brzy se chodba tak zúžila, že už Lokiho nemohli nést, a tak mu dovolili, aby šel mezi nimi. Tór krácel těsně za Lokim s rukou na jeho rameni.

Ještě dlouho, hodně dlouho sestupovali dolů.

V nejhlubší jeskyni hořely ohně, u nich stály tři postavy a čekaly na ně. Loki je poznal dřív, než rozeznal jejich obličeje, a opustila ho naděje. „Ne!“ vykřikl. „Neubližujte jim. Nic špatného neudělali.“

Tór řekl: „Jsou to tví synové a tvá žena, Loki, Kováři klevet.“

V jeskyni byly tři velké ploché kameny. Ásové je všechny položili na bok a Tór uchoпил kladivo a prorazil do středu každého kamene otvor.

„Prosím, pusťte našeho otce!“ zvolal Lokiho syn Narfi.

„Je to náš otec,“ přidal se Váli, Lokiho druhý syn. „Přisahali jste, že ho nezabijete. Je to pokrevní a přísežný bratr Ódina, nejvyššího z bohů.“

„Nezabijeme ho,“ pravil Kvasi. „Pověz mi, Váli, co je nejhorší věc, jakou může jeden bratr udělat druhému?“

„Zradit ho,“ odpověděl Váli bez váhání. „Zabít ho, jako Höd zabil Baldra. To je zavrženíhodné.“

Kvasi řekl: „Je pravda, že Loki je pokrevním bratrem bohů, a zabít ho nemůžeme. Ale vůči vám, jeho synům, žádnými takovými přísahami vázání nejsme.“

Pak Kvasi pronesl k Válimu slova proměny a slova síly.

Váliho lidská podoba zmizela a tam, kde předtím stál Váli, se objevil vlk a z tlamy mu odkapávala pěna. Ze žlutých vlčích očí zmizela Váliho moudrost a nahradil ji hlad, vztek a posedlost. Vlk pohlédl na bohy, na Sigyn, která bývala jeho matkou, a nakonec uviděl Narfiho. Z hloubi hrdla se mu vydralo dlouhé tiché zavrčení a srst se mu zježila.

Narfi ucouvl, jen o krok, a pak se na něj vlk vrhl.

Narfi byl statečný. Nevykřikl, ani když mu vlk, který býval jeho bratrem, rozsápal krk a rozpáral břicho, takže jeho střeva vyhřezla na podlahu jeskyně. Vlk, jenž býval Válim, jedinkrát dlouze, hlasitě zavyl zkrvavenými čelistmi. Pak vyskočil do výšky, přeskočil hlavy bohů, zmizel v temnotě podzemí a v Ásgardu ho až do konce všech dní už nikdy nikdo nespatrił.

Bohové dovezli Lokiho na tři velké kameny: jeden mu podložili pod ramena, druhý pod slabiny a třetí pod kolena. Pak posbírali Narfiho vyhřezlá střeva, provlékli je otvory, které Tór prorazil v kamenech, a pevně Lokiho přivázali za krk a za ramena. Pak mu střeva jeho syna ovázali i kolem slabin a boků a svázali mu jimi nohy a kolena tak pevně, že se sotva mohl pohnout. Nakonec bohové proměnili střeva Lokiho zavražděného syna v okovy tak pevné a tvrdé, že byly jako ze železa.

Sigyn, Lokiho manželka, přihlížela, jak jejího manžela svazují střevy jejich syna, a mlčela. Tiše plakala nad utrpením svého muže a nad smrtí a zneuctěním svých synů. Držela mísu, i když ještě nevěděla proč. Než ji sem bohové přivedli, řekli jí, aby šla do kuchyně a přinesla svou největší mísu.

Pak přišla do jeskyně Skadi, dcera mrtvého obra Tjaziho, žena krásnonohého Njörda.

Nesla v rukou něco ohromného, svíjelo se to a kroutilo. Naklonila se nad Lokiho a umístila věc, kterou přinesla, nad něho. Ovinula ji kolem krápníků, jež visely ze stropu jeskyně, takže hlava tvora visela přímo nad Lokiho hlavou.

Byl to had s mrazivým pohledem, jazyk mu kmital a ze zubů mu odkapával jed. Zasyčel, kapka jedu z jeho tlamy dopadla Lokimu na obličej a popálila

mu oči.

Loki ječel a zmítal se, bolestí se kroutil a házel sebou. Snažil se kapkám jedu uhnout, odtáhnout hlavu stranou. Pouta, která kdysi bývala střevy jeho vlastního syna, ho však svírala pevně.

Bohové postupně odcházeli z jeskyně, na tvářích se jim zračilo ponuré zadostiučinění. Brzy tam zbyl jen Kvasi. Sigyn pohlédla na spoutaného manžela a na rozsápané tělo svého syna, zavražděného vlkem.

„Co uděláš se mnou?“ zeptala se.

„Nic,“ odpověděl Kvasi. „Ty potrestaná nebudeš. Dělej si, co chceš.“
A pak z jeskyně odešel i on.

Lokimu dopadla na obličej další kapka hadího jedu. Zaječel, házel sebou a svíjel se v okovech tak silně, až se třásla země.

Sigyn vzala mísu a přistoupila k manželovi. Neřekla nic – co by ostatně měla říkat? –, ale se slzami v očích se postavila vedle Lokiho hlavy a zachytila do mísy každou kapku jedu, která skanula z hadích zubů.

Tohle všechno se stalo dávno, pradávno, za časů, kdy ještě bohové žili mezi smrtelníky. Je to už tak dlouho, že hory těch časů se rozpadly na prach a nejhlubší jezera vyschla.

Sigyn stále čeká vedle Lokiho hlavy jako tenkrát a hledí na jeho krásný zkrivený obličej.

Nádoba, kterou drží, se pomalu plní, kapku za kapkou, a jednoho dne bude plná jedu až po okraj. Teprve pak se Sigyn od Lokiho vzdálí. Vezme mísu a půjde jed vylít, a zatímco bude pryč, hadí jed dopadne na Lokiho tvář a do jeho očí. Loki se bude kroutit v křeči, trhat a škubat sebou, zmítat se a svíjet, až se začne otrásat celá zem.

Když k tomu dojde, tady v Midgardu tomu říkáme zemětřesení.

Říká se, že Loki zůstane spoutaný v temnotě v hlubinách země spolu se Sigyn, která zachytává do mísy jed kapající manželovi do obličeje a šeptá mu, že ho miluje, až do chvíle, kdy nastane ragnarök a přinese konec všech dnů.

RAGNARÖK: KONEČNÝ OSUD BOHŮ

I

Až dosud jsem vám vyprávěl o tom, co se seběhlo v minulosti – o tom, co se stalo před dávnými časy.

Teď vám budu vyprávět o tom, co teprve nastane.

Povím vám, jak to skončí a jak to pak znovu začne. Dny, o nichž vám budu vyprávět, jsou temné, jsou to ponuré dny a skryté záhady, které se týkají zániku světa a smrti bohů. Poslouchejte, a dozvíte se to.

Takhle poznáme, že se blíží konec. Bude to dlouho po době bohů, v době lidí. Stane se to, až budou všichni bohové spát, všichni až na vševidoucího Heimdalla. Ten bude sledovat, jak všechno začne, i když zabránit událostem, jejichž se stane svědkem, nebude v jeho moci.

Začne to zimou. Nebude to obyčejná zima. Zima začne, bude pokračovat a za ní přijde další zima. Nepřijde jaro a neoteplí se. Lidé budou hladovět, mrznout a zachvátí je hněv. Po celém světě se budou svádět velké bitvy.

Bratři budou bojovat s bratry, otcové zabíjet syny. Matky a dcery budou poštvány proti sobě. Sestry padnou v boji se sestrami a budou přihlížet, jak se jejich děti postupně zabíjejí navzájem.

Bude to doba krutých vichrů, doba lidí, kteří si navzájem budou vlky, navzájem se budou požírat a nebudou o nic lepší než divoké šelmy. Na svět se snese soumrak a z lidských obydlí zbudou jen ruiny, které krátce vzplanou, zhroutí se a rozpadnou se na popel a prach.

A až bude pár zbylých lidí žít jako zvířata, slunce zmizí z nebe, jako by ho pohltil vlk, a přijdeme i o měsíc a už nikdo neuvidí hvězdy. Vzduch se naplní temnotou podobnou popelu a mlze.

Bude to doba strašlivé, nekončící zimy, fimbulské zimy.

Ze všech stran se bude sypat sníh, přivenou se divoké větry a mráz krutější, než si kdo dokáže představit, mráz tak krutý, že plíce se při nádechu rozbolí, tak ledový, že vám budou zamrzat slzy v očích. Žádné jaro, léto ani podzim nepřinese úlevu. Bude věčně panovat zima následovaná jen zimou a další zimou.

Potom přijde doba velkých zemětřesení. Hory se budou otrásat a rozpadat. Stromy popadají a všechna zbylá místa, kde ještě budou přežívat lidé, budou zničena.

Zemětřesení budou tak mohutná, že zničí i všechna pouta, řetězy a okovy.
Úplně všechna pouta.

Obří vlk Fenri se osvobodí a otevře tlamu: horní čelist mu bude dosahovat až k nebesům a spodní čelist se bude dotýkat země. Není nic, co by nesežral, nic, co by nedokázal zničit. Z očí a z nozder mu vyšlehnou plameny.

Ve šlépějích vlka Fenriho kráčí plameny a zkáza.

Nastane i potopa, moře se vzdmou a zalijí zemi. Jörmungand, Midgardský had, ohromný a nebezpečný, se bude zuřivě svíjet stále blíže k zemi. Jed z jeho zubů se rozlije do vody a otráví všechn život v moři. Had vyplivne svůj černý jed do vzduchu jako jemnou spršku, jež zabije všechny mořské ptáky, kteří ji vdechnou.

V mořích, kde se bude svíjet Midgardský had, zmizí život. Shnilé zdechliny ryb, velryb, tuleňů a mořských netvorů se budou převalovat ve vlnách.

Všichni, kdo uvidí bratry vlka Fenriho a Midgardského hada, Lokiho děti, poznají smrt.

To je začátek konce.

Mlhavá obloha se roztrhne jakoby s dětským nářkem a z nebes vyjedou synové Múspellu vedení ohnivým obrem Surtem, který svírá svůj planoucí meč, zářící tak jasně, že na něj žádný smrtelník nedokáže pohlédnout. Přejedou po duhovém mostě Bifröstu a duha se bude rozpadat pod kopyty jejich koní, její kdysi zářivé barvy se změni v barvy uhlí a popelu.

Další duha se už nikdy neukáže.

Útesy se rozpadnou a zřítí se do moře.

Lokimu se podaří uniknout z podzemního vězení a postaví se ke kormidlu lodi jménem Naglfar. Je to ta největší loď, jaká kdy byla a bude postavena: je vyrobena z nehtů mrtvých. Naglfar pluje po vzdmutých mořích. Posádka vyhlíží ven a vidí na hladině moře plout jen rozkládající se mrtvoly.

Loď řídí Loki, ale kapitánem je Hrym, král mrazivých obrů. Mraziví obři, kteří přežili, následují Hryma, obrovitého a nelítostného k lidem. Jsou to jeho vojáci v konečné bitvě.

Lokiho vojska přicházejí z Helu. Jsou to neklidní mrtví, kteří zahynuli bezectnou smrtí a kteří se vracejí na zem, aby znovu bojovali coby ožvlé mrtvoly, odhodlané zničit vše, co stále ještě miluje a žije nad zemí.

Ti všichni, obři, mrtví a planoucí synové Múspellu, dorazí na bitevní plán jménem Vígríd. Tato planina je rozlehlá, má v průměru tři sta mil. Vlka Fenri také přiběhne a Midgardský had dopljuje po vzdmutých mořích až do blízkosti Vígrídu a pak se po písku vyplazí na břeh – jen jeho hlava a zhruba první míle jeho těla. Většina ho zůstane v moři.

Všichni se sešikují k bitvě: budou tam planoucí Surt a synové Múspellu; budou tam podsvětní Lokiho bojovníci z Helu; budou tam i mraziví obři, Hrymovy voje, pod jejichž nohama bude umrzat bahno. Bude tam i Fenri a Midgardský had. Toho dne se tam shromáždí ti nejstrašlivější nepřátelé, jaké si jen dokážete představit.

Heimdall to všechno bude pozorovat. Koneckonců vidí všechno: je strážcem bohů. A teď, teprve teď, začne jednat.

Heimdall zatroubí na Gjallarhorn, roh, který kdysi patřil Mímiru, zaduje na něj ze všech sil, až se zachvěje celý Ásgard. Tehdy se probudí spící bohové, sáhnou po svých zbraních a shromáždí se pod Yggdrasilem, u Urdiny studně, aby obdrželi požehnání a rady norn.

Ódin pojedje na svém koni Sleipnim k Mímiho studni požádat Mímiho hlavu o radu pro sebe i pro bohy. Mímiho hlava Ódinovi pošeptá to, co je jí známo o budoucnosti, tak jak vám to teď vyprávím i já.

To, co Mími pošeptá Ódinovi, poskytne Otcí všech naději, i když všechno vypadá ponuře.

Obrovitý jasan Yggdrasil, strom světa, se zachvěje jako list ve větru a Ásové a spolu s nimi einherjové, všichni válečníci, kteří zahynuli hrdinnou smrtí v bitvě, se vyzbrojí do boje a společně vyjedou na Vígríd, pole poslední bitvy.

Ódin pojedje v čele svých spolubojovníků. Bude mít třpytivou zbroj a na hlavě zlatou helmici. Vedle něho pojedje Tór s kladivem Mjöllni v ruce.

Dojedou na bitevní pole a rozpoutá se konečná bitva.

Ódin se vrhne přímo proti vlkovi Fenrimu, který dorostl do nepředstavitelné velikosti. Otec všech sevře svůj oštěp Gungni.

Tór uvidí, že Ódin se žene k obřím vlkovi, usměje se a bičem pobídne své kozly. Zamíří rovnou k Midgardskému hadovi a rukou v železné rukavici sevře kladivo.

Frey vyrazí k Surtovi, planoucímu a nestvůrnému. Surtův planoucí meč je nezměrný a spaluje, i když nezasáhne. Frey bude bojovat statečně a zdatně, ale z Ásů padne jako první: jeho meč a zbroj nebudou proti Surtovu planoucímu meči nic. Frey bude před smrtí postrádat svůj meč, který kdysi dávno daroval Skírnimu za Gerdinu lásku, a bude litovat jeho ztráty. Meč by ho býval zachránil.

Hluk bitvy bude děsivý: einherjové, Ódinovi ušlechtilí válečníci, budou polapeni v krutém souboji se zlopověstnými oddíly Lokiho mrtvých.

Zavyje pekelný pes Garm. Je menší než Fenri, ale i tak nejsilnější a nejnebezpečnější ze všech psů. I on unikl z pout v podzemí a vrátil se na zem, aby trhal hrdla válečníků.

Zastaví ho Tý, jednoruký Tý, a bůh a příšerný pes spolu svedou souboj. Tý bude bojovat statečně, ale v souboji zahynou oba dva, Garm pevně zakousnutý do Týova krku.

Tór nakonec zabije Midgardského hada, jak po tom tak dlouho toužil.

Rozbije lebku ohromné nestvůry kladivem. Úskočí a hlava mořského hada se odkutálí na bojiště.

Tór už od ní bude dobrých devět stop, když hadova hlava dopadne na zem, ale nebude to dost daleko. Umírající had vypustí obsah svých jedových váček, hustou černou spršku, na boha hromu.

Tór zařve bolestí a pak klesne bez života k zemi, otrávený netvorem, kterého zahubil.

Ódin bude statečně bojovat s Fenrim, ale vlk je obrovitější a nebezpečnější než cokoli jiného. Je větší než slunce, větší než měsíc. Ódin mu vrazí do tlamy oštěp, ale bude stačit jeden stisk Fenriho čelistí a oštěp je pryč. Další chňapnutí, křupnutí a polknutí a Ódin, Otec všech, největší a nejmoudřejší ze všech bohů, také zmizí a už ho nikdy nikdo nespatří.

Ódinův syn Vídar, tichý a spolehlivý bůh, bude přihlížet smrti svého otce. Pokročí vpřed, zatímco se Fenri bude škodolibě radovat z Ódinovy smrti, dupne mu nohou na spodní čelist.

Vídar má každou nohu jinou. Na jedné je obyčejná bota. Na druhé je však bota tvořená po dlouhé věky. Je sestavená ze všech kousků kůže, které lidé odstříhli ze špičky a paty bot, které si sami šili, a zahodili je.

(Jestli chcete Ásy při konečné bitvě podpořit, zahazujte všechny kožené odstřížky. Všechny vyhozené odstřížky a odkrojky z bot se stanou součástí Vídarovy boty.)

Tahle bota přidrží spodní čelist hroživého vlka u země, takže se Fenri nebude moci ani pohnout. Pak Vídar zvedne ruku, uchopí vlkovu horní čelist a roztrhne mu chrťán. Fenri zemře a Vídar tak svého otce pomstí.

Na bitevní pláni jménem Vígríd bohové padnou v bitvě s mrazivými obry a mraziví obři padnou v bitvě s bohy. Nemrtví z Helu poskvrní svou konečnou smrtí zemi a ušlechtilí einherjové budou ležet vedle nich na promrzlé půdě, všichni naposledy mrtví, pod mlhavou oblohou bez života, a už nikdy nepovstanou, nevztyčí se a nezačnou bojovat.

Z Lokiho bojovníků zůstane stát už jen samotný Loki, zakrvácený a s divokým pohledem, na zjizvených rtech mu bude pohrávat spokojený úsměv.

Ani Heimdall, pozorovatel na mostě, strážce bohů, nepadne. Bude stát na bojišti a v ruce bude svírat svůj meč Höfud, vlhký krví.

Oba se k sobě budou blížit po pláni Vígríd, šlapat po mrtvolách, brodit se krví a plameny, aby na sebe dosáhli.

„Vida,“ řekne Loki, „zablácený hlídač bohů. Probudil jsi bohy příliš pozdě, Heimdalle. Nebylo rozkošné pozorovat, jak jeden po druhém umírají?“

Loki bude pozorovat Heimdallovu tvář a hledat stopy slabosti nebo citu, ale Heimdall zůstane lhostejný.

„Nemáš, co bys řekl, Heimdalle, synu devíti matek? Když jsem byl spoutaný pod zemí a na tvář mi kapal hadí jed, když ubohá Sigyn stála vedle mě a snažila se co nejvíc jedu zachytit do mísy, když mě v temnotě poutala střeva mého syna, jedině, co mě zachránilo před šílenstvím, bylo pomyšlení na tento okamžik, který jsem si neustále představoval, pomyšlení na dny, kdy moje překrásné děti a já ukončíme čas bohů i svět.“

Heimdall bude stále mlčet, ale pak udeří vší silou, jeho meč narazí na Lokiho zbroj, Loki se bude bránit a pak Heimdalla napadne, prudce, chytrě

a se škodolibou radostí.

Když budou bojovat, vzpomenou si na dobu dávno minulou, kdy byl svět jednodušší. Bojovali v podobě zvířat, proměnili se v tuleně a zápasili o náhrdelník Brisingů: Loki ho na Ódinovu žádost ukradl Freyje a Heimdall ho získal zpátky.

Loki na urážku nikdy nezapomíná.

Budou bojovat, ohánět se, bodat a sekát po sobě.

Budou bojovat a padnou, Heimdall a Loki, padnou vedle sebe, oba smrtelně zranění.

„Je po všem,“ zašeptá Loki umírající na bojišti. „Zvítězil jsem.“

Ale Heimdall se v tu chvíli ušklíbne zlatými zuby poskvřenými slinami a krví. „Vidím dál než ty,“ řekne Heimdall Lokimu. „Ódinův syn Vídar zabil tvého syna vlka Fenriho a Vídar přežije a stejně tak Ódinův syn Váli, jeho bratr. Tór je mrtev, ale jeho děti Magni a Módi jsou stále naživu. Vyprostily z otcovy studené ruky kladivo Mjöllni. Jsou dostatečně silné a statečné na to, aby se jím mohly ohánět.“

„Na ničem z toho nezáleží. Svět hoří,“ řekne Loki. „Smrtelníci jsou mrtví. Midgard je zničen. Zvítězil jsem.“

„Vidím dál než ty, Loki. Dohlédnu až ke stromu světa,“ řekne mu Heimdall, než vydechne naposled. „Surtovy plameny stromu světa neublíží a v kmeni Yggdrasilu jsou bezpečně ukrytí dva lidé. Žena se jmenuje Líf, Život, a muž Lífrasi, Životní touha. Jejich potomci osídlí zemi. Není to konec. Konec neexistuje. Je to jen konec starých časů, Loki, a začátek nových. Po smrti vždycky následuje znovuzrození. Nepodařilo se ti nic.“

Loki bude chtít něco říct, něco jedovatého, chytrého a krutého, ale jeho život bude pryč, i všechna jeho chytrost a krutost, a on už neřekne nikdy nic.

Zůstane ležet tichý a studený vedle Heimdalla na promrzlé bitevní pláni.

Surt, ohnivý obr, který žil už před počátkem všeho, se rozhlédne po rozlehlé pláni smrti a pozvedne svůj planoucí meč k nebi. Ozve se zvuk, jako když vzplane tisíc lesů, a začne hořet i vzduch.

Surtovy plameny sežehnou svět. Z přetékačích moří bude stoupat pára. Poslední ohně zapraskají, zamihotají se a pak zhasnou. Z nebe bude padat jako sníh černý popel.

Na místě, kde vedle sebe ležela těla Lokiho a Heimdalla, nebude v soumraku vidět nic, jen dvě hromádky šedého popela na zčernalé zemi a kouř promíchaný s ranní mlhou. Z armád živých i mrtvých nezůstane nic, ani z božích snů a statečnosti jejich válečníků – jen popel.

Vzedmuté moře brzy poté zaplaví zemi, spláchne popel a pod oblohou bez slunce bude všechno živé zapomenuto.

Tak skončí světy, v popelu a pod záplavou, ve tmě a pod ledem. Takový je konečný osud bohů.

II

To je konec. Ale po konci přijde něco dalšího.

Z šedých vod moře se znovu vynoří zelená země.

Slunce bylo pohlceno, ale dcera slunce zazáří místo své matky, a nové slunce bude svítit ještě jasněji než to staré – novým, mladým světlem.

Žena a muž, Život a Životní touha, vyjdou z dutiny v jasanu, který drží pohromadě světy. Budou se živit rosou na zelené zemi, budou se milovat a z jejich lásky vzejde lidstvo.

Ásgard je pryč, ale na jeho místě se bude rozkládat Ídská pláň, nádherná a nekonečná.

Na Ídskou pláň dorazí Ódinovi synové Vídar a Váli. Pak přijdou Tórovi synové Módi a Magni. Přinesou spolu Mjöllni, protože teď, když Tór nežije, musejí kladivo nosit dva. Baldr a Höd se vrátí z podsvětí a všech šest se posadí do světla nového slunce a budou hovořit, vzpomínat na tajemství a probírat, co by se dalo udělat jinak a jestli byl výsledek hry nevyhnutelný.

Budou mluvit o Fenrim, vlkovi, jenž pohltil svět, a o Midgardském hadovi a vzpomenou si na Lokiho, který byl bůh, ale nepatřil mezi ně, na Lokiho, jenž bohy zachraňoval i ničil.

A pak Baldr zvolá: „Počkejte! Počkejte, co je to?“

„Co?“ zeptá se Magni.

„Tamhle. Třpytí se to ve vysoké trávě. Vidíte to? A tamhle. Podívejte, tam je další.“

Bohové začnou lézt po kolenou ve vysoké trávě jako děti.

Magni, Tórovův syn, objeví ve vysoké trávě předmět jako první, a jakmile ho najde, pozná, co to je. Je to zlatá šachová figurka, s jakými bohové hráli, když ještě byli naživu. Zpodobňuje maličkého Ódina, Otce všech, na jeho trůně. Je to král.

Najdou další. Je tu Tór s kladivem. Tamhle je Heimdall s polnicí přiloženou ke rtům. Frigg, Ódinova manželka, je královna.

Baldr zvedne maličkou zlatou postavičku. „Tahle vypadá jako ty,“ řekne mu Módi.

„Jsem to já,“ přikývne Baldr. „To jsem já kdysi dávno, než jsem zemřel, když jsem byl jedním z Ásů.“

V trávě najdou ještě další figurky, některé nádherné, jiné nijak zvlášť. Tady, napůl zahrabaní v černé půdě, jsou Loki a jeho nestvůrné děti. Tady je mrazivý obr. A tohle je Surt s planoucí tváří.

Brzy zjistí, že už našli všechny figurky a sestava je úplná. Rozestaví je tedy na šachovnici: bohové z Ásgardu budou čelit na stole svým odvěkým nepřátelům. Na zlatých šachových figurkách se tohoto dokonalého odpoledne bude odrážet zbrusu nové sluneční světlo.

Baldr se usměje, jako když vychází slunce, natáhne ruku a udělá první tah.

A hra začíná znovu.

SLOVNÍČEK

Ægi: Největší z mořských obrů. Manžel Rán, otec devíti dcer – mořských vln.

Álfheim: Jeden z devíti světů, domov světlých álfů.

Angrboda: Obryně, matka tří Lokiho nestvůrných dětí.

Ásgard: Domov Ásů. Říše bohů.

Ask: První muž, vytvořený z jasanu.

Ásové: Rasa, kmen nebo skupina bohů. Žijí v Ásgardu.

Audhumla: První kráva, která jazykem vytvořila předka bohů a z jejíchž struků tekly řeky mléka.

Aurboda: Horská obryně, matka Gerd.

Baldr: Známý jako Krasavec. Ódinův druhý syn, milovaný všemi kromě Lokiho.

Bárri: Ostrov, na kterém měli svatbu Frey a Gerd.

Baugi: Obr, bratr Suttunga.

Beli: Obr. Frey ho zabil jelením parohem.

Bergelmi: Vnuk Ymiho. Bergelmi a jeho žena byli jediní obři, kteří přežili potopu.

Bestla: Matka Ódina, Viliho a Véa, manželka Bora. Dcera obra jménem Bölthór. Sestra Mímiho.

Bifröst: Duhový most, který spojuje Ásgard a Midgard.

Bodn: Jeden ze dvou soudků, které obsahovaly básnickou medovinu. Druhý je Són.

Bölverk: Jedno ze jmen, která Ódin používal v přestrojení.

Bor: Bůh. Syn Búriho, ženatý s Bestlou. Otec Ódina, Viliho a Véa.

Bragi: Bůh básnictví.

Breidablik: Domov Baldra, místo plné radosti, hudby a vědění.

Brisingové (jejich náhrdelník): Zářící náhrdelník patřící Freyji.

Brokk: Skřítek, který dokáže vyrábět velké vzácnosti. Bratr Eitriho.

Búri: Předek bohů, otec Bora, dědeček Ódina.

Draupni: Ódinův zlatý pažní náramek, z něhož každou devátou noc skane osm dalších pažních náramků, stejně nádherných a vzácných.

Egil: Sedlák, otec Tjálfiho a Röskvy.

Einherjové: Ušlechtilí mrtví, kteří statečně zahynuli v boji a kteří nyní hodují a bojují ve Valhalle.

Eitri: Skřítek, který dokáže vykovat velké poklady, včetně Tórova kladiva. Brokkův bratr.

Elli: Stará chůva, ve skutečnosti Stáří.

Embla: První žena, která povstala z jilmu.

Fárbauti: Otec Lokiho, obr. „Ten, kdo uštědřuje nebezpečné údery“.

Fenri, vlk Fenri: Vlk. Syn Lokiho a bohyně Angrbody.

Fimbulská zima: Zima před ragnarökem, která nikdy neskončí.

Fjalar: Bratr Galara a vrah Kvasiho.

Fjölni: Syn Freye a Gerd, první švédský král.

Fránangský vodopád: Vysoký vodopád, pod nímž se skrýval Loki v podobě lososa.

Frey: Bůh Vanů, který žije s Ásy. Bratr Freyji.

Freyja: Bohyně Vanů, která žije s Ásy. Freyova sestra.

Frigg: Ódinova manželka, královna bohů. Matka Baldra.

Fulla: Bohyně, služebná Frigg.

Galar: Temný álf. Bratr Fjalara, vrah Kvasiho.

Garm: Nestvůrný pes, který se při ragnaröku utká s Tým a jeden druhého zabijí.

Gerd: Přečasná obryně, kterou miluje Frey.

Gilling: Obr zabitý Galarem a Fjalarem, otec Suttunga a Baugiho.

Ginnungagap: Zející propast mezi Múspellem (světem ohně) a Niflheimem (světem mlhy) na počátku stvoření.

Gjallarhorn: Heimdallův roh uchovávaný u Mímiho studny.

Gleipni: Kouzelné pouto vyrobené skřítky, kterým bohové spoutali Fenriho.

Grími: „Muž v kápi“. Ódinovo jméno.

Gullinbursti: Zlatý kanec, kterého vyrobili skřítci pro Freye.

Gungni: Ódinův oštěp. Nikdy nemine cíl a přísahy pronesené nad ním jsou neporušitelné.

Gunnlöd: Obryně, dcera Suttunga, která střežila básnickou medovinu.

Gymi: Zemní obr, otec Gerd.

Heidrún: Koza, jíž teče ze struků místo mléka medovina. Napájí bojovníky ve Valhalle.

Heimdall: Strážce bohů, vidí všechno.

Hel: Dcera Lokiho a Angrbody. Vládne Hel, říší bezectně zemřelých, kteří nezahynuli hrdinně v bitvě.

Hermód Smělý: Ódinův syn. Vydá se na Sleipnim požádat Hel, aby propustila Baldra.

Hlidskjálf: Ódinův trůn, ze kterého dohlédne do všech devíti světů.

Höd: Baldrův bratr, slepý bůh.

Höni: Starý bůh, který daroval lidem rozum. Jeden z Ásů, jenž byl poslán k Vanům, aby se stal jejich králem.

Hrym: Vůdce mrazivých obrů při ragnaröku.

Hugi: Mladý obr, který dokáže běžet rychleji než kdokoli jiný. Ve skutečnosti Myšlenka.

Hugin: Jeden z Ódinových dvou havranů. Jeho jméno znamená „Myšlenka“.

Hvergelmi: Studna v Niflheimu pod Yggdrasillem, z níž pramení mnoho řek a potoků.

Hymi: Král obrů.

Hyrrokkin: Obryně silnější než Tór.

Ídská pláň: „Nádherná pláň“, na níž byl postaven Ásgard a kam se přeživší bohové navrátí po ragnaröku.

Idunn: Bohyně Ásů. Je strážkyní jablek nesmrtelnosti, jež bohům zajišťují věčné mládí.

Ívaldi: Temný álf. Ívaldiho synové vyrobili Skíðbladni, Freyovu podivuhodnou loď, Gungni, Ódinův oštěp, a nové zlaté vlasy pro Tórovu manželku Sif.

Jörd: Tórova matka, obryně, která byla zároveň bohyní země.

Jörmungand: Midgardský had. Jedno z Lokiho dětí; zahubí Tóra.

Jötunheim: „Jötun“ znamená „obr“ a Jötunheim je říše obrů.

Kvasi: Bůh, který se zrodil ze slin Ásů a Vanů a stal se bohem moudrosti. Kvasi byl zabit skřítky, kteří pak z jeho krve vyrobili básnickou medovinu. Později opět ožil.

Lærad: Strom, pravděpodobně část Yggdrasilu, který poskytoval potravu Heidrún, koze, jež svou medovinou napájí válečníky ve Valhalle.

Laufey: Matka Lokiho. Také se jí říká Nál čili Jehla, protože byla velmi hubená.

Lit: Skřítek, který měl smůlu.

Loki: Ódinův pokrevní bratr, syn Fárbautiho a Laufey. Nejvychytralejší a nejúskočnější ze všech obyvatel Ásgardu. Dokáže měnit podobu a má zjizvené rty. Má boty, které mu umožňují chodit po obloze.

Magni: Tórův syn, „Silný“.

Megingjörd: Tórův pás síly. Když se jím opásal, jeho síla se zdvojnásobila.

Midgard: „Prostřední dvorec“. Náš svět. Říše lidí.

Midgardský had: Jörmungand.

Mími: Ódinův strýc, strážce studny moudrosti v Jötunheimu. Obr, možná i jeden z Ásů. Vanové ho připravili o hlavu, ale ta přesto stále střeží studnu a moudře radí.

Mímiho studna: Pramen či studna u kořenů stromu světa. Ódin obětoval jedno oko, aby se mohl napít vody, již nabral do Heimdallova rohu Gjallarhornu.

Mjöllni: Tórovo pozoruhodné kladivo a jeho nejvzácnější majetek. Vyrobil ho pro něj Eitri. (Brokk obsluhoval měchy.)

Mödgud: „Zuřivá válečnice“. Byla strážkyní mostu vedoucího do země mrtvých.

Módi: Tórův syn, „Zlostný“.

Munin: Jeden z Ódinových dvou havranů. Jeho jméno znamená „Paměť“.

Múspell: Ohnivý svět na počátku stvoření. Jeden z devíti světů.

Naglfar: Loď postavená z neostříhaných nehtů na rukou a nohou zemřelých. Budou se na ní plavit obři a mrtví z Helu, kteří budou při ragnaröku bojovat s bohy a einherji.

Nál: „Jehla“. Jiné jméno Lokiho matky Laufey.

Narfi: Syn Lokiho a Sigyn. Bratr Váliho.

Nidavellir, též Svartalfheim: Místo, kde pod horami žijí skřítky (známí též jako temní álfové).

Nídhögg: Drak, který požírá mrtvoly a ohlodává kořeny Yggdrasilu.

Niflheim: Temné, mlžné místo na počátku všeho.

Njörd: Bůh Vanů, otec Freye a Freyji.

Norny: Tři sestry, Urd, Verdandi a Skuld, které pečují o studnu Urd neboli Osud a zalévají kořeny Yggdrasilu, stromu světa. Spolu s ostatními nornami rozhodují o tom, co se stane ve vašem životě.

Ódin: Nejvyšší a nejstarší z bohů. Nosí plášť a klobouk a má jen jedno oko, druhé vyměnil za moudrost. Má mnoho dalších jmen, například Otec všech, Grímnir nebo Bůh šibenic.

Ódreri: Kotlík na vaření básnické medoviny. „Dárce vytržení“.

Rán: Manželka mořského obra Ægiho, bohyně těch, kdo utonou v moři, matka devíti vln.

Ratatosk: Veverka, která žije ve větvích Yggdrasilu a nosí zprávy od Nídhögga, požirače mrtvol u kořenů, orlovi žijícímu v koruně.

Rati: Nebozez používaný bohy.

Röskva: Sestra Tjálfho, lidská služebnice Tóra.

Sif: Tórova manželka. Má zlaté vlasy.

Sigyn: Manželka Lokiho, matka Váliho a Narfiho. Po Lokiho uvěznění zůstane s ním v podzemí a zachytává do mísy kapky hadího jedu, aby Lokimu nepadaly na tvář.

Skadi: Obryně, dcera obra Tjaziho. Provdá se za Njörda.

Skíðbladni: Kouzelná loď, vyrobená pro Freye skřítky, syny Ívaldiho. Lze ji složit jako šátek.

Skírnir: Světlý álf, Freyův sluha.

Skrými: „Velikán“. Neobyčejně obrovský obr, kterého Loki, Tór a Tjálfí potkají cestou do Útgardu.

Skuld: Jedna z norn. Její jméno znamená „Ta, která se stane“ a vládne nad budoucností.

Sleipni: Ódinův kůň. Nejrychlejší ze všech koní, má osm nohou. Potomek Lokiho proměněného v kobylku a Svadilfariho.

Són: Soudek na medovinu.

Surt: Ohromný ohnivý obr ozbrojený plamenným mečem. Surt existoval už před bohy. Strážce Múspellu, říše ohně.

Suttung: Obr, syn Gillinga. Pomstí se vrahům svých rodičů.

Svadilfari: Kůň patřící staviteli hradeb Ásgardu. Otec Sleipniho.

Tanngnjónst: „Ten, který skřípe zuby“. Jeden ze dvou kozlů, již táhnou Tóruv vůz.

Tanngrisni: „Ten, který cení zuby“. Jeden ze dvou kozlů, již táhnou Tóruv vůz.

Tjazi: Obr, který se promění v orla a unese Idunn. Otec Skadi.

Tökk: Stařena neboli „Vděk“ je jediná živá bytost na celém světě, která netruchlí pro Baldra.

Tór: Ódinův syn s rudým plnovousem. Bůh Ásů, hromovládce. Nejsilnější z bohů.

Trúd: Tórova dcera, „Mocná“.

Trym: Vládce obrů, který se chtěl oženit s Freyjou.

Tý: Jednoruký bůh války, Ódinův syn, nevlastní syn obra Hymiho.

Ull: Nevlastní syn Tóra. Bůh, který loví lukem a šípy a lyžuje.

Urd: „Osud“. Jedna ze tří norn. Vládne nad naší minulostí.

Urdina studna: Studna v Ásgardu, o níž pečují norny.

Útgard: „Vnější dvorec“. Divočina obývaná obry uprostřed s hradem, který se také jmenuje Útgard.

Útgardský Loki: Vládce útgardských obrů.

Valhalla: Ódinova síň, kde hodují ušlechtilí válečníci, kteří hrdinně zemřeli v bitvě.

Váli: Jsou dva bohové tohoto jména. Jeden je syn Lokiho a Sigyn, který se stane vlkem a zabije svého bratra Narfiho. Druhý je syn Ódina a Rind, jenž byl počat, aby pomstil smrt Baldra.

Valkýry: „Ty, které vybírají padlé“. Ódinovy služebnice, jež shromažďují duše těch, kdo zahynou hrdinnou smrtí v bitvě, a vodí je do Valhally.

Vanaheim: Země Vanů.

Vár: Bohyně sňatku.

Vé: Ódinův bratr, syn Bora a Bestly.

Verdandi: Jedna z norn. Její jméno znamená „Ta, která je“ a vládne nad přítomností.

Vídar: Ódinův syn. Mlčenlivý, spolehlivý bůh. Jedna jeho bota je sešitá z vyhozených odřezků kůže ze všech bot, co kdy byly vyrobeny.

Vígríd: Pláň, kde proběhne o ragnaröku poslední bitva.

Yggdrasil: Strom světa.

Ymi: První bytost, obr větší než všechny světy, předek všech obrů. Ymiho živila první kráva Audhumla.